

Matty

şi

cele şapte măsline

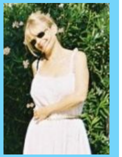
Luana Zosmer

TEXT

archives équivalences

la prose du monde

2004

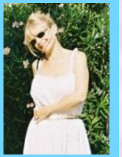
original (hebrew) edition:

- Hana Fratu **Matty ve šivat ha-zeitim**
- Arieh Nir Publishers, Kfar Saba [Israel] 2004

present revised edition: Adrian Rezuş (ed.)

This electronic edition is a *non-profit* publication
produced by pdfTeX 14.h &
created by LaTeX 2$_\varepsilon$ with hyperref & hyperscreen

typeset by romanianTeX © 1994–2001 Adrian Rezuş
printed in the netherlands – December 15, 2004

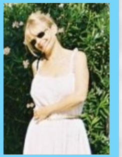

Luana Zosmer

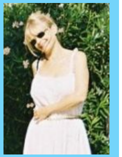
MATTY ŞI CELE ŞAPTE MĂSLINE

Matty ve šivat ha-zeitim

Arieh Nir Publishers
Kfar Saba
2004

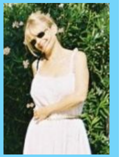

Matty şi cele şapte măsline

I Cele şapte măsline nu aparţin unui ritual păgân şi nici măcar unei poezii moderne, nţ, ele-s parte integrală din meniul dimineţii, al unei anume dimineţi din cele şapte din câte are-o săptămână la strălucitorul azil de alienaţi mintali, fruntea frunţilor, diamantul din coroana Ministerului Vieţii sau al Grijii de Viaţa Omului. Sau al Asigurărilor Sociale[1], un căcat de-asta de sună straşnic, dar, în sine, e încă un loc în care mulţi paraziţi urmează să nu muncească şi să primească salarii mari. Iar Matty nu-i nici ea o vrăjitoare sau o muma pădurii, nu-i nici zâna cea bună, ci numai o tipă simpatică, una care lucrează-n Minister şi care, văzând ea meniul ăsta, umblă cam de patru ani cu părul măciucă. Să nu uit, pe lângă cele şapte măsline, numărate una câte una, pacienţii, ca şi lucrătorii, aveau dreptul să primească una lingură salată şi una lingură brânză albă 5% grăsime, plus una felie de pâine şi un pahar de ceai, cafea, cafea cu lapte. Când nu erau măsline, erau două bucăţele de peşte murat, un ou tare sau o bucată de omletă plină de grăsime pe care majoritatea oamenilor o vomitau. Când era peşte, nu era brânză... şi tot aşa.

Acu', problema nu-i că un om normal s-ar putea sătura cu porţia asta pentru

[1] Aici, *Misrad ha-Revahah*: „Ministerul Asigurărilor Sociale“. Curent, în Israel, *Misrad ha-Avodah* („Ministerul Muncii“) şi *Misrad ha-Revahah*; sunt două ministere diferite, reunite într-unul singur (*Misrad ha-Avodah ve ha-Revahah*). *Misrad ha-Revahah* răspunde de „probleme sociale“ (*revahah*, „asigurări sociale“): minori în dificultate (orfani, copii fără adăpost sau fugiţi de-acasă, adolescenţi infractori), femei maltratate, prostituate, alcoolici, drogaţi etc. Acest minister dispune îndeobşte de grădiniţe, case de copii / internate, case de îngrijire pentru handicapaţi mintali, spitale pentru bolnavi psihici, case de primire („de refugiu“: „adăposturi“) pentru orfani şi femei maltratate, etc.: tot ce ţine de „grija publică“. [n.a.]

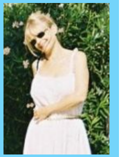

câteva ore, chestia-i că bolnavii – pacienţii, cum li se spune – iau un car de pastile şi ce li se dă e ca un păr de pubis în faţa trenului, atunci când pastilele alea încep să le roadă stomacul; problema mai este că, între 19 seara şi 8.30 dimineaţa bolnavii nu primesc nimic de mâncare şi, ce primesc dimineaţa, le cade-n stomac, buluc, peste medicamentele luate de cu seară sau peste noapte, fiindcă se trezesc de foame şi încep să facă scandal, şi, în loc să li se dea câte-o felie de pâine cu margarină care, -n mod normal, costă câţiva bani mărunţi, li se dă un medicament care costă cam 2 dolari. Un bărbat tânăr care cântăreşte 120 de kg e flămând tot timpul şi e tot timpul agitat, drept pentru care primeşte medicamente de zece dolari pe zi, medicamente care-l tâmpesc de cap şi-l fac să fie şi mai flămând; şi-n mare, în loc să avem o singură problemă, avem două: una că-i nebun şi alta că-i flămând; puse una peste alta duc la o a treia problemă, şi mai gravă: aceea că, înnebunind ei peste limita normală, avură nevoie de mai mult personal şi personal nu este; de-aici o a patra problemă etc.

În general, se spune că evreii sunt foarte deştepţi – tot ce se poate –; în Ministerul ăsta, al Asigurărilor Sociale, se pare că s-au adunat tocmai cei mai tâmpiţi, şi dracu' să mă ia dacă nu-s foarte mulţi, chiar prea mulţi, aş zice.

*Down-syndrom*ii – ăştia-s majoritatea pacienţilor – au o gramadă de defecte pe dinafară: urechi mari, limbi atârnând din gură, ochi holbaţi, mâini scurte, corp deformat, dar defectele adevărate la ei sunt înăuntru, adică-n marile aparate funcţionale – inima, plămânii, aparatul digestiv, respirator –, cam toate-s bulite şi, de pe la 20 de ani, încep bolile. Şi, normal, medicamentele.

Majoritatea suferă de dereglări hormonale, suferă de epilepsie, se îngraşă peste poate; dar nu îngrăşat din cauza mâncării sau a nemâncării, ci din cauza bolilor: sunt plini de apă şi umflaţi, da' nimeni în jur nu se gândeşte la asta şi, ca o nouă metodă

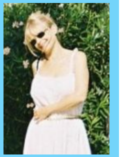
de slăbire, li se fură mâncarea, după principiul sănătos că, dacă n-au ce mânca, n-o să mănânce. Majoritatea părinţilor sunt bătrâni şi trăiesc, mai mult sau mai puţin, din pensii: aduc şi ei ce pot şi nu pot mare lucru; de-aia bolnavii au devenit aproape nişte spectre nebune, spectre umflate.

II Dacă e s-o luăm în zbor deasupra ăstui cuib de viespi, ar urma să aterizăm, la un moment dat, şi-n materii mai sensibile, cum ar fi bolile-n sine, bolnavii-n sine şi tratamentele lor – sau netratamentele lor –, băgatu' cozii oricărui idiot în treburile clinicii, şocuri electrice făcute fără sens, lobotomii aiurea, paralizii şi chiar moartea din vina unora, a altora: a mea, a ta, a altuia; acelaşi accident de circ, banal, o zi *relache* şi-apoi la fel...

Ar trebui să aleg, de bună-seamă, câteva personaje, să mă fixez pe ele şi să continui povestirea, referindu-mă în principal la personalităţile lor, dar nu pot, sunt 130, şi fiecare-n parte, toţi împreună sunt un ghem de bucurii şi suferinţe, viaţă şi mai puţin viaţă, griji în felul lor şi, pe scurt, o viaţă întreagă, cu multe capete, mâini, picioare, un fel de Guernica schizofrenică sau bipolară sau mongoloidă.

Încerc să dau capitole, pe întâmplări, cu comentarii despre ce, cum, cine, cu mărturii ale personalului şi, într-un sfârşit, un sfârşit despre cum s-au încheiat fapte; da' tre' să vă anunţ din început că lucrurile-n locuri de-astea nu se termină cu bine: nu vă îndrăgostiţi de personaje, nici nu urâţi altele; pacienţi şi personal, deopotrivă, vin şi pleacă, nu urmează să rămână-nscrise-n mintea voastră, ci numai în paginile astea care au luat deja drumul unei dreptăţi aproximative.

Începutul, în general, sau cum demarează o zi proastă.

Sunt zile când te trezeşti de dimineaţă într-o stare de cruntă îndoială: nu ştii care dracu' de picior să-l pui pe podea sau dacă să-l pui sau să-ţi tragi preşu-n cap şi să dormi până la noi ordine, da' atunci se scoală nenorocita aia de conştiinţă şi te înghionteşte aprig, spunâdu-ţi una-alta şi bătându-te la cap atâta, că ţi se face lehamite s-o mai auzi şi-ţi târăşti cadavrul spre duş.

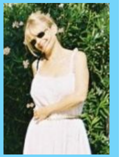
De obicei, în astfel de zile, duşul se blochează la apă rece şi asta-ţi dă un aer de găină opărită, nedemnă să fie băgată-n supă; da', cum gospodina n-are altceva mai bun, o aruncă-n oală cu un gest scârbit.

După ce te ştergi cu prosopul ud şi mirosind a căţea-n călduri – fiindcă, la miez de noapte, alt membru al familiei l-a folosit şi nu l-a aruncat la murdare –, te ungi cu cel mai nereuşit gel de corp, ăla care miroase ca brânza de burduf, fiindcă pe ăla l-ai lăsat în baie să-l folosească maică-ta, nu pe Christian Dior pe care-ai dat 150 $ şi de care se foloseşte cu atâta dărnicie, de parcă ar fi cremă de mâini.

Şi-ncepe problema îmbrăcatului: pantalonii nu se potrivesc cu bluza, bluza nu se potriveşte cu sutienul, sutienul te strânge, pantofii nu merg cu pantalonii şi traista ţărănească nu merge cu tot ansamblul; asta-i cel mai important, la o adică, geanta, că, până-ţi transferi toate gioarsele-n altă geantă, se face ora 15 şi tre' să pleci de la lucru, nu spre lucru. Atunci arunci pe tine prima cârpă de-o culoare indefinită care, de obicei, te face să arăţi ca un cadavru mâncat de-un rechin şi apoi borât, ca indigest... dar asta merge cu geanta.

La partea cu machiatul, iţi bagi cu succes pensula de rimel în ochi şi-n viteză, în loc de picăturile pentru ochi, ţi le pui pe cele de urechi, că cineva bine intenţionat le-a schimbat locul şi tu, dimineaţa, mergi ca orbu' la WC: direct şi pe stânga.

Cu un ochi mov şi unu' verde, cauţi cheile de la maşină care-s de obicei în frigider,

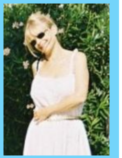
împreună cu pâinea şi iaurtul, dar, de data asta nu-s acolo, ci la locul lor, loc pe care nu-l ştii, că-i mereu în altă parte.

Ieşi din casă-n trombă, calci pe câinele care-ncepe să urle şi dai nas în nas cu vecina care-ţi poartă ghinion, aia care vorbeşte cel mai mult din cartier şi are chef de vorbă indiferent la ce oră; treci şi peste ea-n viteză, aia înjură, adunându-se de pe asfalt, îi tragi o înjurătură şi încerci să porneşti maşina; da’ maşina nu-i proastă – ce treabă are ea să pornească la ore aşa matinale, când tre’ să se-odihnească? –; în draci, o îneci cu benzină şi, în timp ce tu-ţi scoţi un ochi şi-ţi muşti un genunchi, ea se amuză, mârâind şi făcând „chhhhhhhhhhhhhhhhh“ la orice încercare de-a învârti cheia. Când, în sfârşit, îţi face-un bine şi-o ia din loc, eşti deja transpirată ca un cal de curse lungi şi nu-ţi mai arde să pleci nicăieri; da’ pleci că, fiind aşa nervoasă, nu te poţi calma nicăieri în altă parte decât la lucru.

Dacă ai fericirea să dai peste un poliţist matinal, cu atât mai bine: ăla e în dispoziţie criminală şi ai cu cine să mai schimbi o vorbă civilizată; îl priveşti cu seninătate şi el, când te vede, renunţă să te bage-n seamă, că aşa una are şi el acasă şi crede-n blesteme şi nu i se merită să câştige o amendă şi să-şi facă moară-n cap; că, deh, *roata morii se-nvârteşte: ţac-ţac-ţac...*

În sfârşit, cu un oftat de uşurare, ajungi la muncă; lângă poartă, clienţii obişnuiţi: *Na’ama zaiin* – „Na’ama“ e un nume de femeie, „zaiin“ e penis, deci „penis pentru Na’ama“ –, şi celălalt care întreabă în fiecare secundă „unde-i roaba?“, apoi, în acelaşi flux de cuvinte: „când mâncăm?“, „cât e ceasul?“ şi „când e anul nou?“, pentru ca, în încheiere, să declare „toţi sunt nebuni şi toţi au murit!“.

De-acu-nainte încep personajele, unu’ câte unu’ sau mai mulţi, depinde de muza-n care-am fost scriind.

Tvika – îngrijitor, şeful sindicatului la vremea respectivă.

Nimic nu-i mai plăcut decât să-l vezi pe unu' mai nebun ca tine personal. Categoric, îţi dă o senzaţie de bunăstare fizică şi psihică, te simţi mai om decât alţii, chiar dacă-s numa' puţin-puţin de tot mai săriţi în comparaţie cu propria-ţi persoană.

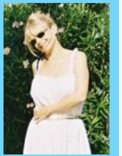
Stăteam astă seară-n sala de mese, când apare un coleg: ăla de care vă povesteam c-a mâncat mâna uneia într-o bucată de pâine, că era flămând. Tipu' arată superb, în maiou şi pantaloni scurţi, un fel de coropişniţă supradezvoltată şi suprapăroasă, cu glas ţipător, mâini lungi, picioare scurte şi o burtă mare-mare; dacă e să-l compar cu ceva, apoi cea mai bună comparaţie ar fi o căţea borţoasă care merge-n două labe, dar o căţea destul de urâtă. L-am văzut numa' cu coada ochiului şi l-am lăsat în pace, nefiind în măsură să-l ţin şi pe el sub observaţie – adică numa' asta-mi mai lipsea!

La un moment dat, aud în spate un urlet crunt de femeie şi-o văd pe una din bolnave fugind mâncând buricu' pământului. „Ce-ai păţit?“ „Păi, Tz. m-a muşcat de umăr.“

N-am avut încotro şi-a trebuit să-l întreb ce draci are de se-apucă acuma să muşte bolnavi. „Păi, sunt flămând! – zice –, şi eu, când sunt flămând şi n-am mâncare, devin antropofag“. „Pe bune?“, întreb. „Pe bune!“, răspunde. „Şi nu ţi-au stabilit diagnostic, ceva?“. „Ba da; da' nu mi-au suspendat permisu' de lucru, de-aia m-au mutat aici şi n-am drept să profesez şi-n particular“.

Am răsuflat uşurată; deci io, cu nebunelile mele ciclice, sunt îngeru' păzitor, că numa' mârâi sau zbier, mai am voie să profesez în particular şi mă pot ocupa şi de oameni în viaţă, nu numa' de cadavre moarte.

He? Cum sună? Vorba lui Lee: „tare-i bine să fii aproximativ tânăr, curat şi aproximativ sănătos la minte“.

III La casa de nebuni timpul îşi face de cap, absolut fără pic de bun simţ, trece, trece, mereu: o zi, o săptămână, o lună, un an, şi-aşa te trezeşti stors de ani şi de puteri, când nu-ţi mai rămâne nimic de dat, nimic de primit, ci numai să te uiţi în jur, şi-acest uitat în jur, dacă ai ochi să vezi, devine catastrofal.

Atunci începi să vezi cele şapte măsline şi două bucăţi de peşte murat şi râia care sapă canale de mărimea Volga-Don în carnea bolnavilor, râie învechită şi întărită de medicamente, râie nevindecabilă, mai rea ca ciupercile şi mai bună – oarecum, numai puţin – decât cancerul de piele. Deschizi ochii şi vezi că cutare bolnav e trimis după cutare bolnav care nu vrea să vină – nu pentru că ar avea el putere de convingere, ci pentru că are palma mai tare –, că bărbaţii, ca şi femeile, violează şi sunt violaţi, că le sunt furaţi banii, lucrurile, sănătatea şi – uneori, prin neglijenţă – viaţa.

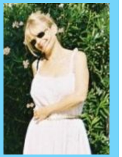
Când încetezi să vezi frumosul din jur, totul începe să pută groaznic: grădina-n care bolnavii n-au voie să stea, fiindcă arată – după spusele directorului – ca nişte roşii uscate, hainele din magazie pe care nu le pot purta fiindcă-s acolo numai de decor, sunt prea mici sau înălbite de vreme pe partea cealaltă, pantofii ale căror tălpi se spulberă dacă o singură dată ar călca pe ele, vasele strălucitoare goale şi feţele de masă imaculate, puse peste mizeria de cu o seară înainte, peste cea de altă seară înainte şi tot aşa.

Shmulic P., bolnav. Ancheta poliţiei.

Unde locuieşti? „În Natania."

La cine? „La X, are o cameră-n curte şi mi-a dat-o mie."

Cum te întreţii? „El mă întreţine."

Primeşti ajutor medical pentru schizofrenie? „Nu, medicamentele-mi fac rău, mă lasă fără putere.“

Primeşti alte medicamente? „Nu.“

De ce? „Nu are cine să mi le dea.“

E adevărat că ai locuit, între anii 1995–1999 la Levzeler, în Herţila? „E adevărat.“

E adevărat că ai fugit de-acolo? „Da.“

De ce? „Pentru că nu mi-a plăcut.“

E adevărat că, pe vremea când locuiai acolo, plecai ziua, reveneai noaptea şi violai bărbaţii? „Nu violam, făceam sex cu ei.“

Cu forţa? „Câteodată da.“

Asta înseamnă viol. „Poate.“

Ina H., îngrijitoare şefă.

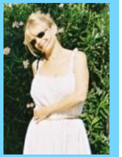
Eşti îngrijitoare şefă în clădirea pe nume Hermon? „Da.“

Shmulic P. a fost internat în clădirea Hermon? „Da.“

Ştiai că Shmulic violează restul de pacienţi? „Da, însă toţi îi violează acolo pe toţi, toţi se culcă cu toţi, nu ştiu care-i violat şi care acceptă.“

Ai spus directorului, cuiva, că sunt violuri? „Da.“

Şi? „Mi s-a spus să tac, bolnavilor de genul ăsta le este permis.“

Nu te-ai gândit că nici un viol nu este permis, niciunde? „Nu.“

Moti A., director.

Ştiai că sunt violuri în clădirea Hermon şi-n alte clădiri? „Nu.“

Ina H. şi restul de personal te-au informat, ce-ai făcut? „Am verificat, am întrebat bolnavii, niciunul nu s-a plâns.“

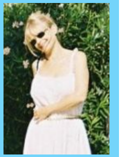
E adevărat că pe Uri D., unul din violatori, l-ai legat cu cătuşe de pat şi l-ai ţinut încuiat în cameră vreme de şase luni, sub pază? „Da, e adevărat.“

Ştiai că asta e interzis? „Da.“

De ce n-ai raportat şefilor tăi ca să se ia măsuri la alt nivel? „N-am considerat că este necesar; numele locului pe care-l conduc e mai important decât un bolnav de *down-syndrom* sau altul.“

Dacă e s-o luăm după cele zece porunci, crima e cel mai mare păcat, nu? Da' nici dracu' nu ştie ce-i cu adevărat crimă şi ce este mântuire, pedeapsă, împiedecarea suferinţei create prin naşterea de monştri etc., etc.

Să zicem că X l-a omorât pe Y c-aşa i s-a sculat lui într-o dimineaţă; când câinele vecinului l-a lătrat la gard şi i-a stricat ziua, s-a enervat omu' şi s-a hotărât că-i trage doi pumni ăluilalt care-şi bătea joc de el în mod consecvent; numa' că dobitocu', ăla mortu', a căzut cu tâmpla în ceva şi s-a dus. Asta e crimă? Nţ, e omucidere, şi încă una cu circumstanţe oarecare. N-a vrut să-l omoare, e accident şi alte tâmpenii. Face 2 ani maximum şi iese liber. Acu', să zicem că Y e grav bolnav şi X îl ajută să scape

de chinuri, în partea finală a cancerului, şi-i dă o mare doză de morfină. Y o mierleşte şi scapă de belea. E asta crimă? Daaaaaaaaaaaaa. Şi încă una cu premeditare şi fără circumstanţe. „Duios eutanasia trecea“, nu prinde-n cazu’ de faţă, ci numa’ proverbu’ ăla celebru cu „facerea de bine-i futere de mamă“. X ia 12 ani, pe puţin.

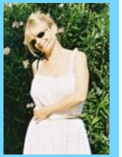
Să zicem iar că Z e gravidă în şase luni şi se ceartă cu bărbatu’, ăla o ia la poceală în mod delicat, îi crapă un picior în burtă, Z avortează şi fătul se naşte mort. E asta crimă? Da’ de unde! Bărbatu’ e îndepărtat de-acasă 42 de zile şi, cu asta, basta! Da’ să zicem că un ginecolog îi face un avort, la 5 luni, unei amărâte care-a fost violată şi n-a povestit, de frică şi de ruşine. Asta se condamnă cu 7 ani puşcărie. Da’ se poate şi invers, una care-i gravidă-n 6 luni face analiză şi vede că are-un făt bolnav de *down-syndrom*, i se face raclaj pe loc şi nu e crimă; dacă femeia naşte *syndrom*u’ şi-l sufocă cu perna, de disperare, e crimă.

X îl strânge de gât pe Y şi e condamnat la moarte. De ce adică? Y a murit ucis de X, X moare ucis de statul căruia îi aparţine.

Dacă nimeni în general şi oricine-n special are drept de viaţă şi de moarte asupra oricui, porunca „nu ucide“ la ce anume se referă? La „nu ucide“-n general sau la „nu ucide“-n mod retoric? Iacă asta-i marea mea dilemă, acuma, înainte de culcare, când nu pot să mă culc, să nu mi se strice lacul de pe unghii!

Un bolnav de *down-syndrom* moare greu, se chinuie mult şi nu-i lăsat să moară, „duioasa eutanasie“ nu trece pe lângă el; sau trece, dar îl lasă-n viaţă. Şi nimănui nu-i pasă.

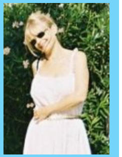
Yosi e născut hidrocefal; în mod normal ar fi murit la naştere, orice societate miloasă l-ar fi lăsat să moară, orice mamă cu mintea-n creier l-ar fi sufocat cu perna, dar nu o mamă evreică religioasă; nuuu, doamne-fereşte! domnul a dat, o să ia când

o să găsească de cuviinţă. Yosi a trăit jumate din viaţă şi o cealaltă jumate a fost ca mort; durerile de cap îs fără leac, vărsături, scăderi de hemoglobină, perfuzii, iar işi revine, îl poartă-n scaunul cu rotile, în rest, zace-n pat ca o scândură, mănâncă şi se cacă: asta-i viaţa lui Yosi; însă statul Israel plăteşte instituţiei 12 mii de shekeli pe lună ca să-l îngrijească pe Yosi, de-aia Yosi musai să trăiască. Şi trăieşte, într-un fel, cu dureri, cu chin, dar cei 12 mii de shekeli intră-n casa de bani a instituţiei, directorul mai poate lustrui o casă, cu ocazia asta-şi mai face un etaj la casa lui, directoarea mai poate cumpăra nişte mobile, cu ocazia asta-şi cumpără unele şi-acasă; moartea-i pentru cei tari, nu pentru morţii-n viaţă; nu, eutanasia nu trece duios pe lângă Yosi, nici pe lângă alţii ca el, nu până ce nu-şi cumpără directorul case pentru toţi copiii şi directoarea nu-şi renovează casa de tot.

Oare nu acelaşi Dumnezeu ne-a făcut pe toţi?

IV Când n-am ce face şi serile de gardă-s lungi, citesc de-astea, articole tâmpite care-şi dau şi ele ca omu' cu părerea despre una, despre alta... un studiu din ăsta – nou-nouţ – s-a făcut despre cancer, cică-i o boală interesantă! mde, mie-mi place guturaiul: e o boală banală, n-am chef de boli interesante şi prefer fără boli, dacă se poate. Da' să mă las pe mine şi să zic ce zic aia; cică „racul" e de foarte multe feluri, trecând peste noţiunile idioate că-i de-un sex sau de-altul şi sexu' feminin e cel mai periculos – cu o ocazie am să-i judec şi pe şoviniştii ăia de cercetători! –, ziceam că-i de multe feluri canceru' şi ei ziceau că-i şi contagios. Deci cancerul se ia. Ca manifestele, din om în om. Da' nu scrie dacă un anume fel de cancer se transmite sau mai multe feluri, că, dacă se transmite *mot à mot*, apoi cine are cancer la chelie îi dă ăltuia cancer la chelie şi tot aşa; la noi teoria nu se aplică, dacă se transferă-n general, se aplică şi se

verifică. Că, în câteva luni, vreo trei au căzut bolnave de cancer şi toată lumea zicea că-i molimă şi că nu se explică. Mai zice acolo că cine-i rău şi-a dracu' are şanse mai mari să se îmbolnăvească, decât cine-i cumsecade, blând şi paşnic; da' nu merge după chestia aia cu *ferice de cei săraci cu duhu'*, că ăia se îmbolnăvesc la fel ca şi ăia care au duh, teoria e de-a dreptul insuportabilă şi nelalocul ei...

Numa' puţin: un bolnav care a vrut ieri să-şi taie gâtu' şi l-a tăiat azi, da' fără convingere, şi acu' trage de pansamente, că şi-a dezlegat mâinile din cămaşa de forţă, cred că e nemulţumit de rezultate; cuţit n-are şi încearcă cu o furculiţă de plastic, o să-i ia destul de mult timp şi răbdare, sper să adoarmă până atunci. Bun, i-am luat şi furculiţa şi băieţii i-au pus o altă cămaşă, că aia-i bucăţi, ba, chiar l-au dus în altă secţie – slavă-domnului – care-i sub răspunderea altcuiva.

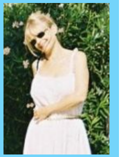
Revenim la cancer? OK, ăia spun că-i transmisibil, la fel spun despre o grămadă de alte boli, dar asta n-o mai cred; că e genetic, cred. Nţ, m-am săturat de discuţia asta; putem vorbi de altceva?!

Şi canceru-i plictisitor; putem vorbi despre viaţă, la o adică, dar pe căldura asta e greu şi de trăit; normal, dacă ar fi frig, ar fi la fel de greu.

Deci discutăm despre viaţă? A cui viaţă? Aşa, în general? Bine, vreţi să vorbim despre ipocrizie? Că-mi zicea o pretină, acu' un an, ceva de ipocrizie, că nu-i bună, şi încercam s-o conving pe cale amiabilă că n-are dreptate; asta ca să mai scoatem capu' din casa de nebuni, să-l băgăm în lumea noastră... care-i mai nebună, da' ne dăm noi mari.

Mulţumesc, D., de compliment! Da', îmi dai voie să te contrazic la ipocrizie? Cum crezi tu că ar putea trăi lumea fără ipocrizie când ea s-a născut de-odată cu omul?

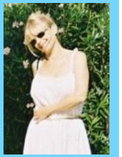
Am io o teorie şi o s-o expun, deşi e stupidă şi aiurea, ca toate teoriile mele.

Să zicem că Dumnezeu avea chipul şi înfăţişarea noastră, adică ne-a făcut după chipu' şi înfăţişarea lui – pe bărbat, mai degrabă –; când a ajuns la sex, s-a aplecat, s-a holbat între cracii lui sfinţi, a văzut penisu' şi l-a plantat şi noului construit; da' – ipocrit! – n-a luat în consideraţie faptul că el e bătrân şi că ăsta pe care-l făcuse e tânăr şi-are nevoie, dacă tot i-a pus scula, s-o şi folosească – fie pentru nevoi personale, fie pentru înmulţirea neamului –; că Dumnezeu a făcut un prototip, nu voia neapărat să facă o generaţie sau generaţii de oameni. Nu s-a gândit prea departe. Când Adam – adică omul, primul – a început să facă balamuc că i s-au urcat hormonii la cerebel, ce-a zis bătrânul ipocrit? „Ia să-i fac io o muiere, de să-l potolească oarecum, cu mâna, cu gura, da' fără sex, să nu se înmulţească, să-mi fac bătaie de cap, până văd ce şi cum“; de-aia le-a zis, cu ipocrizie, că sexu' e fruct oprit şi că dracu-i ia, dacă se-apucă să se joace de-a mama şi de-a tata.

Da' ghinionul lui a fost c-a mai făcut şi alte animale pe lângă om, şi-a uitat, în chinurile facerii, să le controleze caracteru', aşa c-a venit domnu' şarpe – ipocrit si el – şi-a convins-o pe Eva că Dumnezeu e un măgar ipocrit şi nu ştie ce pierde; aia s-a dus la Adam, i-a luat şarpele la întrebări, şi s-au pus pe treabă. Tot prin ipocrizie l-a păcălit! Când batrânu' maniac a văzut c-a pierdut partida, i-a îndepărtat şi i-a blestemat şi tot restul; asta tot numa' din ipocrizie, că, dacă lumea se înmulţea în rai, se găsea unu' mai tânăr şi mai deştept ca el să-l scoată la pensie. De-aia le-a dat un şut în cur.

Acu', să presupunem că toţi ar fi fost de la început antipatici şi mizantropi: ce s-ar fi întâmplat? Dumnezeu n-ar fi făcut pe om, că-şi ajungea lui însuşi cu suficienţă; Adam, narcisist, s-ar fi mulţumit să rămână androgin şi să se vorba-aia singur; pe şarpe l-ar fi durut în cur: stătea pe copacu' lui la soare şi făcea plajă! Da' şi-ar fi spus

unul altuia adevăruri dureroase până ce s-ar fi plictisit şi s-ar fi lăsat de meserie; sau ar fi început să se corcească; bleah! îţi dai seama cum ar arăta o corcitură de Dumnezeu şi şarpe? Că o corcitură de om-Dumnezeu vedem mereu: super-religioşii; dezgustătoare specie!

Deci ipocrizia-i rea şi-i bună, depinde cum te uiţi la ea.

Yep, o corcitură de Dumnezeu şi şarpe nu mi-ar fi plăcut – da' cine mă întreabă sau m-a întrebat? –; că, deh, îs pe lumea asta oameni făcuţi după chipu' şi asemănarea lui Dumnezeu şi cu caracter de şarpe; da' ce rău face şarpele, -n fond? ce rău mai mare decât scorpionul sau tigrul sau pantera sau ţânţaru' anofel? că nici el, şarpele, n-atacă decât dacă-i atins sau dacă crede că-i atins, nu aşa, de nebun, să-ţi sară-n gât, ca omu'!

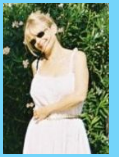
Da, cred că de-aia l-au făcut pe şarpe vinovat de toate păcatele, că arată mai antipatic, aşa târâtor şi lucios, şi se simte rece, că n-are căldură-n corp; da-s prostii! Că io, dacă eram Eva, nu mă păcălea lighioana asta, ci, mai degrabă, un papagal, Ara, că era frumos şi arătos; şi aşa, fără să fiu Eva, m-a păcălit unu' şi m-am măritat cu el!

Revenim la bolnavi?... ce ziceţi, după părerea voastră?

La *Rivka*.

Cum parcă v-am mai spus, mi-am început munca la Levzeler, fiind o doctoră c-o neglijenţă la activ, o doctoră care-şi plăteşte datoria faţă de societate, prin muncă gratuită etc., etc.

Adevărul fiind că, în Levzeler, ca şi în alte locuri, s-au făcut afaceri imense şi furturi imense din pensii primite din Germania, moşteniri ale părinţilor cu copii bolnavi mintali, părinţi foarte bogaţi, cu pensii din Germania şi averi care dispăreau ca prin farmec, o adevărată reţea de furturi de valori şi de bani, crescută pe spinarea bieţilor

bolnavi.

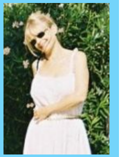
Primul contact cu personalul a fost zguduitor: oameni foarte-foarte simpli, îndobitociţi – cu puţine excepţii – de munca îndelungată cu bolnavii şi de influenţa mediului, scârbiţi de viaţă, nervoşi, violenţi, sălbatici uneori.

Bolnavi bătuţi, bolnavi neglijaţi, bolnavi care, în ciuda luxului, erau, uneori, plini de râie şi de păduchi.

Banii ţării aruncaţi pe prostii; sume imense la dispoziţia unor oameni care făceau ce voiau, cumpărau tâmpenii pe care apoi le aruncau; în camerele bolnavilor atacuri homosexuale, bolnav-contra-bolnav, violuri, bătăi, castrări – bolnav-către-bolnav, vorbesc –, mâini rupte, picioare rupte, toate băgate sub covor, să nu se-audă, ascunse de ochii Ministerului şi al părinţilor; Levzeler fiind perla sau diamantul din coroana Ministerului Muncii, locul unde erau aduse delegaţiile străine, locul unde se făceau şedinţele generale: mândria ţării, la o adică.

Directorul şi adjuncta lui – îndrăgostiţi până peste poate unul de altul, de funcţiile lor, de puterea lor, de banii pe care-i puteau arunca sau fura, de dreptul de-a face ce vor cu 60 de oameni din personal şi 130 de oameni bolnavi – trăiau, zi de zi, ca-n rai; contractele mari de mobilă erau aranjate – şefii-şi primeau partea acasă –, şi, la fel, contractele de haine şi de tot restul; până şi mâncarea era subţiată în favoarea directoarei adjuncte care-şi primea, săptămânal, kilogramele de carne, legumele, brânzeturile şi zarzavaturile, plus o sumă de bani, fiindcă-i aranja antreprenorului – sau cum se cheamă patronul firmei de gătit – contractul cu Ministerul Muncii. Şi, totuşi, nici un semn de fraude cu banii din Germania; la suprafaţă, totul părea în regulă şi acces la nereguli n-am avut de la început.

Până ce-am întâlnit-o pe Rivka; epileptică şi bolnavă de influenţa mediului, Rivka

avea 56 de ani când am cunoscut-o; născută-n Germania, maică-sa a reuşit s-o arunce printr-o minune – habar n-am cum –, din unul din trenurile morţii, în drum spre unul din lagăre; găsită de cineva – nu se ştie cine, nu se ştie cum –, a ajuns după război în Israel şi, cum, la înfiinţarea ţării, toţi orfanii erau duşi la azile şi nu se făcea diferenţă care cum e, Rivka a ajuns la un azil de alienaţi mintali: nimeni n-a căutat-o, nimeni n-a cerut-o, n-avea pe nimeni; aşa s-a crezut, până la moartea ei, şi asta a fost. Primea pensie din Germania, banii intrau în bancă şi ea avea voie să meargă să-şi facă cumpărături; avea mintea unui copil de cinci-şase ani, îşi cumpăra jucării, păpuşi, brelocuri, haine, pantofi, dulciuri pe care le împărţea la toată lumea.

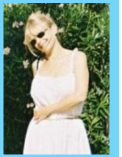
Femeie frumoasă, genul de baroneasă de la începutul secolului, mediul n-a reuşit să-i distrugă aristocraţia înfăţişării şi-a sângelui. Înaltă, şatenă, cu mers de regină, mereu zâmbitoare, mereu amabilă, părea un portret de epocă şi-aşa se şi purta.

Avea, deseori, atacuri de epilepsie de care era conştientă; când simţea că vine atacul striga mereu pe cineva; o aşezam pe scaun, îi puneam un prosop împăturit sub braţe şi simţeam cum se muia, capul i se prăbuşea pe braţele intinse şi tremura; apoi, încet-încet îşi revenea.

Fiecare atac însemna o moarte-a unei părţi cerebrale şi ştiam că, mai devreme sau mai tirziu, va veni atacul cel mare şi ultimul; speram să fie repede şi fără dureri.

Atacurile s-au îndesit, câte trei-patru pe zi, aproape nu mai ieşea din clădire; o luam, uneori, şi-o duceam pe bancă lângă iubitele ei animale, Rivka iubea orice era viu: avea doi câini, pisici, îi plăceau păsările şi şobolanii cobai şi iepurii şi oamenii, îi iubea pe toţi şi toţi o iubeau.

Ultima dată când a stat mai mult cu noi a fost când am invitat-o la ziua mea de naştere, la lucru; a mâncat prăjitura, a făcut un atac; nu-şi mai stăpânea sfincterele: a

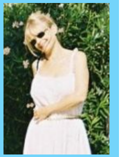
făcut pipi şi a început să plângă de ruşine; a mai făcut apoi încă un atac, am dus-o la ea-n cameră şi-a adormit. Când am plecat de la lucru, stătea pe bancă lângă animale; m-a strigat şi mi-a făcut semn cu mâna, râzând. Era bine.

A doua zi, ajunsă la lucru, am citit în raport că a avut atacul de care mă temeam şi că e la spital în comă, sub aparate. M-am dus s-o văd. Era la fel de frumoasă ca întotdeauna, părul lung pieptănat în coadă, figura liniştită, relaxată, dormea parcă; dacă nu s-ar fi auzit sforăitul oxigenului şi ţăcănitul aparatelor, aş fi crezut că-i la ea-n pat şi că doarme, ca de obicei. De fapt, era moartă şi – dracu' să mă ia! – mă întreb de ce nu mă pot obişnui cu moartea nimănui şi, mai ales, cu cea a celor care au trăit fără să reuşească să trăiască, fără să facă rău nimănui, fără să facă bine nimănui; de ce trebuie să se nască, numai ca apoi să moară?

A doua zi după moartea Rivkăi, a apărut brusc o familie – mare: trei fraţi, nepoţi, toţi frumoşi, unul şi unul –, fără explicaţii de ce n-au vizitat-o 60 de ani, de ce s-au ascuns, de ce copiii lor n-o cunosc şi n-o recunosc; au venit, pur şi simplu, ca să... primească banii ei, ai Rivkăi, drepturile de moştenire, banii din bancă, continuitatea pensiei din lagăr!

I-am văzut la înmormântare: stăteau fără o lacrimă, lângă mormânt; toţi pacienţii – prietenii de-o viaţă ai Rivkăi – au trecut, pe rând, şi-au pus câte-o floare, o garoafă roşie, directorul a vorbit patetic, directoarea adjunctă a plâns fals şi s-a terminat; azilul a luptat puţin, foarte puţin, să nu dea moştenirea, dar, până la urmă, a dat-o şi nimeni n-a mai vorbit de Rivka.

M-am dus la ea peste două săptămâni şi peste-o lună, nu era piatră pe mormânt, nu „familia“ şi nu azilul curăţau mormântul, nimeni nu se interesa că trebuie sau dacă trebuie făcut ceva. Şefa ei „de casă“, adică şefa asupra tuturor îngrijitorilor din casa

– blocul, mă rog, unde-a trăit – s-a dus la primărie şi-a rugat să i se pună piatră pe mormânt; am rugat-o pe maică-mea să se ducă, atunci când se duce şi la morţii noştri, să cureţe şi mormântul Rivkăi şi să schimbe-o vorbă cu ea, să pună o pietricică, să nu se simtă singură de tot în moarte; uneori îi iau două-trei prietene şi le duc la mormânt; mi-ar place să-i duc câinele preferat, pe Shori, da' câinii n-au voie-n cimitir.

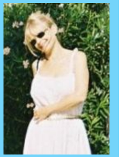
Apariţia familiei nu mi-a aprins nici un bec roşu, deşi, ca meseriaşă, ar fi trebuit; şi-au mai trecut câteva luni bune fără nimic ciudat sau suspect sau deosebit. Aceeaşi risipă de bani şi furturi mici, aceleaşi maşini de serviciu folosite-n interese personale, acelaşi sex în biroul directorului, însă nimic care să semene a fraudă mare...

Până când...

Naomi era *down-syndrom* şi schizo, mahalagioaică şi violentă, nebună la tot capul, cum s-ar zice, înjura şi blestema ca la uşa cortului, îşi punea poalele-n cap şi-şi arăta fundul, se certa cu cine vrei şi nu vrei, până ce cădea în depresie; atunci nu se mai scula din pat, nu mânca, nu se spăla, nu se îmbrăca, nu vorbea cu nimeni, până ce nu putrezea patul sub ea. O ridicau cu forţa, dar se culca la loc, pe unde apuca, fără să-i pese că-i patul ei sau altul.

Odată, a fugit; am căutat-o toată ziua, toată noaptea şi jumate de ziua următoare; am găsit-o la o cofetărie: bea cafea şi mânca îngheţată, n-a vrut să spună unde-a fost – nu poţi sili un bolnav să ia tratament, dacă nu vrea, sau să recunoască ce-a făcut, dacă nu vrea –; au dus-o la ceea ce se numeşte „închisoare“, într-un alt azil, au lăsat-o acolo câteva ore, dar îngrijitoarea principală a plâns aşa de tare lângă uşa închisorii c-au fost nevoiţi s-o scoată pe Naomi şi s-o aducă înapoi ca să nu moară şefa, aceeaşi şefă care făcuse mormântul Rivkăi.

În tinereţe, Naomi fusese violată de propriul ei cumnat, rămăsese gravidă şi i se

făcuse raclaj. Nu mai putea rămâne gravidă, dar nu făcea sex de loc, avea ură şi oroare faţă de bărbaţi şi povestea-n taină, cu jale, ce i se întâmplase, cum îl ura ea pe director că nu-l băgase pe cumnat la puşcărie şi că muşamalizase povestea.

Naomi avea şi ea bani, din pensia de invalid – bani în bancă şi bani în casa de bani a azilului –; crizele ei de depresie se înteţeau, slăbise şi refuza tratamentul; s-a culcat din nou vreme de-o lună şi nu s-a mai ridicat din pat; a murit la spital, fiindcă, până la sfârşit, a refuzat orice tratament; azilul fiind tutorele ei financiar, dar nu şi fizic, Naomi, ca şi Rivka, având buletin de identitate şi drept la vot, era considerată responsabilă de bunăstarea ei fizică; ciudat, nu?

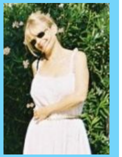
A fost anunţată familia, însă n-a binevoit să vină, nici să-şi dea cu părerea dacă trebuie reanimată sau nu, dacă să i se dea tratament contra voinţei ei sau nu.

Au apărut, după moartea ei – la înmormântare şi ca să ceară banii din bancă şi banii din casa de bani a azilului – şi-apoi au dispărut.

Primăria şi şefa de casă a lui Naomi au pus piatră pe mormânt – ca şi la Rivka – şi cu asta s-a dus şi Naomi; e îngropată mult mai departe de Rivka, da’ şi la ea merge mama, mai merg şi eu; prietene n-a avut, era ţâfnoasă şi egoistă, nu împărţea nimic cu nimeni, şi oamenii, chiar bolnavi mintali fiind, nu uită şi nu iartă.

Da-n capul meu, unu şi cu unu au început să facă doi: cum oare, apar familii dispărute ani de zile şi redispar imediat ce-au primit banii? Şi nu se mai aude nimic de ei după aia, de parcă i-a înghiţit pamântul; ciudat, nu?

Şi tot n-am înţeles – de tot, de tot –, până ce-un drac sau un înger sau Naomi sau Rivka n-au început să mă zgândăre; vedeam bolnave îmbrăcate-n hainele lor şi parcă le vedeam pe ele; şi vizitele la mormânt n-ajungeau, parcă le auzeam, din senin, vocea şi datul de prăjituri şi Cola la alţi pacienţi n-ajutau şi, -n mintea mea, la fel de

bolnavă ca a lor, ştiam că vor să-mi spună ceva – ceva ce nu înţelegeam – şi dracu' mă lua.

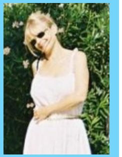
Până ce a murit mama unuia din bolnavi şi-am fost la înmormântare...

V După înmormântare şi dispariţiile familiilor, grupa de clovni s-a văicărit, de ochii lumii, prin ziare locale o bucată de vreme şi apoi a tăcut resemnată, chipurile.

Din una-n alta – că deh, e greu să descrii o acţiune de-asta-n cuvinte –, am căutat familiile; nici familie, nici curu' orbului! la telefonul ăla răspundea o rusoaică – habar n-avea de ivrit, habar n-avea pe ce lume trăieşte –, era şi bătrână şi bolnavă; întrebată-n limba ei, a zis că i-a plătit unu' să stea în casa ei o lună – i-a plătit bine, în dolari – şi după aia a plecat. Nu exista familia asta de s-au dat rude, nimica! Da' musai era să facem totu-n tăcere şi timpu' a trecut: *anii trec ca apa*.

A murit o mamă; singurul ei copil era, v-am zis, internat la noi; a lăsat moştenire toată averea câtorva lucrători pe care fiu-său îi iubise; bineînţeles că au fost obligaţi să renunţe la moştenire şi să o cedeze instituţiei: casă, maşină, bani, bijuterii; casa s-a vândut, maşina s-a vândut, însă tablourile şi bijuteriile şi tot restu': canci, s-au dus! Şi ia-o iar de la început: unde dracu' se duce singur aurul şi unde pleacă tablourile scumpe?

Tipii mai sunt şi idioţi, adică habar n-au să deosebească un tablou original de o litografie; directorul n-a ştiut, a adus la lucru nişte tablouri de Katzman – ăsta-i un pictor celebru la noi –, cică le-a înrămat el personal; probabil că le-a scos ramele originale şi le-a înrămat; l-am rugat să mi le dea să-mi decorez biroul: nişte peniţe negre – lumea văzută prin ochii unui câine şi-un portret de fată –; le-am luat la analiză: originale! Dobitocul n-a ştiut, dacă ştia îşi tăia gâtu'; la fel cu alte câteva

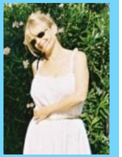

tablouri, mii de dolari valorează – mă rog, a câştigat muzeul! –, dar ce s-a întâmplat cu restul? Directorul şi-a cumpărat două case – asta s-a întâmplat cu restul, cred – şi tot a mai rămas. Restu' de prostii – ce erau prin casa femeii ăleia – le-au adus la institut ca să le dea la bolnavi să-şi decoreze camerele; tacâmuri de argint, nici de-astea n-au avut habar: pe-astea le-au furat alţii! porţelanuri: le-au pus prin bucătării; mi se făcea păru' măciucă, da' musai să tac. Norocu' meu că ăştia-s prima generaţie încălţată, şi, în fond, mai rău mă durea ce se întâmpla cu bolnavii decât ce se întâmpla cu banii; şi apoi fiecare cu zona lui de interese: statul vrea bunurile; în ochii statului, la o adică, bolnavii-s nişte rebuturi. Dacă trăiesc, trăiesc; dacă mor, cu atât mai bine: mai puţini bani.

Metoda de-a scoate mai mulţi bani de la stat este să-i bagi în cărucioare de invalizi: pentru unul care stă în cărucior se primesc cam 4.000 shekeli. Mai mult decât pentru unu' care merge pe picioare; deci care cum cădea şi se lovea puţin, „zbang!“, cu el în cărucior; banii se duc, oricum, la dracu', adică se împart jumate-jumate, fiind fonduri de la stat, n-au cum să-i fure direct, ci musai să-i bage-n ceva: mobile, haine, instalaţii. Asta au şi făcut: jumate-jumate.

Tratamentele de dinţi sunt cele mai reuşite; fiecare bolnav merge să i se scoată piatra de pe dinţi, chiar şi ăia care au proteze – cui are proteză nu i se scoate lui personal, ci unui membru al familiei ori cuiva din conducere –, la fel tot restul de tratamente; o bolnavă care lucrează la mine mergea în fiecare lună la detartraj, până am început să urlu, atunci au lăsat-o mai moale, au uitat-o, da' au luat alţii; când am început să urlu-n general, au terminat un timp cu piatra de pe dinţi, da' au început cu plombele şi coroanele.

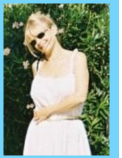
Nu există nici un fel de supraveghere la ce fac bolnavii noaptea între ei; aşa s-a

întâmplat că Menashe s-a supărat şi i-a tăiat penisul lui Arie; nu se ştie neapărat dacă Arie l-a supărat sau nu, că nimeni n-a cercetat – erau cu toţii prea ocupaţi să ascundă sub covor fapte –, da', într-o noapte senină de vară, Menashe a luat cuţitul – şi la Levzeler cuţitele-s ca naiba: nu taie, nici să le omori – şi i-a tăiat penisul lui Arie –; dacă nu era un alt pacient să înceapă să urle când a văzut tot sângele ăla, o mierlea Arie-n câteva minute, da' l-au salvat. Arie n-are familie – deci cine să zbiere şi să facă proces? –, la poliţie n-a ajuns fapta, că s-au făcut că plouă; s-a reclamat numai acuma, retroactiv: să vedem ce-o să iasă. Oricum, Menashe e foarte violent şi are înclinaţii homosexuale; avea, acu' nu mai are de nici un fel.

Herzel e *down*, dar foarte puţin; zic asta, aşa, în termeni populari, să nu explic, adică: dacă nu-l dădeau la azil, putea foarte bine să trăiască-n lumea de-afară, să aibă familie, nevastă, plozi, ba, chiar să fie şef pe undeva; Herzel e de meserie internă violator – îi plac femeile –; pentru asta a fost scos odată de la Levzeler, da' a fost adus înapoi, are familie-n State, ăia probabil au plătit ceva şi l-au reprimit. Vorbeşte frumos şi cu logică, ba, chiar şi face treabă, când are muza de făcut treabă; cel mai mult îi place să ţină discursuri, sa pledeze cauzele bolnavilor, să facă revoluţii printre ei; cred că-i un fel de *leader* sindical al *down*ilor: luptă pentru drepturile lor, dar, cum majoritatea n-au nevoie de drepturi, că nu ştiu ce să facă cu ele, singurul care se bucură de ele e *leader*ul; la fel ca-n lumea normală: luptăm să dăm oamenilor drepturi cu care habar n-au ce să facă, şi degeaba-i convingi că au câştigat ceva! ce le pasă lor? le era bine şi înainte...

VI Gândul că o curvă şi-un tâmpit sunt stăpânii pe viaţa, moartea, sănătatea, boala şi averea a 130 de bolnavi, plus pe munca a 60 de alţi tâmpiţi care n-au găsit altceva mai

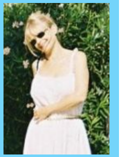

bun de făcut în viaţă, m-a scos aşa rău din sărite, că-mi venea să trag cu flinta-n ei, da' asta n-ar fi rezolvat problema; voiam şi-o răzbunare personală, una s-o simt în mâini şi să mă bucur de ea, zi de zi, clipă de clipă, pentru toată perioada cât trebuise să sufăr împreună cu bolnavii şi să-mi dau pumni în cap, asistând la impotenţa lucrătorilor prea fricoşi care, -n fond, n-aveau de ce să le fie frică decât de propria lor idioţenie; da' cui să-i explici? Şi apoi mi-e lehamite să explic, n-am glanda asta; urma să caut alţii să explice sau să facă, n-am găsit pe nimeni şi m-am aruncat cu capu-nainte, în sindicat, desigur.

Da' ca să ajungem unde trebuie, la asta cu *sculaţi voi oropsiţi ai vieţii*, e bine, cred, să vedem de unde-am ieşit; aşa ceva ar explica mai multe: profilul profailerului e relevant.

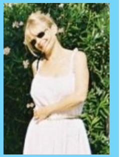
Bunică-mea după tata şi bunică-mea după mama s-au urât cu înflăcărare toată viaţa – habar n-am de ce, cred că nici ele, da' aşa se poartă, probabil – şi nimeni nu s-a ostenit să le deranjeze; înţelepciunea familială ne-a învăţat pe calea cea grea că, atâta timp cât sunt ocupate să se flocăie-ntre ele, ne lasă pe noi în pace, ceea ce-i un real câştig într-ale liniştii sufleteşti.

Toiba, adică „porumbiţa“ – pe numele ei conspirativ şi modern Netty –, bunică-mea după tata, e născută dintr-o familie de rabini, una din „curţile“ celebre de clătinători din Moldova: Akermanii, 12 copii şi aia; tatăl, adică rabinu', nu făcea nimica decât să se zgâlţâie şi să-şi lase nevasta gravidă, plus să adune tot felu' de alţii ca el şi să se clatine-mpreună, citind cărţile sfinte. Nevasta – adică străbunica – a mierlit-o de tânără, altfel mai puia probabil vreo zece şi străbunicu' a stat dracu' liniştit, că nu s-a găsit nici o evreică normală să se lege la cap cu un pierde vară şi cu 12 plozi urlători. Cum au crescut, habar n-am, da' ce ştiu e c-au crescut bine şi cu meserii: unii avocaţi,

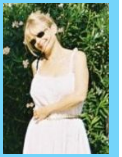
alţii dentişti – că, pe vremea aia stomatologi nu erau, ci numa' dentişti –, mă rog, tot meserii de-astea, băieţii; pe fete le-a trimis pe la şcoli de domnişoare, cu bani – de unde-o fi avut bani scofâlcitu', habar n-am – şi-a făcut din ele nişte *ladies*, numa' bune să le mărite cu „oameni bine“! Şi cum, după părerea evreilor români, nu poţi păstra averea familiei decât mărintându-ţi fata cu rude apropiate, au măritat-o pe porumbiţa cu vărul ei direct, adică Haim – Carol pe numele lui mai românesc –, adică bunicu-meu. Bunicu' după tata era un om tare bun; altfel, ca şi bunicu' după mamă, nu rezista bunicii care nu suferea de gură mare, da' suferea de snobism cronic şi se suise ca scroafa-n pom, demonstrând aprige dorinţe de privighetoare. S-au mutat la Bucureşti; de gura ei bunicu' s-a apucat să facă carieră şi-a ajuns ceva care-ar suna, -n zilele noastre, a medicul boemei şi-al câtorva zeci de personagii politice destul de importante-n Bucureştii ăia, pe vremurile alea. Da' pentru porumbiţa din satu' moldovean era prea puţin, aşa că şi-a deschis aripioarele albe, dumneaiei, şi-a început să zboare, dând din cur, pe la unu' şi pe la altu'.

Bunicu' era bun, da' nu tâmpit şi nici orb; ca tot omu' i-a ras doamnei câteva ghionturi în coaste şi câteva palme peste bot; doamna s-a potolit un timp, da' nu un timp prea îndelungat, că *naravu' din fire n-are lecuire*, cum zice proverbu' ăla schizofren. Aveau doi băieţi, pe taică-meu şi pe unchiu-meu, ăia trebuiau să înveţe să etc., etc.; amănuntele astea nu le mai am, că perioada a fost cam tulbure şi nimeni în neam n-a sărit cu bucurie să dea detalii, da', dintr-un motiv sau altu', vorbele bune-s despre bunicu', alea rele despre bunica. Super-elegantă şi super-prefăcută, îi mergea destul de bine, presupun, în protipendada evreiască a zilelor acelora, până ce s-a apucat să se încurce serios cu un avocat. Nu-i zic numele că – precis – or să sară câţiva care-au auzit de el sau de băieţii lui! Bunicu' se pare că n-a mai rezistat şi s-a

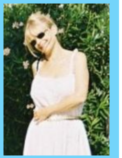
cărat de-acasă; era bolnav de inimă – boala asta la noi în familie e genetică şi tot unu' la unu', mai ales pe linie bărbătească –, deci era grav bolnav de inimă şi mai folosea şi câte-un anesteziant! – de dureri sufleteşti, depinde de care-avea – uneori morfină, alteori cocaină... pe scurt, se mai şi droga. Într-o dimineaţă – în anul în care m-am născut eu, adică –, într-o dimineaţă, s-a trezit mort. Bolile cardiace nu se împacă cu unele droguri şi s-au bătut probabil între ele; era tânar când a murit şi tânără era şi bunica, nedivorţată fiind, a fost văduvă şi s-a mutat cu avocatu' respectiv în dragoste şi-amor împreună. Şi dă-i şi... – mă rog, ştiţi voi... –; făcând inventaru' moştenirii din casa-n care se mutase bunicu', cioara albă a găsit ceva cantităţi de cocaină câteva grame mai mult, adică de vreo 6 kg şi – ca tot românu' imparţial – a început să le vândă! Din una-n alta, fiind aia o perioadă politică tulbure şi nevasta avocatului nefiind o fire stoică să primească ideea că bărbatu' a lăsat-o cu plozii, mutându-se la doamna doctor decedat, a aflat poliţia şi-a tăbărât pe casa lor cu percheziţii. Normal că, tot aşa cum aflase poliţia, a aflat şi bunică-mea că va avea descinderi şi şi-a aruncat bagajul de învăţăminte-n WC! Da', oricum, pata era pată, şi, tot tragând de sfori şi de relaţii, a reuşit să se care cu avocat, arme şi bagaje, -n două luni, în Ţara Sfântă, unde şi-au creat un viitor de aur, comun; în parte comun, că avocatu' a mierlit-o şi el, tot de inimă, după principiu', tot sănătos şi-acela *ce ţie nu-ţi place, altuia nu-i face*, că, -n timp ce dânsu' nu mai avea putere-n şale, Toiba o luase razna cu un altu'.

Când bunica porumbiţă a cunoscut-o pe bunica Hanna, a început petrecerea vieţii lor comune, nu le-a mai trebuit nici uneia altă distracţie decât să se bălăcărească şi asta le-a ocupat tot timpul. Acu-s îngropate, una lângă alta, în cimitirul aristocratic din Kiriat Shaul şi – în serile liniştite – morţii dimprejur cred că-şi iau tălpăşiţa auzindu-le cum se blestemă; da', când mergem în vizită, fac pe fetele bune şi pe niznaiu',

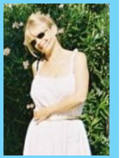
precis că după asta se-apucă să se certe: „nepoata aia seamănă cu tine“, îi zice Toiba Hannei, „gura mare şi se bate cu toată lumea!“; „nepotu' ăla seamănă cu tine“, îi zice Hanna Toibei, „curvar şi prefăcut“ şi tot aşa!... Unchiu-meu – fratele tatei care n-a fumat, n-a băut, n-a abuzat de nimic în viaţa lui, da' tot s-a ales c-un frumos cancer combinat la plămâni şi pancreas –, când i-au zis, în Elveţia „doctore, eşti pe cale de-aţi întâlni străbunii“, a făcut o criză de nebunie: şi a lăsat prin testament să fie îngropat în partea opusă a cimitirului şi să se pună o placă mare „accesul babelor familiale strict interzis“!

Bunica după mama, nemţoaica, adică evreică nemţoaică – ce conteză religia, la o adică? –, s-a născut într-o familie de 12 copii; tatăl, miner, printre sindicaliştii de bază, s-a apucat de făcut greve şi de acţionat împotriva conducerii; nu s-a lăsat până n-a ajuns la puşcărie – unde-a mierlit-o de tuberculoză –, că băieţii nu le-aveau cu Marx, Engels şi, mai ales, nu-l prevedeau pe Lenin, în toată splendoarea lui, preferând să-şi vadă de treaba lor nemţească, organizată, şi fără prea multă gândire umanoidă. A rămas mama cu 12 copii; băieţii au muncit, fetele şi ele, dar unele – ca bunică-mea şi ca soră-sa – s-au cărat din Germania: una-n Italia, alta-n State. Bunică-mea s-a angajat dădacă la diferite familii-n Italia şi, cu o astfel de familie, a ajuns şi ea-n România, fiindcă acolo se trăia foarte bine pe vremea când, în toată Europa, se crăpa de foame. Fire descurcăreaţă, rea de gură, genul *ce-i în guşa-i şi-n căpuşă*, cu o ambiţie de broască ţestoasă, dar total lipsită de imaginaţie, ca toţi nemţii, l-a cunoscut pe bunicul la Sulina, la Comisiunea Europeană a Dunării, „Europolis“, şi s-au căsătorit – pe bunicul l-am descris, *bon viveur* cu imaginaţie, talent şi aplicaţie –; bunicul s-a plictisit repede de farmecele rigide ale nemţoaicei şi-a început s-o ia razna; bunica nu s-a lăsat şi i-a mâncat viaţa cu consecvenţă, până ce tipu', conform tradiţiei familiale,

s-a cărat de-acasă, dar asta după ce se mutaseră deja la Galaţi; prima dată pe strada curvelor – unde bunicul a cumpărat şi el o casă, beat fiind şi placându-i fetele – şi-apoi pe o stradă regală, cred, unde nu mai erau curve: era casă mare cu balcon spre promenadă, unde bunica şedea pe scaun sub umbrela de dantelă şi saluta lumea bună; din acelaşi balcon când, odată, împreună cu servitoarele, au pus covorul şi-au uitat oala de noapte înăuntru: au stropit totul şi pe toţi cu urină, acţiune nedemnă de-o persoană din înalta societate – da' bunica nu se considera înaltă societate decât prin alianţă –; aşa că, atunci când ordonanţa unui locotenent a venit să reclame că aluia i s-a pătat chipiul de pişat, bunica mea – care până la sfârşitul vieţii n-a vorbit bine româneşte – i-a urat un călduros „futu-ţi, hai sictir!“ şi l-a aruncat pe scări în jos. Se certa în mod constant, cu mare plăcere, cu absolut toată lumea şi fără nici un motiv, numai că să nu-şi strice mâna şi, când bunicu' a ridicat ancora definitiv, nu şi-a luat alt bărbat – nici nu se ştie până-n ziua de azi dacă a avut vreodată nevoie de unul –, în schimb, s-a apucat cu frenezie să mănânce viaţa altora, prin organizarea teutonică a traiului fiicelor ei. Până şi astea s-au cărat; mătuşă-mea s-a măritat c-un inginer de drumuri şi poduri la Slatina şi maică-mea s-a dus la Bucureşti; acolo bunicu' era director la nu ştiu ce bancă, cred că „Discount“ sau aşa ceva. Bunica, plictisindu-se singură – că şi străbunica murise şi nu mai avea, efectiv, pe cine să duşmănească –, s-a cărat şi ea la Bucureşti, dar nu la bunicul, ci separat. Era-n perioada când era musai să te faci comunist şi bunica – ea care nu făcea nimic cu măsura mică – a hotărât că ori merge la CC ori îşi bagă picioarele-n el de comunism. Până la urmă, a ajuns să lucreze la CC... – dar, despre asta, data viitoare, că mai am şi alte treburi!

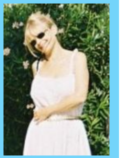
Da' cred că am explicat greşit: coropişnitele nu se certau numai ele între ele, ci şi cu restul lumii; am impresia că-şi împărţiseră ţara pe regiuni de ceartă, că, unde termina

una de bălăcărit, începea cealaltă, şi bieţii oameni nu scăpau în veci, în special cei din grupurile de români – „marea societate de tot căcatul“, cum îi numea bunica din partea mamei –, cu ăştia aveau ele multe de împărţit. Facând parte, una din societatea distinsă a Bucureştilor şi cealaltă din protipendata politică a aceluiaşi oraş, pe cine nu zdrenţuia Hanna, zdrenţuia Toiba, că aşa se numeau, dacă vă mai aduceţi aminte. Singurele lor momente bune erau când schimbau informaţii de genul: „Alo, Hanna, o cunoşti cumva pe madam X? – da, da, aia din Galaţi –, cum zici? curvet? fiică de cizmar? aha, atunci ce să dă fiica de avocat? Da, Zilberman avocatul era altu' care n-avea fată? Bine, mulţam; lasă că o pontez io mâine cu calapodu', când şi-o da aere că ştie de la tac'su să joace brigi!“. Sau: „Auzi, Netty – că aşa-i ziceau, pe numele conspirativ, lu' Toiba –, blonda aia planturoasă care se culcă cu doctoru' de dinţi; da, dragă, ce te miri? e impotent, da' are mâini şi gură; zi-mi: aia, cu câţi a fost măritată înainte? Trei? Păi, triunghiu' Bermudelor, dragă; asta, după lege, n-are voie să se mai mărite dacă i-a băgat pe toţi la cimitir!“. Bineînţeles că, a doua zi, se duceau în cercurile respective şi bălăcăreau cu bunăvoie pe respectivele şi pe alţii care cădeau din întâmplare-n raza de acţiune. Erau căutate-n saloanele protipendatei – când de unii, când de alţii – pentru simţul umorului şi răutatea crasă de care dădeau dovadă amândouă: azi se bucura unu' de ruşinea altuia, mâine altul şi tot aşa.

Pun pariu că locurile de lângă ele la cimitir sunt goale şi că vecinii s-au cărat de mult, da' n-au lăsat placă cu „de închiriat“, ca să nu-i sperie pe ăia care încă nu cred în fericirea vieţii de apoi!

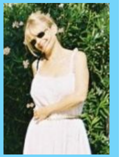
VII Despre unchiu-meu, vărul tatii, care a fost ambasador în Belgia şi s-a apucat să facă arborele genealogic al familiei v-am povestit? Nu-mi amintesc; dacă da, apoi nu

citiţi! Ăsta are cam 65 de ani şi de mulţi ani e ambasador în Belgia; cine cunoaşte firea belgienilor îl poate înţelege de ce s-a tâmpit de cap şi s-a băgat în povestea asta – eu l-am iertat –; habar n-am ce i s-a întâmplat, că, de la ultima discuţie, în care-a încercat să descifreze ceva-n negurile familiei mele, a dispărut total, probabil l-au internat; de murit n-a murit, că n-am primit invitaţie şi mama nu ştie nimic, ceea ce-i imposibil: ca cineva să moară şi ea să nu ştie, fiindcă-i îngroapă şi pe ăia care încă n-au murit, de parcă ar lucra la institutul patologic; că numa' aia au vrut să patologească o biată babă în viaţa şi s-a holbat aia de-a trebuit, după aceea, să o patologim pe spălătoreasa de la institut, că a mierlit-o de emoţie; au mai încercat ei, altă dată, şi cu un alt tip – ăla era mai nervos –, probabil i-a fost frig că, dintr-un motiv sau altul, l-au lăsat pe ciment imediat ce l-au adus şi careva, din neatenţie, l-a călcat pe mână, de-a început tipu' să zbiere şi-a sculat toţi morţii.

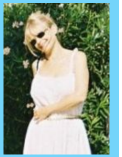
Da' să lăsăm; vorbeam de bietu' unchi, ăsta a zis că-i în concediu şi să facă ceva bun pentru neam, să ne zică cine suntem, de unde ne tragem şi-aşa mai departe, de parcă n-am fi fost şi-aşa destul de sătui de noi înşine; da' Dumnezeu l-a pedepsit când a ajuns la ramura lu' taică-meu!

Într-o seară, a sunat talifonu' la reşedinţa familială; cum eram pe-acolo, am răspuns şi-o voce politicoasă l-a cerut pe tata; i l-am dat şi, când a auzit el cine-i şi ce vrea, i-a zis lu' ăla s-o ia pe mama, că ea-i cu murdăriile-n familie şi că el, tata adică, n-are timp să se ocupe de toate mortăciunile şi nici nu-i pasă dacă-i din osu' lu' Moshe – mda, pe româneşte: Moise – sau din alt os: principalu-i că el trăieşte. I-a dat-o pe mama şi mama – care-i foarte bine informată – i-a dat ăluia dintr-o suflare – zicea ea – toate informaţiile necesare: cine cu cine-i însurat, măritată, divorţat, de câte ori e măritată sau divorţat şi cu cine a făcut copii. Acu', taică-meu a fost însurat de patru

ori şi, de la fiecare nevastă, are copii; şi copiii ăştia au fost şi ei însuraţi sau măritate de câteva ori şi, de la fiecare bărbat / nevastă, au copii şi, cum soră-mea cea mai mare e cu paişpe ani mai mică decât maică-mea şi băiatul ei e însurat şi divorţat de câteva ori şi are copii de la toate nevestele şi aşa mai departe. Unchiu' a crezut c-a notat totul; da', zicea maică-mea că părea numa' puţin bâlbâit, la urmă, şi că a zis că vrea să mai sune odată şi-avea o voce cam stinsă. Am întrebat-o dacă nu cumva dădea semne de atac cerebral şi-a zis că da, cam aşa ceva, din câte-a constatat, da' nu l-am mai sunat să aflăm, că ne-a fost milă de el în seara aia. Da' lui nu i-a fost milă de el însuşi şi-a sunat iar şi-a dat de mine; n-a mai vrut să vorbească cu mama – că, cică, a fost neclară – şi mi-a cerut mie amănuntele!

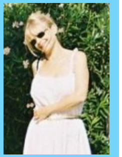
Acu' voi trebuie să înţelegeţi că, pentru mine, limba română e-o limbă de salon, o folosesc aşa cum am învăţat-o: n-am cuvinte de care mi-e jenă, fiindcă nu le ştiu adevărata valoare-n româneşte cum ştiu adevărata valoare-a cuvintelor în ivrit şi, fiind şi medic, anumite acte sexuale sau organice primesc în română numele lor popular, adică *futut* în loc de „act sexual“ ş.a.m.d. Bietul unchi era nelămurit de unde-a apărut un frate care nu era din nici o mamă – asta la început – şi-a trebuit să-i explic că taică-meu s-a purtat ca tauru' comunal: a futut o servitoare şi-aşa s-a născut fratele nostru – Costel, parcă, pe nume –, care acuma-i inginer de copaci undeva-n România. Ăsta, când a auzit expresia, a sughiţat profund, da' nu s-a dat impresionat şi-a întrebat de unde a apărut fata cea mare a fratelui meu mai mare, că n-a fost însurat decât de două ori şi copii legitimi sunt ăia şi ăia; apoi musai a fost să-i explic că frate-meu e urmaşu' demn a lu' taică-meu, da' e idiot şi el, ca şi strămoşii, nu poate să folosească condom când fute, aşa că orice tâmpită care are chef cacă câte-un plod şi prostu-i dă numele!

Aici, la partea anatomică – cea cu căcatul –, unchiul fu nedumerit şi-a trebuit să-i explic că, de obicei, la o naştere, se mai rupe perineul şi-atunci poţi zice „a născut“ sau ce-am zis eu. Asta l-a pus pe gânduri şi-a cerut mai puţine date; s-a blocat mai ales atunci când a aflat că soră-mea are un băiat cu unu' cu care-a fost măritată şi unu' cu un bărbat cu care n-a fost măritată, că n-a vrut bunicu' ei să se mărite, că s-a dovedit că ăla era un beţiv şi-un derbedeu ordinar, drept pentru care a bătut-o bine şi fraţii mei l-a bătut pe el şi l-au aruncat din casă direct în lada de gunoi şi, cum era mic de statură, stătea-n lada de gunoi ca o ridiche-n pământ. La urmă, a recunoscut unchiu' – cinstit şi cu mâna pe inimă – că e depăşit de evenimente şi că astea nu sunt condiţii de scris arbore genealogic şi eu i-am spus de la obraz că nu era cazul să intre-n casa de curve dacă n-are experienţă şi ne-am despărţit prieteni buni.

De-atunci – cum ziceam –, n-am mai auzit de el şi am rămas şi fără arbore genealogic; taică-meu susţine că ar trebui să facem o junglă genealogică, da' n-are destule nume de animale ca s-o populeze... şi se uită semnificativ la mama; mama zbiară că ea-i originală şi de familie bună şi cinstită, da' că el, tata, e un hibrid şi se miră că s-a măritat cu-aşa ceva. Tata zice că şi el se miră de multe lucruri, da-şi ţine mirările pentru el însuşi şi nu le scoate pe-afară, că gânditu' prea profund l-ar duce la anumite concluzii miciuriniste!

Mă scuzaţi un timp: a venit momentul festiv al spălatului pe jos; Goldie tăpălageşte prin apă. Mama are dreptate: câinele ăsta-i cam tâmpit, îşi bagă o labă-n apă – altfel nu poate să bea –, pipi face cu labele din faţă pe gard sau pe ceva mai înalt. Da' de ce mă mir? E câinele meu, n-avea şanse să crescă normal; acu' stă-n balcon şi linge o pisică. De ce? Habar n-am! Cred că din dragoste, pisica pare hipnotizată de acţiune; mama încă n-a venit de la pretina ei de 100 de kile; aia pare din ce în ce

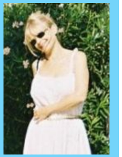

mai turbată, i-a spart geamurile vecinului de jos şi-acu' ameninţă că se duce şi-i taie venele pe pământu' lui; aştept cu nerăbdare momentu'! Cum naiba or s-o ridice aia de la pompele funebre? Tot cu macaraua?

Da' să revenim la bolnavii noştri, ai mei, ai statului Israel; vă amintiţi de fuga şi revenirea Sabinelor?

Credea careva, în inocenţa lui, că povestea s-a terminat? Da, eu credeam; m-am înşelat, nu-i prima oară şi bine că-i aşa; altfel ce haz ar avea viaţa? Tocmai picasem lată de oboseală după ce-am terminat cumpărături pentru toată familia, curăţenie pentru familia mea personală, gătit, plus o plăcintă cu mere. Dar e ca un făcut: când adorm, sună telefonul! nu? De data asta de la lucru: „vino repede, e balagan[2] anormal“, parcă la casa de nebuni ar fi şi balagan normal. Oricum, m-am dus, în curte toţi bolnavii noştri capabili să se mişte erau adunaţi în cerc în jurul a ceva; apropiindu-mă, am văzut că ceva ăla era o femeie imensă, destul de tânără, cu figură mongoloidă, care fugea după o altă femeie, cu figură de curvă, adică după directoarea noastră adjunctă; fugeau aşa, în cerc, nu se ştie cine după cine, dar luau treaba foarte-n serios, ca arătau transpirate şi destul de obosite. Casa mea e la distanţa de cam 7 minute de locul de muncă; astea – deci tipele – alergau de cam 15 minute, după cum arătau. În meseria de îngrijitor, la noi sunt foarte puţini bărbaţi şi-n schimbul ăsta nu se nimerise niciunul; nici dracu' n-ar fi putut să oprească femeia imensă-n loc, dacă nu era cel puţin buldozer sau cel puţin patru bărbaţi; dar şi patru bărbaţi sunt puţin la un *down-syndrom*, cum arăta ea în criză. Ce rămânea? Că directorul, azi-noapte, a căzut din nou cu motocicleta şi şi-a rupt picioarele; asta are-un tic nervos şi e deja obositoare povestea asta cu căzutul lui de pe motocicletă... Oricum, unicul bărbat

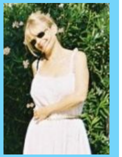
[2] *Balagan*: balamuc, zăpăceală. [n.a.]

era portarul, dar ăsta lucrează dinafară şi n-are nici un motiv serios să se lase călcat în picioare de-o elefantă furioasă. Singura soluţie rămânea furtunul de apă; portarul ne-a făcut un bine şi l-a adus, l-a deschis şi cu forţe împreunate, cam zece oameni, l-am ţinut, împroşcând nebuna furioasă şi tot ce era împrejur, desigur. Directoarea adjunctă s-a rostogolit – spre marea mea satisfacţie – pe ciment, de vreo trei ori, şi şi-a pierdut pantofii; câteva îngrijitoare au zburat în tufe şi-au distrus peisajul – de care directorul cu picioare rupte e tare mindru –; vreo cinşpe bolnavi au căzut şi ei pradă apelor dezlănţuite, dar asta i-a amuzat; numa' nebuna stătea dreaptă, cu pieptul înainte, înfruntând „natura dezlănţuită“! Legea e una, când bolnavu-i gata năucit, sar peste el câţiva inşi, îl trântesc la pământ şi-l leagă, asta-n cazul unui bolnav furios de categorie medie; aici fiind vorba de categorie grea, a fost nevoie de mult mai mult personal ca să fie doborâtă; şi nici după ce fu doborâtă nu s-a terminat povestea, că a aruncat lumea de pe ea de parcă erau surcele şi s-a ridicat ca uriaşu' verde – ăla din film – s-o ia la distrugere; noroc că un bolnav i-a pus piedică – din greşeală, desigur, că bietu' de el nu se adunase încă după inundaţii – şi-a căzut nebuna, de s-a zgâlţâit pământul cu ea şi au zdrăngănit geamurile; profitând de zdruncinatură, asistenta i-a făcut o doză super de sos şi aia s-a potolit destul ca să fie legată; între timp, a venit şi salvarea şi-au dus-o la un ospiciu, că la noi nu-i chiar ospiciu sau, mă rog, nu e ospiciu pentru uriaşul verde.

Ce se întâmplase, de fapt? Doamna-n cauză este mama uneia din cele două persoane feminine care au tulit-o ieri pe poartă, goale ca-n ziua naşterii; după ce cele două orfeline-n criză au fost transferate la Shalvata[3], mama şi ea bolnavă – dar în deplină libertate! – a venit să facă dreptate şi să se răfuiască cu conducerea locului care i-a

[3]*Šalvata*: numele unui ospiciu; *šalva*: linişte, calmare, potolire. [n.a.])

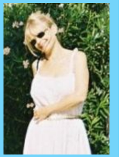

nenorocit fiica ei ca un înger, bagând-o la balamuc. Cum nimeni dintre îngrijitori nu-i destul de nebun să se bage singur în groapa cu lei, au îndrumat-o cu blândeţe spre biroul directoarei; precis cine-a îndrumat-o nu făcea parte dintre admiratorii înflăcăraţi ai ei, ai directoarei, că nici măcar n-a anunţat-o că beleaua-i pe drum. Aia, deci, stătea, ca de obicei, şi vorbea la telefon, când a intrat mama furioasă şi i-a ras o labă de-a căzut doamna director de pe scaun; în timp ce o căuta să-i radă, probabil, o altă labă, asta s-a strecurat prin spate şi-a luat-o la fugă; gorila, după ea: aşa au ajuns în mijlocul curţii, unde erau adunaţi bolnavi şi personal pentru o după-amiază liniştită, da' n-a fost să fie. Oricum ar fi, e anormal ca o mamă bolnavă de *down-syndrom* să aibă voie să nască; şi aici, în Israel, dacă astfel de oameni nu sunt internaţi, pot face absolut ce vor, că nu li se poate interzice să nască cât vor! Mie însă îmi pare rău că directorul şi-a rupt picioarele ieri, mi-ar fi plăcut să i le rupă asta azi – şi poate şi gâtul –, ar fi devenit mai conştient de ce şi pe cine bagă-n locul ăsta, şi că toate aventurile lui inteligente cu bolnavi ar putea să-i coste pe unii lucrători viaţa.

Până una-alta, directoarea adjunctă e în concediu medical, că are ceva la o ureche şi un picior şi-o mână scrântite.

Acu' e bine să trecem în revistă activităţile cartierului, fără el nu puteţi realiza adevărata atmosferă a vieţii de zi cu zi şi de ce s-a şocat aşa tare Matty de cele 7 măsline.

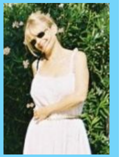
Vecinii mei au sărbătorit azi un an de la moartea matroanei familiei – spun „sărbătorit“ şi nu „comemorat“, după gradul de zbierăte de veselie şi după gradul de beţie în care s-au aflat de aseară până în seara asta pe la 21 când au fost îmbarcaţi în taxiuri şi, probabil, duşi acasă, cu arme şi bagaje, bagajele fiind ei, armele, copii. Trecând peste faptul neimportant că au un spirit de echipă deosebit de dezvoltat –

in sensul că se-adună-n hamule[4], cam câte 50 de-odată şi dorm, nu ştiu cum, cu toţii în apartamente de 3-4 camere –, deci trecând peste asta, au şi-o rezistenţă fizică deosebită, nu se ridică de la masă zile întregi, decât târâţi de nevoi sau scoşi de cazuri de forţa majoră, cum a fost cel de azi. M-au invitat şi pe mine şi n-am putut refuza: bătrâna a fost realmente o persoană simpatică, cu accentul ei şi cu povestirile picante şi colorate din Fez; când, în ultima vreme, i se urca tensiunea, mă chemau şi noaptea la ea şi mă duceam s-o ajut – recunosc, nu fără să bombănesc, da' tot mă duceam –, era întotdeauna veselă şi aşa era de plină de nepoţi şi strănepoţi! Zicea că, dacă moare, poate o să aibă şi ea puţină linişte; habar n-am dacă are. Oricum, am fost la praznicul lor, am înghiţit o prăjitură şi-am băut un pahar de Cola, apoi am dat să mă car, când au izbucnit zbierătele. Ca de obicei, îşi evacuaseră caparele[5] pe stradă să nu fie chiar aşa de mulţi şi să zbiere părinţii-n linişte, că altfel nu se mai înţelegeau, şi caparele lor s-au dus în parc unde s-au întâlnit cu alte capare din altă hamulă din cartierul din spate şi, din una-n alta, s-au luat la scatoalce cum era şi normal. Dar una din caparele din spate s-a 'nervat şi s-a dus să-l cheme pe tac'su; ăsta – tac'su –, mare, negru şi nervos, cu mult păr creţ şi pantalonii-n vine, probabil şi el având la bord vreo tonă de arak, fără să stea să se gândească, i-a coborit caparei din cartierul meu o labă-n cap, de-a trântit-o la pământ lată. Restu' de plozi au zburat urlând la familie şi şi-au adus întăriri pe taţi, mame, fraţi mai mari şi bunici, toţi cu ochii sticlind de nervi şi rânjete cremenale pe figuri; ca nişte persoane respectabile din Fez, ăştia mai negri şi mai creţi nu s-au lăsat mai prejos şi-au adus şi ei tot tribul cu mătuşi, bunici, nepoţi şi neveste

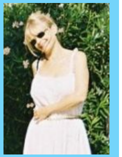
[4] *Hamula*: familie foarte mare, trib. [n.a.]

[5] *Capara*: găină care se taie înainte de Yom Kipur ca să arunci pe ea păcatele; nume de alint sau de dragoste la evreii sefarzi. [n.a.]

– până şi pe ăia care nu erau în stare să meargă i-au târât la locu' faptei – şi-a început bâlciul. Femeile înjurau, plozii urlau şi bărbaţii îşi trăgeau pumni, da' pumni nu glumă; acuma, -n familia vecinilor mei sunt câţiva respectabili, da' cam atinşi de diferite boli nervoase; unu' din ei are-un defect congenital şi se învârte cam o dată la cinci minute pe loc în direcţia contrară acelor ceasornicului; altul nu vede de la 10 cm de miop ce este şi, ca să pocnească pe careva, trebuie dirijat; acuma nu mereu nevastă-sa – care nici ea nu-i scoasă de la de la universitatea Bar-Ilan, ci e numa' puţin retardată – are-o aprindere mai întârziată: până-l vedea pe unu' care urma să fie pocnit, apărea altul care nu trebuia să fie pocnit şi lua scatoalca; ăla care se învârtea pocnea pe unu', făcea o piruetă şi, probabil ameţit de ea, pocnea pe cine-i venea în faţă; nici grupa creţilor nu era prea strălucită: unu' Eli, cam gras şi după un infarct, răsufla cam greu şi, când să ridice pumnul, îl cam lăsau puterile; altul s-a făcut religios şi se tot încurca-n ţitiot, palton şi tot harnaşamentul; nu era o bătaie serioasă, drept pentru care muierile şi plozii au hotărât să participe şi s-au luat la flocăit. Oricum, aveau mai mult succes în chestia asta decât purtătorii de muşchi, creieri şi puteri şi luptă; părea să iasă Tanda pe Manda, când s-au răsculat bătrânii din ambele familii împotriva măcelului. Mama Grahilor, adică a creţilor, e cam surdă şi puţin dilie, în majoritatea timpului strigă la ea însăşi şi are vechi state-n meseria de urlat – că participă şi la înmormântări pe post de răgătoare şefă –, iar tatăl celorlalţi, bărbatul moartei sărbătorite, e încă în putere şi fuge toată ziua pe bicicletă; s-au apucat ăştia doi de zbierat, chestie care parcă i-a scos din sărite şi mai rău pe beligeranţi c-au început să-şi rupă urechile şi dinţii şi, la fel, femeile şi copiii.

Furtun de apă nu era prin preajmă şi nu rămânea altceva de făcut decât să chemăm poliţia, când a venit salvarea, sub forma-i necuvântată a doi câini imenşi, plecaţi

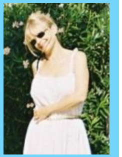

singuri la plimbare; cred că erau dogi de bordo, o imensitate de animal c-o figură fioroasă, gura de buldog şi bale până la noi ordine; cum sunt firi sociabile, au văzut balagan şi-au dat şi ei buzna să se joace, au sărit pe unu', au sărit pe altu' şi, care cum săreau pe el, o lua la fugă urlând: primii au fugit caparele şi muierile de orice vârstă, apoi masculii şi cei creţi şi cei necreţi au rămas la urmă; ăla care se învârtea – că era în plin sivuv[6] şi nu se mai putea opri –, când a văzut câinele, a mai făcut un tur de emoţie şi-a tăiat-o; ăla care nu vede s-a holbat bine la câine până ce ăla, nervozat, i-a lătrat în figură; sper că acuma, după şase ore, s-o fi oprit din fugă, c-aşa a rupt-o, de-i sfârâiau călcâiele; a mai rămas ăla cu inima, că era leşinat – şi ăla religios –, că se încurcase-n el însuşi; restul nu se mai vedeau. Câinii erau în culmea veseliei şi se pregăteau să fugă după dezertori, când a venit stăpânul lor, i-a legat şi le-a stricat cheful. Vajnicii luptători şi-au reluat cina cea de taină; nu ştiu ce-au făcut ăia mai creţi, că bătrâna părea destul de supărată ca să-i belească în viaţă, dar, oricum, arătau de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat... mă rog, în afară de capara lăţită pe care-au trebuit s-o mai cârpească odată, ca să-şi revină.

Ţin să menţionez că ăştia sunt nişte oameni foarte, foarte cumsecade care, dacă n-ar fi fost persecutaţi de javrele de ashkenazimi, ar fi ajuns, desigur, să lucreze-n construcţii şi apoi miniştri, ca David Levi; dar nu li s-a dat ocazia: de-aia au fost nevoiţi în seara asta să se ciomăgească, ca să-şi omoare refulările!

VIII Cred că mi-e somn şi-am să vă las în pace pe ziua de azi, habar n-am ce va fi mâine, dar se prevede că una din zilele alea când iţi apare-n mutră o babă neagră

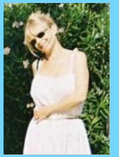
[6] În plină rotaţie giratorie, învârtire; *sivuv*: învârtire, rotaţie; *sivuv leistovev*: a se învârti. [n.a.]

şi-o pisica albă cu urechi mari; or, zilele de genul asta-s pierdute din start. Drept e ca babele sunt negre-n general şi pisicile numa' noaptea, da', când e invers, e nasol de tot!

Datoria sau întoarcerea de la datorie mă scoate uneori din casă la ore la care majoritatea populaţiei civile se învârte-n aşternut, păsărelele încep să se foiască şi gunoierii să zdrăngăne pubelele în miros borşit de fructe stricate, scutece de unică folosinţă, tampoane şi flori de portocal şi iasmin rămase-n parfum de cu noapte. Jumate adormită, plec de-acasă spre treburi importante şi urgente; dau colţul şi-n faţa ochilor îmi apare o bătrână trecând strada. Ce căuta fiinţa aia, trecută de a treia tinereţe, -n mijlocul şoselei? Habar n-am! Ştiu c-am încetinit cu respect şi i-am făcut semn să treacă, a avansat câţiva metri şi eu la fel, apoi s-a întors brusc şi-a luat-o înapoi: era o babă căpie[7]; după alţi câţiva metri s-a oprit şi-a luat-o iar înainte, şi tot aşa: ea la stânga, eu la dreapta şi invers. La un moment dat, am renunţat la orice activitate şi-am început s-o admir. Destul de neagră, cu broboadă şi pulover, parea să aibă în jur de 70 de ani şi n-aş vrea să hotărăsc de ce origine era, ca să nu jignesc pe careva; oricum, nu era o babă de origine europeană şi nici americană, nu era o babă albă, ci una tuciurie, nu era o babă marocană – că n-avea basmaua legată în stil marocan-tunisian-algerian şi nici brătări pe mâini –, era o babă simplă şi tare mi-e frică – spre ruşinea mea –, că era o babă căpie de origine yemenită. Povestea cu înainte-înapoi ţinea deja cam de cinci minute şi nu dădea semne să se sfârşească, era chiar înainte de un rondo de-ăla de circulaţie şi nu eram singura căzută din pat care s-a trezit brusc în coşmarul acestui dans, pe cât se pare ritual; câteva maşini au început să claxoneze şi n-am avut ce le face: indiferent cât de nervos ar fi publicul spectator, peste babă şi vacă nu se trece.

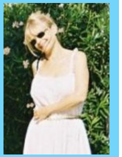
[7]Căpiată, turbată; în expr. „ca o vacă căpie“. [n.a.]

Cum era de aşteptat, unul mai nervos s-a dat jos din maşină şi-a venit să vadă de ce stau; brusc a dat cu ochii de bătrână şi-a început să se stropşească la ea; bietu' om, dracu' l-a pus! când a deschis scofâlcita gura, într-o serie de blesteme pline de căldură şi simpatie, s-a cărat marocanu', de s-a ascuns în maşină, a aprins aeru' condiţionat şi radiou' la maximum să-l ascute pe Avshalom, ăla cu rugăciunea de dimineaţă. Între timp, plimbarea continuă. Curioasă – profesional –, am coborât din maşină şi-am întrebat-o politicos unde vrea să meargă; m-a privit la început cu suspiciune, apoi mi-a explicat că doctorul i-a recomandat plimbări, că, cică, aşa i se aeriseşte memoria, că uită-n ultima vreme şi nu mai vrea să ia pastile, că nu poate să doarmă de la ele. I-am explicat că blochează circulaţia şi o s-o calce o maşină, doamne-fereşte; mi-a zis că de-ar da Dumnezeu s-o calce o maşină, că are deja 80 de ani, s-a săturat de viaţă, de curva de fiică-sa, de nepoţi nebuni şi de Bibi Nataniahu[8]! I-am zis că, în cartier, are mai mult loc de plimbare şi nu sunt maşini; mi-a zis că ea în cartier a vrut să se ducă, da', de când a ieşit din casă, nu face decât să treacă strada şi nu înţelege când s-au construit aşa de multe treceri de pietoni... Am întrebat-o unde stă, mi-a arătat un bilet prins pe bluză, cu adresa; am mişcat maşina şi-am dus-o acasă, aproximativ peste drum. M-a primit pupăza de fiică-sa – una de-alea cu păr blond şi rădăcini negre, unghii lipite şi burtă umblată pe-afară din pantaloni –, a început să zbiere că nebuna de bătrână face necazuri şi-o s-o trimită la azil; baba nici ea nu s-a lăsat şi i-a zis că o s-o trimită ea, că-i casa ei, la puşcărie cu toţi spurcaţii şi toţi plozii... şi le-am lăsat

---

[8]Benjamin („Bibi“) Netaniahu, (n. 1949), om politic israelian; face parte din coaliţia (moderat-) conservatoare „Likud“), fost prim-ministru (1996–1999), între 1999–2002 se retrage temporar din viaţa politică; ministru al afacerilor externe (2002–2003) şi, ulterior, după 2003 (-la zi) ministru de finanţe în coaliţia guvernamentală formată de Ariel Sharon. [n.ed.]

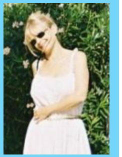
certându-se. Între timp, circulaţia se uşurase şi m-am dus la o altă casă de nebuni, da' cu un gust a naibii de rău în memorie...

Cu asta, basta! N-am chef să încep o nouă zi, înainte de-a începe o nouă zi.

IX Când am ajuns acasă, mama era în plină conversaţie cu Goldie: „Măi câine, tu eşti complet idiot!“ „Interesantă constatare, dar ce te duce la ea?“, am întrebat. „Păi – zice mama –, uite ce covor frumos i-am adus şi ea doarme lângă el, nu e asta un semn de idiotism?“ „Nu, mamă, semnele de idiotism sunt urechi îndepărtate de cap, limba mai lungă decât cavitatea bucală, ochi mongolici, mâini lungi, eventual strabism.“ Mama face-un gest de lehamite: „Scuteşte-mă – adică nu-i adevărat –, sunt idioţi la care nu se vede, nu te pricepi tu!“, şi începe să-mi enumere. Între timp, un câine din vecini începe să urle, mama spune: „Ce ţi-aş trage eu ţie două peste bot!“ „Mamă – zic –, eşti în dispoziţie antizoologică?“ „Nu, sunt în dispoziţie zoologică, nu vezi că stau de vorbă cu voi toţi? Până şi cu tine!“ „Ai draci?“ zic. „Da – zice –, de ce?“ „Păi, am luat o carte de la tine.“ „Da – zic –, da' pe-alea mai groaznice le-ai citit deja, ce-ai luat de te-a scos din mantra ta clasică?“ „Irving, *A window for one year.*“ „Şi ce-i rău în ea?“ „Păi, cântăreşte 10 kg şi mă enervează!“

Mama-mi măcelăreşte biblioteca, n-are răbdare să mai citească ceva „profund, adânc de idiot“, spune ea, „viaţa-i mult mai simplă dacă n-o torci şi-o croşetezi, ce tot bat ăştia capul? Mie să-mi dea o linie între câteva puncte, acţiunea să fie umană – nu chiar Balzac, că-l omor! –, dar nici ăştia moderni, că el îţi vorbeşte de iepuri şi tu trebuie să înţelegi blestem, când eşti învăţată că ce se înmulţeşte e braha[9]. Sau despre

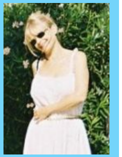
[9] *Braha*: binecuvântare. [n.a.]

îngeri în cuşcă, hrăniţi cu vinete. Sau despre tot felul de salturi mortale sexuale, ştiu şi eu că există homosexuali şi coprofagi şi alţii, da' nu văd de ce să vină unu' de se cheamă filozof să-mi povestească pe trei pagini despre sex cu coprofagie şi să aibă pretenţia să mă şi desfăt.“ „Păi, de ce-ai citit?“ „Din perversiune, de-aia am citit! că doar am vrut să ştiu, da' după aia nu mi-a plăcut ce-am citit.“ Hm... înţelepte constatări... „Şi totuşi – întreb –, sexul care nu e *clasic*, după părerea ta, trebuie scos în afara legii?“ „Ce este sexul « clasic »?“, mă surprinde maică-mea. „Păi – zic eu –, bărbat-femeie, poziţie clasică, maximum invers, fără nimic în plus!„ „Asta-i sex?“ zice mama! „Ha!“, zic eu, cu ceaiu-n gât şi ţigara-n ochiu' stâng? „Ha, în capu' tău! – se exteriorizează mumă-mea –, că generaţia ta o fi inventat sexu' oral sau restu' şi-acu' urmează să stau sau să cad în contemplare; nu, dragă, nu spera-n deşert, şi noi făceam, numa' că nu făceam şi filme şi scriam cărţi: ce se întâmpla acuma bărbiereşte orice umbră de curiozitate.“

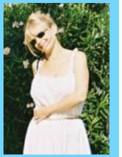
„Ce carte ţi-a plăcut cel mai mult?“, întreb iară, lipsită de instinct de conservare. „Te ţineam de inteligentă, nu poate să-ţi placă o carte, pot să-ţi placă cărţile; dacă precizezi una, n-ai citit destul, niciodată n-ai citit destul. E ca şi cum m-ai întreba ce mâncare-mi place şi-aş mânca în fiecare zi: e stupid. Azi pui, mâine fasole, poimâine carne de porc şi aşa mai departe, nu pot preciza: toate-mi plac şi caut încă. E-n firea omului care nu-i tâmpit! Un tâmpit ţi-ar răspunde: «mi-a plăcut *Mama* lui Gorki», fiindcă numai pe asta a citit-o!“

Azi, bolnavii s-au distrat bine, au fost îmbrăcaţi în cămăşi albe şi s-au pozat cu directoru' pe picior de plecare să facă felicitări de anul nou – că, deh, tot omu' asta-şi doreşte: să primească de anu' nou o felicitare cu nebuni şi *downy*, să-i meargă bine tot anu' viitor –; ba, i-au adus şi pe-aia-n cărucioare cu rotile, după principiu' sănătos:

care bucurie ţi-o doresc şi ţie. Numa' pe una, săraca – de-a avut operaţie la ochi –, au mutat-o-n rându' din spate, că nu le place să-şi pozeze perfecţiunea-n preajma uneia cu plasture. Asta cu operaţii de ochi a fost iar un *casus belli*, că nici n-aveai timp să respiri şi îi trimiteau la operaţii de reparare a ochilor; hooo! – am zis –, ce dracu', au chiorât cu toţii în grup organizat? Patru-cinci operaţii pe lună, aşa brusc şi dintr-o dată? O operaţie de corectare a vederii costă cam 2.000 de dolari, acu' – ce paştele mă-sii! –, să-i corectezi unui *down* vederea! ce, nu poate conduce maşina sau nu vede să citească? Care cum îl vedeai pleca sănătos şi venea cu plasturele-n mutră; ba, unii se duceau şi pentru reparaţii; am scociorât puţin dosarele într-o noapte fără lună şi-am constatat două constatări constatante: una că băieţii de la spital îşi fac mâna – că au ei nişte idei geniale despre schizo şi vedere – şi-a doua că au găsit un medic cu care făceau juma-juma la operaţie; şi-aşa se mai duceau nişte bani de la contribuabili în buzunaru' directorului şi-a curvei lui. Acu' banii să se ducă dracu', da' ce facem cu nenorociţii, cu ochii lor? că, de-atâtea operaţii, unii dintre ei nu mai vedeau aproape de loc.

Acu', mă duc să dorm, altfel încep şi io să văd tâmpenii şi mă mai operează careva de ochi, că la lobotomie nu mă las. În principiu, un schizo vede tot felu' de chestii, ăsta cu operaţiile de ochi a zis că, dacă corectează vederea, corectează mintea; deh, şi-ăla e schizo. Da' văd că despre morţii-morţi am uitat să povestesc; corect, sunt mai puţin dinamici decât ăia-n viaţă, dar au totuşi ceva pe care nu-l găseşti, când un om cât de cât umblă sau mişcă: tăcerea aia înspăimântătoareo-calmantă, momentul ăla când realizezi că, măcar la suprafaţă, moartea nu-i ceva aşa de rău cum pare. Dar, cum drumul spre iad – ori invers: spre rai – trece prin purgatoriu şi, cum, în cazul meu, drumul spre morgă trece printr-un spital sau altul, în purgatoriu' ăsta, după principiu'

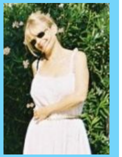

bunului Dante Alighieri, se află majoritatea celor pe care n-ai vrea să-i întâlneşti, nici în rai şi nici în iad.

Iaca, s-a făcut de unşpe şi ziua asta parcă-i din gumă, nu ştiu ce-am făcut, cum m-am învârtit, că încă mai am un milion de treburi de care, -n exclusivitate, n-am nici cel mai mic chef posibil.

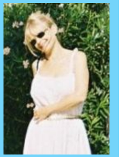
V-am povestit de câteva ori de madam Zombit, aia pe care-au sculat-o din morţi şi-acuma se străduieşte să omoare ea pe toată lumea; plecând de la locul ăla de muncă, nu mi-am închipuit să mai am plăcerea de-a o întâlni, da', cum nebănuite-s căile domnului, azi pe la prânz, fiind chemată de datorie la spitalul Meir – că şi-acolo au ei treburi în meseriile mele –, văd în mijlocul coridorului de la interne o persoană – mă rog, aproape o persoană – stând în picioare – aproximativ – crăcănată şi făcându-şi nevoile în poziţia asta, toate nevoile, inclusiv vomitând, ca un câine bolnav de parvo[10], dacă cunoaşteti imaginea, dacă nu, e bine să n-o cunoaşteti niciodată. În jurul ei, dar mai la distanţă, desigur, o grămadă de medici, asistente, femei de curăţenie, toţi părând foarte zgâlţâiţi de împrejurări. Când m-a văzut, madam Zombit a dat un răcnet de fericire, „Hannaaaaaaaaaaaaaaa, unde eşti surioară?“ *Hait!* – zic în sinea mea –, *m-am mai ales c-o soră, de parcă balamucul cu alea ştiute nu mi-ar fi de ajuns*. În mod normal trebuia să fie însoţită de-o îngrijitoare cel puţin, dar nu era nici o îngrijitoare. Le strig la ăia: „nu e nimeni cu ea?“ „Ba da, este, da' zace, că i-a dat una-n piept cu scaunul şi şi-a pierdut respiraţia“; „cine este?“, „una Hanna“, zic ei; Hanna asta e o femeie destul de în vârstă şi nu suficient de puternică sau plină de bunăvoinţă să meargă cu Zombit. „Pe cine-a mai căsăpit?“, zbier eu, cu Zombit atârnată de gât, plină de excremente

[10] *Parvo*: boală de intestine la câini, un fel de dizenterie; dispare mucoasa intestinală şi animalul moare-n chinuri. [n.a.]

şi vomă. „Păi – zic ăia –, vreo trei asistente, şefu' de secţie şi anestezistu'. C-au vrut s-o adoarmă, să-i pună infuzie, c-avea pierdere bruscă de lichide. Poţi s-o calmezi?“ strigă ăia. „Pot pe naiba – strig eu –, dacă acu' o apucă, mă pocneşte şi pe mine!“ Pe Zombit a apucat-o o nouă crampă, s-a îndoit din şale şi-am putut s-o trântesc pe jos şi să mă aşez pe ea: asta-i singura metodă de-a supune un bolnav furios. Ăia stăteau în continuare şi admirau peisajul. „Dacă nu aduceţi imediat cămaşa de forţă încep să arunc cu fecale-n voi. Credeţi că mă plăteşte careva să înot în reziduuri de persoane în viaţă? eu am venit aici să mă bălăcesc în reziduuri de persoane decedate.“ Pe scurt, i-au făcut lui madam Zombit două sos ca s-o calmeze oarecum şi au reuşit s-o enerveze şi mai tare, bineînţeles; da' noroc că era deja legată şi, în afară de-a da din picioare şi-a muşca, nu mai făcea nimica. Pe Hanna, îngrijitoarea, n-au mai reuşit s-o pună-n activitate până am plecat eu, au adus alta, mai tânără şi mai proaspată, care tocmai se întorsese din concediu medical, că Zombit o aruncase-n perete şi Hanna şi-a rupt codala[11]. Numa' fericire! – ce să zic... Mie mi s-a oferit o cameră de baie şi-un costum verde steril, să nu cumva să cobor la morgă şi să îmbolnăvesc pe careva din frigider de parvo; asta a fost numai o parte din zi. Normal că, în continuare, mi-a rămas în cortex mirosul amestecat cu cel de morgă şi m-am simţit destul de bine încât să-mi doresc să fiu îmbălsămată şi băgată undeva, cât mai departe de mine însămi. Plus că maică-mea are-un chef nebun de vorbit azi si m-a anunţat că a murit doctorul Moscovici. „Cine-i doctoru' Moscovici?“, întreb. „Un hodorog – zice –, nu-l cunosc, da' credeam că tu-l cunoşti.“ „De unde să-l cunosc?“ întreb. „Habar n-am, da' aşa credeam.“ Depăşind faza deceselor, am trecut la faza căsătoriilor şi mi-a povestit că nepoata prietenei ei, aia de 120 kg, care nepoată e vegetariană – deci, din punctul de vedere al mamei,

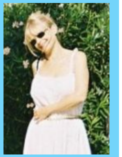
[11] Verterbra codală. [n.a.]

anormală –, nu se înţelege cu bărbătul că el e dintr-o familie religioasă de origine nord-africană! şi ea fumează de *shabbat* şi mănâncă ierburi crude şi alge şi, dacă vine soacră-sa-n vizită şi face gât, o aruncă afară de mâini şi de picioare, că seamănă la calibru cu bunică-sa. Bărbatul care credea s-o aducă la linia de plutire a ajuns el la linia de înec şi s-a dat pe arak şi marihuana pentru început!

Buuuuuuun! După ce-am rezolvat-o şi pe asta, mi-a povestit că o pietenă de-a ei – văduvă de un an – şi-a găsit un prieten şi că ăla nu suportă să fie întrebat ce face, unde se duce şi de unde vine şi că ei îi place să întrebe şi ăla se supără. „Da – am întrebat eu –, la ce-i trebuie prieten?“ „Păi, nici ea nu ştie – zice mama –, cred că numa' aşa, să aibă.“ „De ce nu ia păduchi? măcar de ăia scapă cu pensia întreagă!“, zic eu. Mama dă din mână cu scârbă. Tata sună şi mă întreabă dacă am chef de-o tacla. „N-am putere – zic –, mama-i în pasă socială.“ „Aha – zice tata –, dacă tot te-a leşinat, păstreaz-o la tine să nu mă leşine şi pe mine că n-am nervi.“

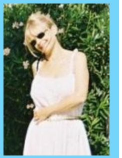
Pe urmă au început telefoanele; una din colege care-i sărită bine şi are printre altele mania persecuţiei s-a certat cu femeia de serviciu şi nu se poate abţine să nu vorbească despre asta, inclussiv despre fratele ei care-a murit în războiul de Yom Kipur şi nimeni nu-i respecta amintirea. O altă colegă are probleme cu banca şi contabilul mă anunţă că nu i-am dat toate plăţile pe luna tecută şi alte câteva luni ca să-şi facă şi el socotelile, că, dacă mie nu-mi pasă – şi pe bună dreptate –, lui tre' să-i pese. Mă bălăngăn între ideea de sinucidere şi cea de-un somn bun, mi-am băut cafeaua şi simt cum încep să adorm, mi-am amintit imediat după aia că am şi-un *Red Bull* de-ăla, în frigider, şi, combinate, -s bune pentru înlăturarea unei depresii accentuate de-o zi *fericită*!...

X Apoi o anchetă nu e ceva ce începi şi sfârşeşti un-doi, mai ales una-n care-s băgaţi banii statului, indiferent care-ar fi ăla, şi-s implicaţi oameni care lucrează-n sistem 25–30 de ani; marele nostru Ben-Gurion[12] zicea că un lucrător la stat e ca un şurub fără cap, odată ce-i băgat acolo n-ai cum să-l mai scoţi. Furturile plecau de la mic, şi-n sus se propaga numa' bunăstare şi bunăvoie, nu-ţi ajunge să dovedeşti că banii se fură, ci trebuie să dovedeşti cum se fură şi, dacă dovedeşti cum se fură, apoi tre' să dovedeşti cine-i fură şi unde ajung şi ce s-a făcut cu ei. Aici nu era vorba numai de bani furaţi din moşteniri, ci de bani furaţi pe cale de materiale de construcţii, construcţii în sine, mâncare care se schimbă-n bani, haine care se schimbau în bani, medicamente care se schimbau în bani, tratamente medicale făcute nu bolnavilor, ci membrilor unor familii, indiferenţa faţă de pacienţi, moartea pacienţilor, violenţa asupra pacienţilor, implicaţii de tot felul şi-n continuare, la nivel înalt, neglijenţa. Sute de oameni pe care trebuie să-i anchetezi fără să fie, în fond, anchetaţi, mii de note de plată, de transferuri de cărămizi şi pâini, de verze, bluze, geamuri şi Tagretol sau altele. Patru ani de strâns şi opt luni de anchetă şi încă nu este terminat oficial, mai sunt comisii, mai sunt dosare la tribunal, mai sunt încă dosare la poliţie; personajele descrise, toate, în afară de familia mea – spun: toate! –, au un fir în povestire, altfel nu povesteam de ei; şi îmbinarea ţine nu de plăcerea mea personală, ci de ancheta în sine. Madam Zombit – cea ţinută-n viaţă fără rost – e în experienţe la spital: se încearcă pe ea un transfer – celebrul transfer de funcţionare a altor centre nervoase când cele principale sunt moarte –, instituţia

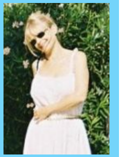
---

[12] David Ben-Gurion (*alias* David Grün, 1886-1973), personalitate politică israeliană marcantă, primul şef de guvern al ţării, după declaraţia de independenţă din 14 mai 1948 (prim-ministru social-democrat / „laburist“, reprezentând Partidul *Mapai* – varianta iniţială a Partidului Muncii – între 1949–1963, cu o scurtă întrerupere: 1953–1955). [n.ed.]

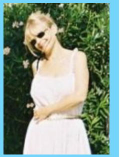
primeşte o groază de bani pentru asta; cu alte cuvinte, madam Zombit este folosită ilegal pe post de animal de cum le zice, experienţe; având calitatea de exprimare prin grai e un câştig pentru medicină, dar absolut inuman şi asta-i o parte din ancheta scârboasă; o altă bolnavă cu cancer de sân operat a fost lasată oarecum netratată ca să se observe pe persoane, pe oameni, exact ramificaţiile cancerului de sân: pe viu adică, care-s trimiterile, unde şi-n cât timp. Îngrijitoarea numită „Calul chel“ – aia care-a lăsat-o pe madam Zombit să iasă-n târg de una singură şi să facă ordine –, suferă de diabet şi e sterilă; cu ajutorul directorului se fac nişte *ajutoare* pentru ea, în sensul că pe nişte bolnave ajunse, nu din boală oarecare, ci din neputinţa de-a fi incluse într-o anume societate – femei sănătoase mintal şi fizic, dar suferind acum de influenţele mediului – se fac implantări artificiale sau se extrag de la ele ovule şi se verifică poate se potrivesc cu Calu' chel: e mult mai ieftin, nu? Femeile de care vorbesc sunt folosite de mână de lucru ieftină şi muncesc cam 18 ore pe zi fără salariu, sistemul câştigă cel puţin 7 salarii – pe care nu trebuie să le plătească – pe contul lor.

Categoric, nu asta voiaţi să auziţi, la o adică, ci să vă distraţi cu cele scrise: cât de veselă-i viaţa la nebuni sau la morgă. Despre morgă n-am vorbit, asta-i şi mai dureros, n-aş vrea şi nici nu pot fi scriitor sau relatandul de evenimente numai pe placul cititorului – de-aia, cui nu-i place, sare peste capitol – şi nici n-am vrut să mint cu sfruntare, descriind numai frumosul din nebunie sau din moarte. Voi trece, cu sau fără voia d-voastră, la continuarea relatarilor; vă plac sau nu, vă priveşte absolut în direct şi-n personal: viaţa nu-i picnic sau, dacă e, apoi e unu' la marginea drumului, nu ştii când explodează cutia de conserve sau te otrăveşte brăţara ori ochelarii uitaţi de cineva... Apropo de otrăvit, ca să economisească, până şi ceaiul îl păstrează de pe-o zi pe alta, – plicurile folosite deja adică –; a treia zi devine un fel de gel scârbos pe

care, dacă-l beau pacienţii, capătă diaree acută şi sunt duşi la spital; spitalul, desigur, câştiga bani de pe urma lor, deci instituţiile astea sunt o fabrică de bani particulari, folosind buzunarul statului.

Dar să revenim la morgă, la institutul patologic adică. Treburile mele pe-acolo sunt: să patologesc pe cine-a murit la modul violent fiind ucis de altu' – că, dacă voia să moară singur împuşcat în spinare sau să se înjunghie de 10 ori, n-avea cum s-o facă, chiar cu multă bunăvoinţă –; eu, deci, urmează să ajung acolo împreună cu dosaru', să văd cadavru', să-l fac bucăţele, să-i studiez rana şi ce-a mâncat şi când a făcut dragoste ultima oară, ce-are-n guşă şi-n căpuşă, ori tot de-astea. Normal că personalul e uneori puţin şi mai cad pe mine şi soldaţi căzuţi la datorie sau soldaţi linşaţi, cum au fost ăia de la Ramallah şi asta, chiar de-aş vrea, n-am voie să descriu, fiindcă familiile lor n-au văzut şi nu trebuie să ştie, că dacă ar şti, doamne-fereşte, oameni n-ar mai fi. Oricum, vin soldaţi – unii bucăţele, alţii într-o bucată –, fiecare cu norocul lui. Pe-ăia în bucăţele îi asamblăm frumos şi la bucăţelele care lipsesc pune ce găsim sau ce avem la îndemână, în special tre' să avem grijă de figuri, să arate aproape de normal când părintele sau ruda trebuie să recunoască mortul, dar, din milă, mai cârpim mâini picioare şi spinări; asta-i rău pentru noi fiindcă unii părinţi s-au plâns că noi furăm oasele morţilor lor şi nu ştie nimeni ce facem cu ele, probabil ciorbă de oase; acu' stai tu şi explică-i unei mame că fiu-său a venit fără femur, că, ăla, femuru' l-au dat arabii să-l mănânce câinii şi că n-ai avut încotro şi-a trebuit să pui un lemn şi să coşi, cumva, să nu se vadă. Majoritatea celor căzuţi din greşeli tactice cad la explozii sau la trasu' între forţele noastre – ele între ele adică –; exploziile fac chestii ciudate, adică explodează, cumva: ochi, timpane, intestine; pe unii i-a apucat ideea că noi furăm ochii morţilor lor să-i vindem la spitale – iar am luat-o sub coadă –; da'

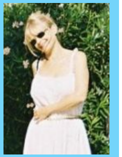
cum să te cerţi c-o mamă îndoliată?

Nişte părinţi au fost aşa de îndureraţi când au primit anunţul că fiul lor s-a sinucis c-au scos mortul din groapă şi l-au ţinut în salon până ce-au adus un specialist din State să-l autopsieze din nou; l-au ţinut în salon o săptămână şi specialistul l-a studiat o săptămână, a constatat şi el c-a fost sinucidere şi, într-un fel, bieţii părinţi s-au liniştit oarecum.

Suntem acuzaţi că folosim cadavrele la autopsii în facultăţi, cadavre întregi sau părţi din ele; şi ăsta-i un neadevăr: facultăţile de medicină importă cadavre din Turcia, le cumpără pentru studii; nu se folosesc cadavre decât dacă posesorul în viaţă le-a donat studiului. Pe de altă parte, există o piaţă de oase şi pentru asta şefu' nostru a fost concediat, vindea oase spongioase laboratoarelor dentare; din oasele spongioase se fac prafuri care folosesc la implanturile dentare moderne, dar şi-alea sunt oase de *homeless* sau de persoane neidentificate vreme de câţiva ani buni; oricum n-ai voie să faci aşa ceva şi nu se mai face.

Ni s-a mai reproşat că ne ţinem *pizza* în acelaşi frigider cu diferitele părţi din corpul morţilor care încă n-au fost analizate; asta-i altă tâmpenie! dacă *pizza* nu se simte deranjată de-un ficat, nu văd de ce s-ar deranja ficatul ăla când tot e decedat, sau ce l-ar deranja pe mort că ficatul lui e în compania sticlei mele de Cola!

Cele mai neplăcute momente de la patologie însă rămân cele-n care băieţii ţin neapărat să patologească unu' care încă n-a mierlit-o total. Cum a fost o biată babă care-a căzut lată şi, când au găsit-o ăia de la ambulanţă, i-au constatat moartea şi-au adus-o la morgă; femeile de la morgă au întins-o pe masă şi-au început s-o spele cu furtunu'; probabil de apa rece, baba s-a trezit, s-a holbat la ele-n mod cremenal şi-a început să mormăie, să geamă şi-apoi să zbiere de-au leşinat bietele femei; baba şi-a

revenit şi-acu' e bine mersi; zice că n-a văzut lumini şi umbre, că nici Dumnezeu nu i-a zâmbit graţios, da' dormea bine, cum n-a dormit de 25 de ani, atunci când proastele alea s-au apucat s-o trezească cu apă rece, că asta nu-i cinstit şi n-o să le-o ierte tot restul zilelor ei câte le mai are de trăit. Pe-un altul l-au găsit mort în parc, iarna, cică murise de frig; nu ştiu cine-a constatat decesul, că ăia de la ambulanţe-s nişte vite, inclusiv medicu' lor – când îl au, oricum –; l-au trântit pe jos – cam dur! – şi-apoi careva din ăia l-a călcat pe-o mâna sau pe-un picior; ăla s-a apucat să borască straşnic şi, după aia, să înjure nespus de pasionat în ruseşte: bietul de el fusese beat-mort – nu mort-mort – şi era cât pe ce să fie autopsiat dacă mai dormea mult aşa de bine.

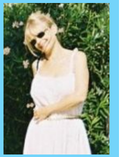
XI Să nu credeţi că războaiele sunt numai interne – doamne-fereşte! –; în ţara asta, ca şi-n restu' lumii, idioţii se plimbă liberi, au dreptul de-a alege, chiar şi acela de a fi aleşi, sunt aleşi şi, ce se întâmplă, ştiţi şi voi: vine un război – poezie populară.

La casa de nebuni războiul e mult mai interesant, fiindcă, până ce reuşeşti să-i convingi pe bolnavi să coboare-n adăpost, trece alarma; şi până reuşeşti să-i convingi să iasă din adăpost, trece războiul.

Nu e cazul să povestesc ce înseamnă să pui măşti de gaze la 130 de bolnavi.

Cum nici îngrijitoarele nu erau mai puţin panicate, riscul de sufocări era aşa de mare, că nimeni n-ar fi trebuit să arunce o bombă exact pe institut: mureau şi singuri, se ajutau unul pe altul în direcţia asta.

Cel de-al doilea război a fost o joacă de copii, adică numa' au stat şi i-au păzit zi şi noapte; asta a ajutat celor câţiva bărbaţi potenţi din Levzeler ca să-şi găsească amante şi perechii tradiţionale ca să se reîmperecheze, cum o să vedeţi mai jos; băieţii

şi fetele au jucat poker pe bani şi s-au distrat scăpând de-acasă la ore nedefinite, sub motiv de alarme; care alarme? or veni şi ele...

Da' primu' război a fost de groază; bolnavii erau mai tineri şi adevăratul război era ca să le pui mască – nu se lăsau nici de-a dracu' –, şi Sadam arunca bombele alea exact când pacienţii mâncau. Acu', cine cunoaşte un *down* poate şti cum face când e flămând sau când încerci să-l scoli de la masă; era imposibil! aşa că nu-i mai băgam în adăpost; când reuşeam să-i băgăm, nu aveau mască, în schimb, se trânteau pe jos şi se băteau între ei cu dorinţă fierbinte de participare directă la conflagraţie şi, când se apropia câte o biată îngrijitoare, săreau pe ea cu toţii, setoşi de sânge proaspăt. N-au fost răniţi de Sadam, au fost răniţi de unu' şi de altu'; da' cine-a câştigat au fost tot directoru' şi adjuncta care s-au apucat atunci de futut între ei şi-au futut în continuare şi personalul şi bolnavii.

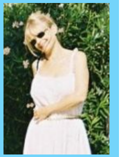
Asta fu în primu' război; mai jos, efecte produse de cel de-al doilea război din golf; da, dom'le, ăla de nu s-a terminat nici până-n ziua de azi!

[ora 9.00] În timp ce-mi beau cafeaua, trupele aliate trag unele-n altele cu patrioţi – sau cu patrioate, că nu ştiu exact cum le spune –, cuceresc Basra şi-apoi o părăsesc, ca s-o cucerească din nou şi întră-n Scorniceştii lui Sadam să-i distrugă vila personală construită cu sudoarea frunţii altora.

Au luat o grămadă de prizonieri irakieni şi-acuma-i antrenează să fie dârzi soldaţi americani.

Că un dârz soldat american cu carte verde s-a supărat şi-a aruncat patru grenade-n alţi dârzi soldaţi americani care şedeau, ca oamenii, la o bere şi-un hamburger adus direct de la Mac-nu-ştiu-care-le-place-lor.

Că se gândesc americanii că-i mai bine să-i explodeze nişte irakieni decât unii de-ai

lor, ca să nu se infirme proverbu' „corb la corb nu-şi scoate ochii"...

[12.00] În timp ce trupele aliate înaintează victorios către Bagdad, îmi smulg părul de pe picioare.

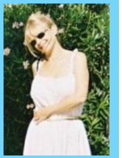
Bush anunţă o victorie iminentă, dar mai târzior, că acuma tocma' nu sunt în formă grozavă: bate vântu' şi n-au suficientă vizibilitate să se vază unu' pe altu', darămite să vază obiective din Irak. O păsărică-mi spune la urechea de sub prosopu' cu care mi-am legat păru' proaspat spălat că Sadam nu vede nici el mai bine, c-a dat cu gaze chimice-n proprii lui oameni din care cauză au mierlit-o doi şefi de-ai lui; da' el are sosiile lor şi nu-i nici o problemă.

[14.00] Sună telefonu' să mă anunţe, de la lucru, că directoru' cu directoarea – care s-au acuplat în penultimu' război şi s-au decuplat acu' nu de mult – sunt în formă să se recupleze şi că să fac ceva urgent să pun lucrurile la punct, până nu-i aşteaptă iar pe muncitorii aia un veac de singurătate.

Zis şi făcut! dacă tot urma să fac ceva, mi-am vopsit unghiile şi-apoi am dat un telefon la sindicat să-i anunţ că la casa de curve nu s-a schimbat nimic şi curvele vechi încă n-au plecat; la care ăia s-au mirat: că ei au dat dispoziţie să plece.

În timp ce făceam aranjamente sexuale cu Ministeru' tocmai a explodat ceva în Qatar şi părerile-s împărţite: ori americanii n-au nimerit divizia englezească pe care puseseră ochii, ori ăia, englezii, au realizat performanţa de-a se nimeri pe ei înşişi; ceea ce nici nu-i aşa greu, că aia-i ţară mică.

[ora 15] Ups! S-au supărat poliţiştii: reforma urmează să le taie din salarii; şefu' general al poliţiei a declarat că ei îi înving pe toţi cei răi şi precis or să-i învingă şi pe ăştia cu reforma. Cred şi eu, or să-şi unească neuronii şi-or să-l doboare pe Nataniahu

– pe care Sharon vrea să-l doboare – şi-o să-l ajute pe Mitzna[13] – care vrea să-l doboare pe Sharon – şi Mitzna – că habar n-are ce face –, o să-i ajute pe Shas[14] ca să-şi refacă forţele şi Shas o să fie la conducere şi-o să se roage lu' Dumnezeu să crape şi Sadam şi Bush şi-o să-i treacă pe toţi arabii la iudaism şi cu asta, basta!

Da' americanii nu se lasă, au doooooooooooborât şi-un de-ală, *tzevet*[15] de reporteri britanici; că io nu mai înţeleg împotriva cui luptă, de fapt; ba, chiar au reuşit, americanii, să-i tragă o bombă şi lu' ăla-n Iran, să nu se simtă neglijat, şi, dacă tot i-au tras una americanii, le-a tras una şi Sadam, ca să se nu zică – vezi-bine – că el nu participă la război şi că nu-i războiu' cinstit. Acu', eu cred că-i pauză de război, că Sadam a pus un premiu pentru cine găseşte avionu' englez sau american căzut în nu ştiu ce gârlă de la ei: cine-l găseşte, primeşte 50.000 bucăţi de dinari şi tot poporu' şi toată armata s-au dus să caute avionu'; da' n-au găsit decât ciorapii lui Hammurabi şi-acuma au deschis o staţiune balneo-climaterică.

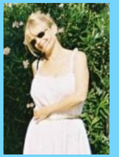
Apropo, Sadam i-a anunţat pe turci că, dacă nu stau în banca lor, o să treacă şi cu ei la represalii şi-o să le arate el pe unde se pişă dublura lui.

---

[13] Personalităţi în scena politică israeliană contemporană: Ariel Sharon (*alias* Ariel Scheinermann, n. 1928) fost general de armată, şef de stat major, ministru al agriculturii (1977–1981) şi al apărării (1981–1983) în guvernul Menachem Begin (1977–1983), membru în „Knesset“ (parlamentul israelian: 1973–1974, 1977–la zi), membru activ în coaliţia „Likud“, după 1973; ultimul (al 11-lea) prim-ministru israelian (2001–la zi); Amram Mitzna (n. 1945): general de armată (general maior în retragere, după 1993), primar al oraşului Haifa (în două rânduri, după 1993) şi, pentru o scurtă perioadă, *leader* al Partidului Muncii („Ha Avoda“, „Labour Party“, 2002–2003). [n.ed.]

[14] *Shas* (*Sepharadim Shomeri Torah*, „Partidul religios sefardic“): partid politic religios israelian, de orientare sefardic ultra-ortodoxă (*haredi*). [n.ed.]

[15] *Tzevet*: echipă. [n.a.]

Şi Iordania a gonit ambasadorii irakieni din proprie iniţiativă; chiar dacă americanii le-au dat dispoziţie s-o facă, ei s-au făcut că n-aud şi i-au gonit, aşa, de chefu' lor.

Io mi-am băut ceaiul şi-am înfulecat două bucăţi plăcintă cu mere, că războiu' asta mă stresează şi-mi dăunează la insulină şi la alte părţi componente.

Cred că mă voi duce să trag un pui de somn până mai explodăm pe careva şi până se hotărăsc ai noştri dacă suntem sau nu ameninţaţi c-o bombă-ntre buci. Că Iraku' a găsit pe străzile Bagdadului bântuind o bombă, făcută la noi, şi, când au întrebat-o ce face acolo, aia a zis că a venit numa' ca să-şi viziteze familia care-i încă pe drum...

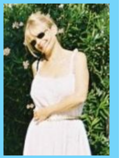
[ora 6, dimineaţa] Ştiri şi iar ştiri: americanii au reuşit să descopere ce nu se există la Sadam, adică o fabrică de arme chimice; nu ştim ce arme, generalul care era răspunzator este sub anchetă. Şi stă bine acolo, adică sub anchetă, că nu-i una de-aia sado-mazochistă, să-l bată şi să-l rupă-n bucăţi, e o anchetă tandră: nu i-au smuls până acuma decât două degete de la picioru' stâng. Mâine o să se urce el pe anchetă şi tot aşa, până la sfârşitul războiului, că aia – cum îi spune – de la Geneva dă drepturi şi prizonierilor, da' nu spun exact care din ei au drepturi.

Afară stă să plouă şi tensiunea atmosferică este la fel de ridicată ca cea din ţară, atunci când fugim după terorişti îmbrăcaţi în dinamită care fug după autobuze, autobuze care nu opresc în staţie de teamă că vor lua terorişti.

[ora 7, dimineaţa] Mi-am băut cafeaua făcută de mine însămi şi m-am auto-înjurat cu înflăcărare că, dacă mi-o făcea altcineva, îi rupeam copitele din faţă.

Nataniahu şi Peretz[16] n-au ajuns la nici o concluzie relevantă în ceea ce priveşte

[16] Amir Peretz (n. 1952, în Maroc, emigrează în Israel în 1956), om politic israelian, membru activ şi *leader* al mişcării social-democratice *Am Ehad* („O Naţiune Unică“), secretarul general al uniunii sindicatelor (*Histadrut*, „Federaţia Generală a Sindicatelor din Israel“). [n.ed.]

reforma; toate suisoturile – adică poliţiştii[17] – ameninţă că ies la pensie – de parcă, atunci când n-ar fi la pensie, ar fi buni de ceva –, lucrătorii de la guvern se pregătesc de grevă şi comandantu' jeneral al armatei a primit minte-n creier şi le-a spus oamenilor să nu se dea vioi şi să mai umble cu măştile după ei, că Sadam încă n-a fost pus cu spatele la zid ca să facă năzbâtii şi ghiduşii, da' s-ar putea să fie şi, când o s-o facă, nu se ştie dacă nu ne-o pune muştar pe cârnaţi.

Între timp, Sadam se pregăteşte să ţină un discurs magnific şi măreţ şi, mai ales, vital poporului lui şi lumii întregi; au mai dispărut patru soldaţi englezi care, probabil, au fost călcaţi de-un tanc american, de data asta, tanc care-a crezut că sunt niscai gândaci de bucătărie irakieni sau nişte pisici negre, de le taie calea.

Se anunţă până acum 40 de morţi la coaliţie şi toată lumea zice că-i prea mult, de parcă Irakul ar fi Israelul şi nu o imensitate plină de maniaci.

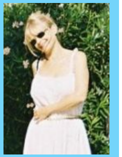
...Staţi aşa că tre' să fumez şi-aici nu se fumează.

[ora 11] Sadam şi-a ţinut discursul epocal şi-a ameninţat pe toată lumea, în special pe americani, şi – surpriză! – pe israelieni. Cu tot ce se poate ameninţa, ba, a avut chiar şi-o viziune pe care, de altfel, o au şi unii de pe la noi – da' nu cu Palestina –, el vede o Palestină mare, mare de tot. Eu am văzut negru când mi-am dat seama ce am de lucru.

Peste tot se văd elicoptere şi tot felul de chestii de-astea americane şi se arată înaintarea – şi iar înaintarea – trupelor aliate. Mai nasol e când se opresc, că, de circulat, circulă bine. Pe loc fac ce fac ei şi se şi învârt de-un bucluc.

Ruşii-s supăraţi că li se reproşează armele vândute Irakului şi noi suntem în ten-

[17]Swisa (pl. Swisot), nume generic dat poliţiştilor israelieni, majoritatea de origine marocană, până-n urmă cu 10–15 ani. [n.a.]

siune cu rămăşiţele de bombe găsite la Bagdad, că nu suntem convinşi definitiv cui le-am vândut, la o adică, americanilor sau irakienilor.

O pereche de vârstă mijlocie s-a sinucis în duet din cauză de datorii, copiii n-au cu ce să le facă înmormântarea şi hevre bunii de la *kadisha*[18] au vrut să-i lase pe-afară, dacă nu plătesc tot ce era de plătit. Copiii ăia n-au băgat de seamă dacă erau părinţi care respectau *shabbat*-ul, nici vecinii n-au băgat de seamă, aşa că au adunat cu toţii bani şi i-au îngropat, plătind sfinţilor spurcaţi ceea ce li se cuvine.

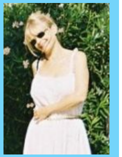
Pentagonul cere să nu se înflăcăreze lumea vorbind de „fabrica“ de armament; cred că au descoperit o distilerie de alcool sau unu' de-ăla de ambalat „iarbă“, s-o vândă-n Liban şi Libanu' s-o vândă-n Israel, contra arme.

Se prevede că războiul asta se va termina în zece zile, Sadam va fi spânzurat de picioare şi decapitat, după ce-a fost belit de piele, şi numai după aia va începe războiul adevărat, când se va vedea că-i o ţară putredă de nu se poate.

Ai mei au hotărât că li s-a acrit de prostiile astea şi au adus cam 10 filme să se uite la ele: toate comedii de dinainte de era noastră, ca să fie siguri că n-o să le iau eu, părăsându-mi pentru ele munca cea de toate zilele.

N-am avut chef să mă trezesc în dimineaţa asta – dar de loc –, numai că, aşa cum socotela de-acasă nu se potriveşte niciodată cu cea din târg, am fost trezită forţat: pe la 10 şi ceva uşa dormitorului s-a deschis şi-a intrat maică-mea să mă anunţe: „Eu plec!“. „Da' când şi de ce-ai venit?“, zic. N-am primit explicaţiile de rigoare şi-a plecat.

[18] *Hevrah Kadišah*: societate de pompe funebre, unică, în Israel. Ca termen generic, expresia desemnează, într-o comunitate evreiască, o „frăţie de rugăciune sfântă“, îndeobşte, un grup de voluntari – bărbaţi sau femei, separat – care se ocupă de înmormântarea unei persoane decedate, în deplină conformitate cu tradiţia (*By performing a «Tahara» – purification –, a «Hevrah Kadishah» ensures the highest level of dignity for the deceased in conformity with Jewish law and custom.*). [n.ed.]

Mi-am tras plapuma peste cap, într-o încercare disperată de-a readormi. Pe naiba! – a început să sune telefonul; până ce-am ajuns la el s-a oprit, bineînţeles.

Apoi căţeaua a început să urle-n mod ciudat, adică un lătrat pe care nu l-am mai auzit; am deschis uşa: stătea de vorbă cu un papagal, nu al tatei, dar tot o Ara, mare şi frumoasă; ăla, când a văzut uşa dechisă, a trecut peste mine-n zbor planat şi s-a instalat în bucătărie pe masă, cu intenţii certe ca să-şi ia micul dejun. Israelienii fug în toate direcţiile şi-şi aruncă păsările şi animalele; probabil că pasărea a fost a unui vecin şi-ăla a lăsat-o să zboare; şi unde să se ducă, săraca, dacă nu la mine? Că, dacă vreunul din vecinii marocani ar vede-o, ar chema rabinu' ca să-i sfinţescă casa.

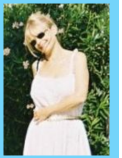
Am hrănit pasărea înfometată; şi-a ales să mănânce brânză galbenă, salată verde şi porumb din conservă; apoi a plecat să se refugieze în salon, pe covorul câinelui, şi ăla se făcea că nu-l vede: hm...

I-am dat telefon tatii să-l întreb dacă nu-l vrea şi pe Ara ăsta împreună cu al lui, zice că nu-l vrea dacă nu-i femelă, zic că habar n-am, zice că dacă-i colorat aşa şi-aşa, atunci e mascul; apoi zic eu: aşa. „E mascul, ţine-l la tine, n-am chef de războaie în plus!“. „Unde ai tu război?“, îl întreb. „Încă n-am – zice –, da' o să avem cu toţii îndată.“ „De unde ştii?“ „Păi, ştiu, dacă aveţi minte-n creier, gândiţi-vă şi singuri.“ „N-am minte-n creier!“, zic. „Ba ai!“, zice.

Exact ca-n copilărie şi-n tinereţe, când îl întrebam ceva şi mă trimitea la „Larousse“ sau la maică-mea.

Maică-mea n-are chef să discute problema; zice că Sadam ne-o va introduce sau probabil că, la o adică, ne-o vom introduce singuri, ca să avem motiv să-i ajutăm pe americani.

Ciudată fiinţă, mama mea, ce scenarii-şi face-n creier, are o minte de-a dreptul

criminală!

...Nimic senzaţional în Irak: babilonienii au făcut aşa, ca un fel de zid imaginar, şi, când aliaţii îl vor trece, o să vadă pe mama războaielor, da' n-au zis de ce natură. Probabil biologică.

Guvernul s-a adunat să aprobe reforma. Şi-afară e o vreme groaznică. Eu cred că ăsta-i timp să nu te fi născut, dar dacă tot te-ai născut şi n-ai posibilităţi de întoarcere din drum, e timp să şezi şi să-ţi faci *heshbon nefesh*[19] – să faci calculul tuturor păcatelor pe care nu le-ai avut, al tuturor fanteziilor pe care le-ai fantazat şi nu le-ai împlinit, al tuturor datoriilor pe care le ai de plătit – şi să te culci apoi, în aşteptarea unor vremuri mai bune! Că tare-i mai invidiez pe urşi, iarna!

Dă-o, dom'le, dracu' de treabă, ce-s eu, *tza'ar le baalei haim!*[20] acu' a cărat şi două broaşte ţestoase-n balcon, javra asta; m-am săturat! stă cu papagalu', ăla pe bară, ea-n capul scărilor şi parcă cheamă toate vietăţile din cartier. Nu m-aş mira să mă aştepte-o cobră regală în cadă de baie şi-un crocodil în WC!

Papagalul ăsta nou e deosebit de prietenos: se străduieşte să-mi smulgă mâna din umăr.

Războiul şade pe coadă şi rage, când în engleză, când în arabă.

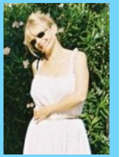
În jur, boceşte Crucea Roşie Internaţională, boceşte Koffi Annan, boceşte papa de la Roma şi alţi umanitari / umanitarişti.

Ne uităm la televizor. Propagandă: cine-i mai mare, cine-i mai tare!

---

[19] *Hešbon nefeš*: proces de conştiinţă, reculegere. [n.a.]

[20] *Tza'ar le ba'alei haim*: „Grija pentru animale“, nume generic pentru un fel de adăposturi sau aziluri de animale domestice, unde se adună animalele pierdute sau abandonate; de-acolo le pot cumpăra alţii. [n.a.]

Americanii, -n naivitatea lor, uită de cele 1001 de nopţi, uită de poeţii arabi, de logica întortocheată, de arabescul simţămintelor orientale, şi de filmele arabe; ei văd lumea prin plâns, fără logică; dacă faci propagandă pentru ei, atunci trebuie să foloseşti scene de jale: femei băgate la puşcărie, copii smulşi de lângă sânii mamelor flămânde, taţi schilodiţi.

Mâna pe piept şi cântatul imnului naţional îi lasă reci. O bombă la locul ei i-ar lăsa şi mai reci, da' nu se poate. Le-au dispărut zâmbetele de pe buze şi-au început să miaune. Vechea psihologie a lui Sadam: când nu mai poate rânji, se vaită.

Americanii-s băieţi convinşi, ei trebuie să facă ce trebuie să facă şi cu asta, basta! ONU, consiliu de securitate? Rahaturi! Batem pasul pe loc la porţile Bagdadului şi-l aşteptăm pe Ali-Baba, cu mai puţini hoţi, da' cu multe cadâne, multe şi pline de petrol.

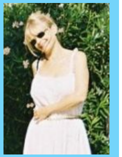
În vreme ce, pe plan local, ne zgâlţâim puternic. Reformă-n sus, reformă-n jos, la dreapta şi la stânga.

Interesant! Histadrut-ul[21] declară *sihsuh avoda*[22]; mda, da' pe ce temă? Nu neapărat pe temă de reformă, ci pe temă de orgoliu: nimeni din Histadrut nu e invitat să participe la şedinţele lui Nataniahu cu Sharon! Vă daţi seama? Nimeni! Asta-i umilire. Conducătorul muncitorilor – *sculaţi voi oropsiţi ai vieţii!* – nu-i prezinte. Ţ-ţ-ţ!

Da' unde-s pensiile noastre, domnu' şef? Păiiiiiiiiiiii, s-au duuuuuuuuuuuuuus! Unde? Secret, la construirea capitalismului-socialism, la alegeri, la sfârşituri de săptămână pentru activi şi la vaselină pentru pasivi.

[21] *Histadrut*: sindicat; *ha-Histadrut ha-Klalit šel ha-Ovdim b'Eretz Yisrael*: „Federaţia Generală a Sindicatelor din Israel“. [n.ed.]

[22] *Sihsuh avoda*: preaviz de grevă. [n.a.]

Proletari din toate ţările, uimiţi-vă: nimeni nu mai dă nimic! *Wow*, ce chestie! Nimic pentru femeile care nu muncesc? Nimic pentru doişpe plozi, plus promisiunea de-a mai face? Nimic pentru ăia care primesc ajutor de şomaj, da' muncesc la negru? Bestiile dracu' de capitalişti! Da' chiar nimic pentru ăia care stau în teritorii?

Şi vor să privatizeze privatele? Adică WC-urile publice în care s-au transformat Ministerele Muncii, ale Comunicaţiilor, ale Bunăstării! Cum vor mai conduce oamenii case de curve cu aspect social? Să plătească personal spălatul prosoapelor şi schimbatu' aşternuturilor? Să nu-şi mai aducă familiie să muncească în acelaşi loc, deşi e interzis? Ăsta nu-i guvern, ăsta nu-i ministru de finanţe, jos cu el!

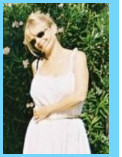
Şi războiul ăsta vine pe nepotrivite; toate vin pe nepotrivite, suntem o ţară în care chestiile cele mai nepotrivite se întâmplă în vremurile cel mai nepotrivite.

...Auzi ce obrăznicie pe Shitrit: să muncească israelienii la gunoaie! Cum o să muncească, dom'le, când noi suntem Poporu' Cărţii? Să muncească românii şi ruşii şi chinezii şi dracu' să-i ia, la gunoaie. Ziceţi că cine nu va munci nu va mânca? Asta nu-i bine, mâncăm de-atâţia ani fără să muncim... ba, ne şi plângem că nu mâncăm destul şi că n-avem destul *kupat holim*[23] şi destule *trufot*[24] şi destul din nimica. Numa' Sadam e de vină! Şi nenorocitul ăla de Bush: dacă nu-i trebuiau bani de război ne mai dădea ajutoare şi-o mai târâiam vreo cinci ani, până să ne înecăm în propria noastră inconştienţă...

Război plăcut, drajilor, şi grevă plăcută şi sancţii plăcute; hai să ne punem din nou măştile şi să ne-ascundem de noi înşine!

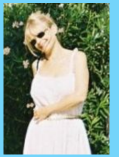
[23] *Kupat holim*: (asistenţă medicală la) policlinică. [n.a.]
[24] *Trufot*: medicamente. [n.a.]

XII Viaţa-i făcută din momente, din scenarii, mai lungi sau mai scurte, de-o clipă sau de ani şi marele regizor sau micii autori o organizează sau o dezorganizează – credem noi –, în ori după voia lor; adunăm fericiri şi nefericiri, sărbători şi boli şi sănătate şi, -n general, filozofăm la poarta-nţelepciunii, ca găina înaintea grăunţelor, deşi n-am aflat niciodată ce-are de filozofat găina-n faţa grăunţelor, asta ca să nu mă gândesc ce-am eu de filozofat în faţa oricărui element sau eveniment care mă depăşeşte. Însă, cum e uman şi logic, hm, astea două noţiuni se bat cap în cap, da' n-am ce-i face, am adunat din înţelepciunea personală – ferească-mă Dumnezeu de mai rău – câteva fragmente pe care le redau cu mândrie!

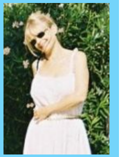
Istoria şi legenda se împletesc în orice religie, de-aici pornind o grămadă de confuzii şi, pentru nereligioşi, o grămadă de puncte unde-i pot râcâi în voie pe religioşi şi de unde au ocazia a se enerva când sunt contrazişi; marele Moise, al nostru el evreilor, va avea primul fericirea şi plăcerea de-a fi comentat *ad hoc*, promit să fiu imparţială *vis à vis* de alte personaje, deşi inima mă trage înspre flocăitu' familiar.

Acu' trei mii de ani în Egipt domneau faraonii, nu toţi de-odată, pe rând, bineînţeles, asta ca să vă bag în ambianţă să nu credeţi că domnea Ludovic al paişpelea. Faraonul cu rându' la domnie avea o soră – poate mai multe, da' despre asta-i vorba-n poveste –, sora a luat-o strâmb c-un evreu care, ca toţi evreii, se ocupa cu sclavia prin Egipt, din cauza altui evreu care i-a adus acolo – da' acu' n-am chef şi de dobitocu' ăla –, a luat-o, cum ziceam, a rămas borţoasă şi n-avea cum să deconteze plodu' că, dacă-i zicea lu' faraonu' că s-a aia cu tipu' cu dosar necurat, o băga-n piramidă, cu evreu cu tot, să moară de inaniţie ca Aida cu Radames! Ce să facă, ce să facă? apoi a băgat plodu-n coşu' de paie, i-a dat drumu' pe gârlă, da' a avut grijă să-l pescuiască cât era încă-n viaţă, viu şi natural. L-a luat să-l crească de suflet bun ce se dădea,

zicând că-i fiul unei evreice şi aşa mai departe. Acu', Moise a crescut bine la curtea faraonului, da' tot ştia că-i fiu de evrei şi, chiar dacă era numa' pe jumate, avea-n genom nebuneală specifică evreiască, aia de zice „unde-i bine nu-i de mine, unde-i rău hop şi eu!". Şi s-a gândit că el tre' să scoata neamu' din Egipt, să-i ducă undeva într-o ţară a lor să nu mai fie sclavi şi tot bâlciu' de rigoare. S-a dus la faraon şi i-a zis lu' ăla de la obraz: „let mai pipăl go!". Ăla i-a zis: „hai sictir!"; s-a 'nervat Moise şi s-a sfătuit cu Dumnezeu pe munte, ăla i-a zis „lasă că-i arăt io lu' porcu' de faraon cum se vorbeşte!", şi le-a dat la egipteni pedepse de le-au ieşit ochii prin cur. N-aveau apă de-a ieşit sângele din ei; ba, le-a dat cu broaşte şi cu păduchi şi cu lăcuste şi cu de-aia de dispare soarele; ba, le-a omorât şi primii născuţi de s-a-necat faraonu' de supărare şi le-a zi „ia căraţi-vă dracu' să nu vă mai văd, că numa' bube-n cap aduceţi şi nici mare brânză nu-i de voi; că, de când cu Moise ăsta, vi s-a urcat democraţia la cap". L-a chemat pe şefu' Moise şi i-a zis să-şi ia tăgârţele şi neamu' şi valea! – să nu mai bată capu'! A făcut Moise mobilizare generală şi s-au cărat; da' s-a sculat nervu-n faraon şi şi-a zis că ce-o fi fost în capu' lui de-a lăsat mâna de lucru să se care şi s-a luat după ei; numa' c-a fost un de-ăla – cum îi zice, că nu ştiu decât pe ivrit, când se umflă ovazu-n mare – şi taman că i-a înecat toţi soldaţii lu' faraonu', de-a venit înapoi singur, de l-a scuipat muierea-n ochiu' stâng. Că îi căzuse ochiu' pe Moise şi chiar l-a fecundat, da' musai era să se mărite după rangu' social, nu cu orice venetic, deşi-avea mare pică pe faraonu' ăsta.

Nu-ş ce dracu' de instrucţiuni a primit Moise de la Dumnezeu, alea de le zice tablele de legi, da' asta-i altă poveste. Orişcum, nu văz nici un motiv temeinic să mănânc eu gresie, dacă pe ei i-a mâncat un fund să plece fără merinde la cale de 40 de ani; aş fi preferat viţelu' –, da' nu cel de aur, că-mi rupe dinţii naturali, nu ăi' de porţelan.

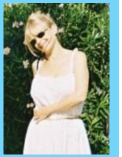

Povestea mai durează, da' n-am chef de ea.

Iisus e controversat: ba iubit, ba neiubit, ba fiul lui Dumnezeu, ba nu. Oricum, evreii sunt acuzaţi că l-au omorât; da' ei susţin că nu l-au omorât, ceea ce-i corect: nu l-au omorât, ci numa' l-au predat lui Pilat, aşa gândesc eu; da' cine-s eu să gândesc? Când l-au împuşcat pe Rabin[25] toată lumea a zbierat „e prima oară-n istorie când un evreu omoară alt evreu!“. Un căcat! Gedalia a fost prima crimă politică din istoria evreilor[26], da' mi-e lehamite să mă gândesc; de fapt, m-am săturat să mă gândesc: evreii sunt specialişti în a se omorî între ei; da' să nu spuneţi la nimeni c-am zis asta: o să fiu declarată antisemită. Da' întrebarea se pune, când vorbim de Iisus, indiferent cine-ar fi el: Pe cine deranja? Pe toată lumea. Cine-ar fi fost interesat să-l omoare?

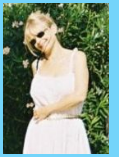
[25]Yitzhak Rabin (1922–1995), om politic israelian, prim ministru (1974–1977, 1992–1995), unul dintre artizanii „acordurilor de la Oslo“, între OEP şi Israel; premiul Nobel pentru pace (1994), împreună cu Shimon Peres (n. 1923) şi Yasser Arafat (1929–2004). Asasinat la 4 noiembrie 1995, în Tel-Aviv, de către un activist fundamentalist-religios de extremă dreaptă (Ygal Amir, n. 1970). [n.ed.]

[26]Evenimentul are loc la trei luni după distrugerea Ierusalimului de către babilonieni (*Ier.* 40). Gedaliah – fiul lui Ahikam, nepotul lui Shaphan (secretar al regelui Iehoshua) – este lăsat de către Nabucodonosor „căpetenie peste Ţara Ierusalimului“. (cf. *IV Regi* 25:22, *Ier.* 40:5, 52:16). Noul guvernator este ucis de către Ishmael, un descendent al casei regale a lui Zedekiah, ultimul rege. Episodul este relatat în detaliu, în *Ieremia*, cap. 41: „Apoi s-a sculat Ismael [Ishmael], fiul lui Netania [Netaniah], şi cei zece oameni care erau cu el, şi au lovit cu sabia pe Godolia [Gedaliah], fiul lui Ahicam [Ahikam], fiul lui Şafan [Shaphan], şi au ucis pe acela pe care regele Babilonului [Nabucodonosor] îl pusese căpetenie peste ţară. De asemenea, a ucis Ismael şi pe toţi iudeii care erau cu Godolia, în Miţpa [Mitzpa, Mizpah], precum şi pe caldeii oşteni care se aflau acolo.“ (*Ier.*, 41:2–3; tr. Gala Galaction *et al.*) Evenimentul este comemorat („Postul de Gedaliah“), în a treia – resp. a patra – zi a lunii *Tishrei* (a şaptea lună a calendarului ebraic civil). [n.ed.]

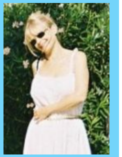
Acelaşi răspuns.

Pontius Pilat era un măgar, reprezentantul direct al lui Tiberius care şi el deja devenise un porc, deşi nu fusese un porc; dovada perfectă şi antică la ce nebunii nebănuite poate duce puterea: Tiberius, băiat bun, cult şi liniştit – nu-mi aduc aminte bine, dar cred din dinastia Claudia –, a luat-o razna spre sfârşitul domniei şi s-a pus pe destrăbălări destrăbălate; oricine-a fost în Italia – la Capri, Anacapri – îşi aduce aminte de grota lui Tiberius, locul unde se spune că omora şi viola copii, de nebuniile lui, de tot balaganul. Normal că sluga nu poate fi mai bună decât stăpânul, ci numai mai rea; Pilat era un descreierat, dezmăţat, epileptic şi paranoic, ceea ce nu-l făcea de loc o persoană populară sau simpatică; de-aia evreii sufereau de frica lui şi de frica romanilor în general. Nu tre' să povestesc nimănui ce înseamnă să fii provincie de oricare sau popor cucerit – se cam ştie –; deci evreii aveau, pe de-o parte, ura şi, pe de alta, teama de romani; dar, pe scurt, trebuiau să cam danseze aşa cum li se cânta. Iisus – născut în condiţiile în care s-a născut, cu povestea din jurul lui, tip de-o inteligenţă peste limita normală, c-o intuiţie peste limita normală şi, mai ales, cu o putere de convingere deosebită – şi-a dat seama că evreii au nevoie de-o anume schimbare sau măcar de-o anume consolare, în situaţia în care erau. A început să profeţească şi-ar fi rămas unul din profeţii evreilor, dacă erau condiţiile de altă natură, dar n-au fost; sătui de romani şi, trăind cu impresia că dregătorii evrei îi exploatează – şi-atunci nimeni nu ştia cum se plătesc taxele, ca şi acuma, şi de unde cum şi cât şi cui, numai că pe vremea aia nu ţineam târfele noastre putoreşti şi religioşii noştri, ci pe-ai romanilor – poporul care nu ştia altă lege decât religia s-a gândit că, dacă ascultă la ce spune Iisus şi schimbă faţa religiei trecând la libertate, egalitate, fraternitate, la o societate egală bla-bla-bla: ceva de genul Marx-Engels-Lenin, numa' că pe ăia nu i-a ridicat nimeni

pe cruce – va avea o viaţă mai bună. Profetul Iisus avea idei bune, dar romanilor a început să li se zbată ochiu' stâng şi să prevadă balamuc; i-au chemat pe evrei şi le-au spus: „băieţi, dacă nu-i băgaţi ăstuia minţile-n cap, i le băgăm noi, minteni!“. Evreii s-au adunat şi l-au adunat şi pe Iisus şi i-au zis „stai dracu' liniştit, că ne belesc ăştia pe toţi, lasă ciocu' mic, că nu-i momentul de bătut tam-tamu', Pilat are dureri de cap, că-i sifilitic şi-are boala copiilor, şi numa' rău ne faci!“. Da' Iisus a pierdut şi el momentu' să facă un bine poporului şi să-l scutească de alte peripeţii; n-a tăcut – că ce evreu e ăla să tacă, dacă-i spui să tacă? –; începu să strige şi mai tare, ca să se-audă, că nimeni nu-i spune lui ce să facă. Şi-atunci domnu' Pontius a zis că gata! – el n-are nervi de prostii – şi că îl bagă-n mă-sa de predicator şi că-l pune pe cruce; evreii chiar că n-au avut puterea sau interesul să-l salveze; şi-aşa, din predicator şi profet, l-au omorât pe cruce şi-au făcut un erou; că oricărui erou i s-au atribuit fapte supranaturale, dar fantasticul poveştii stă-n aia că religia lui n-a dus la libertate, fraternitate, egalitate, deşi a prins foarte repede şi-a produs romanilor atâtea pagube, că ar fi fost în stare să-i sufle-n cur ca să-l învie, dacă ar fi ştiut ce-i pândeşte. S-a dus imperiu, s-au dus zeii, s-a dus Tiberius şi Pilat din Pont, şi a rămas în urmă o crimă pusă pe seama evreilor; Pilat din Pont s-a făcut că nu-i pe fază şi evreii au fost prigoniţi că şi-au permis să nu fie în stare să salveze un alt evreu care, la o adică, avea într-adevăr intenţii bune: nu bătea capu' de pomană!

Nu ne-ar fi stricat – pe bune! – o religie ceva mai blândă şi mai puţin răzbunătoare, mai multă indulgenţă unu' faţă de altu', în general, mai puţine cerinţe de la omu' normal şi mai puţini rabini ca să frece ridichea; pe de altă parte – cum zicea un amic –, e o tâmpenie să accepţi povestea cu scatoalca şi obrazul celălalt, că el – amicu' – moare să încerce să-i radă câte unuia o labă şi să-i mai dea ăla şi obrazu' celălalt, da'

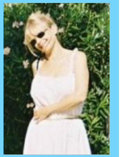
tare-i el în grijă că nu-i adevărat şi că s-ar putea s-o ia în dinţi! I-am zis că am încercat personal metoda şi m-am ales cu scatoalce de toată frumuseţea, deci teoria nu-i reală; da' – cine ştie? –, poate că şi Pilat a încercat-o şi a luat palme, ceea ce l-o fi băgat în criza de nervi!

Puse una peste alta, fiecare cu religia lui şi fiecare cu credinţa lui; da! una-s toate ce de-acolo-s plecate, numa' că nouă ne arde buricu' să ne belim figura şi să ne scoatem ochii, că şi chestia aia cu *aveţi-vă ca fraţii* nu-i clară, când te gândeşti la Cain şi Abel. Mai multe nu-s clare nicăieri; de-aia învaţă oamenii Tora un milion de ani şi zău că nu mă deranjează, da' de ce s-o facă, dom'le, pe spinarea noastră, ăstora puţini, care ţinem să muncim cu sudoarea muncii, ha?!

Şi nu se poate să vorbesc de sfinţenie fără să vorbesc de sărbători, unele mai tâmpite ca altele, da' unele exagerat de tâmpite, la evrei; creştinii le-au preluat, da' mai blând, mai normal, de exemplu Yom Kipur!

Io-s la muncă, habar n-aveţi, da' viaţa-şi continuă cursul, mai liniştită, mai neliniştită, indiferent de faptul că radioul, televizorul şi orice legătură cu lumea adevărată – tristă, veselă, crudă, duioasă sau altfel – pare întreruptă. Poporul lui Israel s-a cufundat în bezna şi nesimţirea anilor din urmă şi-şi pune cenuşă-n cap pentru păcate pe care nu le are, după principiul dezintegrării oilor. Stupiditatea zilei ăsteia poate fi întrecută numai de stupiditatea celor care-au susţinut-o şi-o susţin de ani de zile sub formă de lege, căci, ascunşi prin case, oamenii manâncă, beau, fac dragoste şi chiar se şi omoară, unul pe altul, ori se pregătesc să-i omoare pe alţii. Zi de reculegere, *ba tahat sheli*[27]. Dacă oamenii s-ar osteni, măcar o dată la două zile, câteva minute ca să gândească, n-ar mai avea nevoie să şadă 24 de ore cu capu-n fund şi să-şi ceară iertarea

[27] *Ba tahat šeli*: pe naiba! (fr. *mon œil!*) – *ad litteram*: „pe curu' meu“. [n.a.]

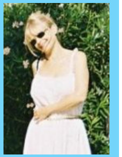
păcatelor care, de fapt, nu sunt de loc păcate, n-ar trebui ca cineva să aibă tupeul să ceară poporului ăsta ca să rabde de foame, când milioane au murit de foame, în lagăre, alte milioane au murit de foame din lipsă de mâncare şi, -n general, nu-i naţie în ţara asta să nu fi suferit, să nu fi sacrificat ceva, să nu fi avut martirii ei. Ce să postească? Pentru ce să postească? Să-şi ceară iertare de la cine? De la sviva[28]? Păi, deh, svivaua să-şi ceară iertare de la evrei, Moise să-şi ceară iertare, c-a ales svivaua! Să-şi ceară iertare de la prieteni? De ce? Că prietenul l-a mâncat un an întreg şi el pe prieten şi acuma să se iarte ca s-o ia de la-nceput cu mâncatul? Nu-i mai bine ca înainte de a murdări, înainte de a ne bate joc de altul, înainte de a fi scârboşi sau antipatici, să ne gândim puţin şi s-o lăsăm baltă?

Să vină la spitalul de boli psihice să se volunteze, să vadă acolo ce-i viaţa adevărată; poate după aia toţi înfumuraţii, toţi dobitocii, toate tâmpitele intrigante şi fariseii religioşi şi-ar face socoteala că ce bine-i să fie întregi, cât sunt, şi numa' cu defecte de caracter şi să încerce să se corecteze. Da' pentru asta trebuie suflet, ori suflet nu se poate cumpăra, nu cu post şi rugăciuni de Yom Kipur, nu cu bani, nu cu lins în cur; cred că noţiunea de om e ceva ideal şi tindem numai spre ea, dar am putea să încercăm măcar să ne apropiem ca oameni din secolu' icsics, nu din perioada dinozaurilor sau epoca de piatră. *Gmar hatima tova!*[29]

Sau anul nou evreiesc, o minunăţie! Toată lumea, mai mult sau mai puţin sărbătoreşte anu' nou împreună; pe noi ne jigneşte ideea că nu suntem poporu' ales, adică nu noi alegem când ne este anu' nou, de-aia am ales să avem anul nou în mijlocu' verii

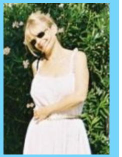
[28] *Sviva*: ambianţă, mediu înconjurător. [n.a.]

[29] *Gmar ha-tima tova!* îşi urează evreii, după (postul de) Yom Kipur, pentru ca Dumnezeu să le ierte păcatele şi să le dea „semnătură bună“ pe cartea de socoteli, la judecata de apoi. [n.a.]

şi să-l sărbătorim şi cu asta, basta. E anul nou al nostru şi nu-l împărţim cu nimeni, iaca aşa!

Anul ăsta sunt de gardă şi-am sărbătorit cu bolnavii anul nou. În sala de mese au pregătit totul tare frumos, feţe de masă albe, lumânări, mă rog, ca la o masă festivă-n orice casă de om, s-a mâncat măr cu miere să ne fie anul dulce, s-a cântat, iar s-a cântat, până ce s-a adus mâncarea. Acu', bolnavii se poartă toţi frumos, până când îl apucă pe câte unul pandaliile şi-atunci se molipsesc toţi; unu' din ei s-a supărat că peştele e dulce şi-a aruncat peştele pe jos; pe jos era, lângă masă, unul din câinii locului – care aparţine, de fapt, prin adopţie, uneia dintre paciente –; chifteaua de peşte a murdărit blana câinelui care-i negru lucios, pacienta s-a înfuriat – că tocmai spălase câinele şi-l pieptănase de anul nou –, a luat chiftelele ei de peşte şi le-a aruncat pe ăla care-a aruncat pe câine; ăla s-a supărat şi mai tare şi-a aruncat hreanul – ăla care se mănâncă cu chiftelele de peşte – spre aia cu câinele; aia n-a primit hreanu', da' l-a primit o îngrijitoare care venea să-i despartă: aia a început să urle; când aia a urlat, toată partea stângă a sălii de mese a început să urle şi să arunce cu peşti. A venit un îngrijitor – unu' care arată ca un greiere borţos, da' e şi epileptic –; când cineva i-a dat un scaun în umăr, a intrat în criză şi-a început să se bâţâie pe podea; o altă îngrijitoare – care e şi ea epileptică – a început şi ea să se trântească pe jos, prin molipsire, că şi la epilepsie, ca la isterie, e la fel; între timp, molima a trecut şi-n partea cealaltă a sălii de mese şi toată lumea arunca cu chiftele de peşte şi cu hrean, astfel că toată povestea arăta ca nunta însângerată a lui Lorca. Că hreanul ăla e amestecat cu sfeclă roşie. Singura soluţie-n cazul ăsta – adică de nebuneală-n masă – e furtunu' cu apă; dar bucătăria noastră-i în reconstrucţie şi e încuiată să nu intre careva să-şi rupă gâtul şi furtunul de apă cu presiune e în respectiva bucătărie, deci

nix apă sub presiune; şi mâna de oameni care eram nu puteam să ne impunem la 130 de nebuni şi doi tăvăliţi pe jos, deci am zis Dumnezeu cu mila; da', vezi tu, Dumnezeu n-a prea avut milă şi-a trebuit să chemăm întăriri când n-am mai avut ce face; trebuia, oarecum, să salvăm clădirea!

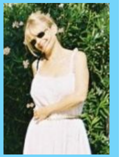
Acu-i linişte, până la noi ordine...

Pesah-ul[30] a fost, este şi vă rămâne cea mai scârboasă sărbătoare posibilă, nu fiindcă trebuie să curăţăm casa şi să facem balamucu' de pe lume, ci, fiindcă nerozii ăia din Egipt au mâncat nişte saci de făină uscată, tre' să ne chinuim şi noi, asta ca amintire – şi dracu' s-o ia –, probabil din recunoştinţă că ne-a scos din sclavie, normal; da' ce vină am eu? Şi alţii care suferă de intestine? În fiecare an, la prima tragere de plăci de-astea, mă loveşte indigestia şi sufăr numa' uitându-mă la ele; nu, nu mă pune nimeni să le mănânc, însă – psihologic – mă doare burta, la alţii e şi mai rău.

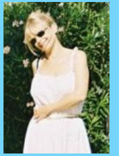
În preajma *Pesah*-ului, femeile turbează, curăţenie, geamuri doborâte şi spălate până strălucesc, jaluzele torturate, dulapuri golite şi puse la loc, vase cumpărate, vase aruncate, pe scurt, o adevărată revoluţie sociopatică; le vezi ura-n ochi – a femeilor, desigur –, arată flocăite şi jegoase, obosite de moarte, da' cu satisfacţia datoriei împlinite. Mai nasol e cu cele care, în afară de turbarea tradiţională, au şi-o alta, funcţională, adică-s bolnave şi, puse una peste alta, cele două nebuneli – credeţi-mă –, devin catastrofale; mai ales că-s şi-n preajma sezonului vinetelor de care-am mai amintit.

Tocmai şedeam alene, plănuind planuri de viitor, adică ce-o să fac mâine, când, sună telefonul. O voce înecată şi sufocată îmi şopteşte tandru: „vino şi scoate-i din dulap".

[30] La evrei, sărbătoare anuală – „paştele" – care comemorează „ieşirea din Egipt", cf. *Ieşirea* (*Exodus*) 12. [n.ed.]

„Pe cine?“ „Păi, nu ştiu cine-i că m-am închis în baie, dar am vrut să curăţ dulapul şi-au început să mă ameninţe.“ „Bun – zic –, da’, acuma, aşa, de dragu’ discuţiei, ca să vin să-i scot din dulap, poţi să-mi spui cine eşti?“ „Nu pot, că mă aud şi ies din dulap şi mă sugrumă, că asta i-am auzit plănuind.“ „Da’ unde stai poţi să-mi spui?“ „Da!“, zice, şi-mi dă adresa. Galopez io la dosare şi-ncep să scotocesc după adresă; schimb papucii de casă cu unii de sport şi mă car să-i scot pe ăia din dulap. Sun la uşă: nimic; bat la uşă: nimic. Îmi amintesc că tipa-i încuiată-n baie. Sun la celular: „Vino şi deschide uşa!“. „Nu pot, că mă prind şi mă omoară!“ „Nu te omoară, că te apăr eu.“ Cu chiu cu vai, deschide. O recunosc: schizofrenică; a hotărât în unanimitate că n-are nevoie de tratament şi că se simte grozav, se pare că a greşit. Divorţată, cu copii mari trăind prin alte locuri, nu prea are pe nimeni şi, dacă are, imediat ce intră în criză, goneşte pe toată lumea. „Bine – zic –, în care dulap?“ „În camera de dulapuri, de la dormitor...“ Între timp, se zgâlţâie cu furie, clatină capul într-o parte şi-n alta, ochii stau să-i sară din orbite; zic eu: „ia bea tu asta“, şi scot o sos. „Nu beau – zice –, că adorm şi mă iau pe nepregătite.„ „Dacă nu bei, plec şi te las cu ei.“ „Nuuuuuuuuuuuuuuuuuu!“ – îmi zbiară ea-n urechea stângă. Acu-i rându’ meu să-mi clatin capu’: „Fă, dacă mai zbieri odată, te leg.“ Cu chiu cu vai, bea sos. „Acu’ – zic –, stai aici şi mă duc să vorbesc cu aia din dulap.“ „Nuuuuuuuuuuuuuuuuuu! – îmi zbiară-n urechea dreaptă –, mi-e frică.“ Pun mutra fioroasă: „n-are ce să-ţi fie mai frică de ei decât de mine, când îmi urli-n urechi“. Se-aşează pe canapea dârdâind. „Cine-i pe-acasă la el din copii?“ „Reuven – zice –, cu nevasta, da’ m-am certat cu el.“ Nu-i nimica, îl sun pe Reuven, ăla zice că ştie, da’ să stau pe loc până vine, că, altfel, iar îl aruncă nebuna pe scări. Promit să stau. Între timp, mă duc la dulap să scot cremenalii pe pe umeraşe; balamucu’ dracu’: haine aruncate pe jos, pantofi împrăştiaţi, sticle de

parfum la un loc cu creme şi deodorante; nu m-aş mira să aibă câteva persoane-n dulap – pe bune –, da' moarte, că-n viaţă n-ar rezistă nimeni. Adulmec: nu pute-a hoit, deci n-am făcut rost de cadavru' meu săptămânal – ultimu' fusese al şoferului din Ford. Revin la schizo. „Bun, i-am lămurit să plece!“ Calmată de sos, acceptă ideea şi trage să doarmă. Vine şi Reuven; „du-te – zic –, şi cumpără astea, te-aştept aici să n-o lovescă din nou“. Se duce, vine, o căţărăm în maşină, pleacă să-şi facă fericită nora şi nepoţii. Nici dracu' n-o internează fără acceptul ei şi acceptul nu şi-l dă. Să-i ajute Dumnezeu lu' fii-su. Iaca, vine *Pesah* şi nimeni nu va mai avea timp de ea. Poate reuşesc s-o facă să-şi înghită tratamentul, ca să aibă o sărbătoare liniştită. Dacă nu... nu!

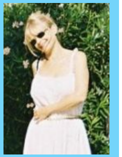
La creştini e tot aşa?

XIII Tot încerc s-o dau cotita evitând cu premeditare greul, ancheta-n sine adică; fiind treabă de rutină pentru mine, îmi e lehamite, da' mi s-a apropiat funia de par; ancheta-n mare s-a terminat, ce poate fi scris trebe scris, deci pregătiţi-vă de-o plictiseală turbată. Purecatul a durat din primăvară până-n toamnă, între *Pesah* şi *Rosh ha-Shana*[31]. Nici măcar nu ştiu cu ce să încep, aşa-i de scârbos totul; da', iaca, o faptă bună: încep cu părţile picante şi merg încet-încet spre cele mai grele. Facem târgul? Bun, l-am făcut.

Tikva A., îngrijitoare, fosta prietena foarte apropiată a directoarei adjuncte.

> E adevărat că ai primit mită indirectă de la directoarea adjunctă vreme de 8 ani? „Foarte adevărat, am primit să lucrez în schimburi de seară,

[31] *Roš ha-Šana*: anul nou evreiesc. [n.ed.]

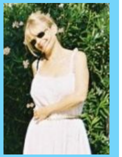
în schimburi de vineri-sâmbătă, cele mai bine plătite, am primit concediu când am vrut, am făcut ce-am vrut cum am vrut şi când am vrut.“

Şi ce ai dat în schimb? „Am scris scrisori anonime împreună cu ea şi cu directorul împotriva cui era duşmanul lor, urmare a scrisorilor au fost concediaţi o grămadă de oameni, Alexandra de la cabinet şi Boris, amândoi asistenţi, şi încă cinci îngrijitoare. Avihail, Esther, Rivka, Dorit, Nehama. Am dat telefoane la familii şi i-am anunţat cine pe cine fute chiar dacă era minciună, am sunat la familiile pacienţilor ca să reclam îngrijitoare care n-au făcut nimic.“

Ai primit şi alt fel de mită? „Da, directoarea mi-a dat bani din casa de bani a institutului, mi-a făcut cadouri şi, de ziua mea, m-a lăsat să mă uit cum ea şi directorul făceau sex în maşină. Am făcut « farmece » împreună şi l-am « legat » pe director de adjunctă.“

Ce fel de farmece? „Păi, şapte limbi de găina legate cu aţă roşie, îngropate sub geamul lui, să-l facă « vândut » ei, adică directoarei, şi oase de cap de arici pisate, făcute praf, să-şi pună-n pizdă când fac sex ca să nu se dezlipească de ea.“

De ce v-aţi certat? „M-a rugat să dau telefon nevestei directorului şi să-i zic că ea şi directorul acuma fac sex în biroul lui cu lumânări şi tot dichisul. N-am vrut – mie o proastă mi-a stricat casa şi n-am să-i fac alteia acelaşi lucru –, am refuzat-o şi a început să se răzbune pe mine, să mă futǎ în schimburi şi să-mi reducă salariul.“

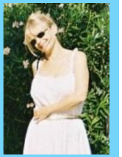
De furturile directoarei ce ştii? „Ştiu că a furat o *bar mitzva*[32] întreagă, a aranjat cu proprietarul mâncării de la cantină, ăla să dea mai puţină mâncare la bolnavi şi, din banii pe care-i plăteşte Ministerul, să-i aranjeze ei sărbătoarea pe gratis, nebuna de la sindicat, Hanna, de-aia a început balamucul în 2001, nu degeaba. Au furat şi fura mereu, ea şi aia de la bucătărie; şi directorul şi contabilul şef închid ochii; încă nu s-a născut un fecior de curvă să le verifice actele, că toţi îs tâmpiţi şi le e frică.“

Ce-a mai furat? „Păi, când cumpăra mobile, cumpăra mai ieftin, ăia-i dădeau chitanţă de mai scump, că diferenţa mergea-n casa ei, fie ca mobilă, fie ca bani peşin. La fel, haine şi instalaţii sanitare. Ăla de la cantină îi dădea 500 de shekeli în fiecare săptămână în plic; chiar mi-a zis odată: «ia uite, ăsta-mi dă 500 de shekeli, fără să mă futã; Moti (directorul) mă fute şi nu-mi dă nici un ban!»“

Ce ştii de mita pe care-o primeşte de la părinţi şi de la personal? „Tot felul de cadouri scumpe şi bani, şi ţigări de la fiecare care pleacă-n străinătate. Pe unii părinţi îi ţine sub tensiune, că nu se ştie de copiii pe care-i au în institut şi-i ameninţă că spune şi le nenoroceşte ceilalţi copii de-acasă, că n-or să se mai căsătorească dacă au tare de-astea-n familie.“

Declari toate stea fiind conştientă că vor urma anchete şi procese? „Da, cu inima împăcată, femeia asta e o catastrofa şi mi-e ruşine de mine însămi că am colaborat cu ea toţi ani ăştia şi-am făcut atâta rău, vina mea o s-o

[32] La evrei, *bar mitzva* este serbarea vârstei de 13 ani, când un băiat devine bărbat (matur), din punct de vedere religios. [n.a.]

duc eu, că o merit.“

Tzipi Sh., şefă de tură.

Cât timp ai fost prietenă cu Iudit L. directoare adjunctă? „23 de ani, de când lucrăm în institut împreună.“

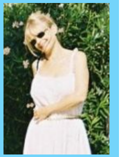
Ai primit de la ea mită de vre-un fel? „Da, de toate felurile, schimburi pe care le vroiam – sâmbete şi vineri –, nu lucrăm de sărbători; din banii de la bucătărie, mergeam cu ea în străinătate şi organizam petreceri şi ne distram împreună cu familia mea.“

Ce i-ai dat în schimb? „Cât timp era măritată am acoperit-o, când se întâlnea cu directorul îi zicea că e la mine; când a divorţat, am scris împreună cu ea scrisori anonime, ne-am bătut joc de oameni, am ajutat la concedierea multora.“

Ce ştii de banii furaţi? „Ştiu că mi-a spus personal, a furat din casa de bani a sindicatului părinţilor 53.000 shekeli şi plăcile de aur destinate pacienţilor care trebuiau să aibă *bar mitzva*, a furat mâncare de la bucătărie pentru *bar mitzva* a lui fiu-său şi a primit mită de la şeful cantinei, a primit mită de la magazine de mobile şi cele de perdele şi cele de haine.“

Ai date concrete şi nume? „Da, am, şi-am să le dau.“

Ce ştii despre legătura ei cu Moti A., directorul? „Sunt în legătură din 1992 când a început primul război din Golful Persic; în majoritatea cazurilor, fac sex în biroul directorului pe masă sau pe jos, încuie uşile, coboară

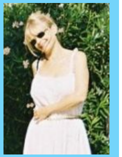
jaluzelele, aprind lumânări şi fac sex. Jaluzelele nu se închid perfect şi pacienţii se distrează cu figurile lor, povestesc apoi ce-au văzut; pacienţii-s în curte, dar lor nu le pasă. Se plimbă mână-n mână şi se sărută în văzul tuturor, ea-i cumpără cadouri din banii pe care-i fură din casa de bani a bolnavilor şi el nu prea-i cumpără, că n-are cum să deconteze lipsa de bani la nevastă. El îi dă maximum putere şi acoperire în tot ce face, ea îi dă pizdă şi îl ţine ca pe cel mai bun director din Minister.“

De ce v-aţi certat? „Mi-a cerut s-o sun pe nevasta lui şi s-o invit să-i prindă în flagrant delict la muncă; am refuzat; a început să-mi mănânce zilele şi m-am îmbolnăvit de cancer la sân, am fost operată, am făcut chimioterapie, mi-a transmis că bine era să mor, că, dacă revin la lucru, are ea grijă să mă îmbolnăvesc din nou. Cu ce-am suferit cred că mi-am plătit o parte din păcate faţă de oamenii pe care-am ajutat-o să-i nenorocească, sper să mă ierte şi ei şi Dumnezeu. Dacă e nevoie să plătesc în faţa legii o s-o fac.“

Nu-mi plac anchetele, continui miine.

XIV Aş face orice să nu ajung la declaraţiile crâncene, aş dansa din buric, aş mânca, aş dormi, aş inventa dureri de burtă şi de dinţi, dar n-are rost: la urma urmei, omul trebuie să facă ce trebuie să facă, cine intră-n horă trebuie să joace... şi-alte proverbe din sala de dans!

Rafi K., îngrijitor.

E adevărat că eşti singurul îngrijitor bărbat care spală femei conştiente? (legea spune că îngrijitorii bărbaţi n-au voie să spele femei conştiente, ci numai femei care nu realizează cine le spală). „Da, este adevărat.“

Este adevărat că în timpul duşurilor le speli şi organele genitale? „Da, e adevărat.“

Este adevărat că, la un moment dat, ai început să practici sex manual pe două din paciente Esther A. şi Rivka P.? „Nu cred că este adevărat, până ce nu mi se spune ce înseamnă sex manual.“

Sex manual înseamnă că le spălai mult mai multă vreme decât este normal şi le aduceai la orgasm. „Da, uneori se întâmpla să aibă orgasm.“

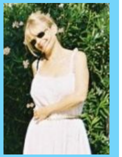
Este adevărat că aceste două paciente – care sunt paciente „dificile“ – ascultau numai ce le cereai tu să facă, tocmai fiindcă se întâmpla ce se întâmpla în baie? „Nu ştiu.“

Este adevărat că ai cumpărat două vibratoare pentru secţie şi le-ai decontat din banii instituţiei? „E adevărat.“

Este adevărat că, în schimbul de noapte, le-ai învăţat pe Esther A. şi pe Rivka P. să se masturbeze cu ele? „E adevărat.“

Este adevărat că asistai împreună cu prietena ta la masturbare şi apoi făceaţi sex în diferite camere? „Este adevărat că asistam ca să le îndrum, însă nu este adevărat că după asta făceam sex cu prietena mea.“

Este adevărat că, la un moment dat, ai început să aduci prieteni din afară să asiste la spectacol? „Nu; veneau la mine prieteni, dar nu pentru asta.“

Este adevărat că, la un moment dat, ai schimbat mărimea şi forma vibratoarelor, cumpărând dintr-acelea duble – şi vaginale şi rectale[33] –, şi i-ai învăţat să le folosească, tu şi prietenii asistând la spectacol? „Este adevărat că le-am schimbat, cele vechi nefiind suficiente, dar n-am făcut din asta spectacol.“

Este adevărat că unul din vibratoare s-a defectat şi i-ai dat bolnavei un telefon celular vechi pus pe vibrator să-l folosească? „Da, e adevărat, urla şi deranja alţi bolnavi să doarmă.“

Este adevărat că celularul i-a perforat uterul şi-a ajuns la spital unde i s-a efectuat histerectomie totală? „Da, este adevărat.“

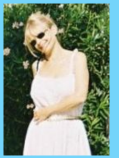
Este adevărat că vibratoarele erau folosite de bolnavi puternici şi cu IQ ceva mai mare ca să violeze şi să se distreze pe alţi bolnavi mai slabi şi că spectacolele ţi se plăteau în bani? „Da, este adevărat.“

Este adevărat că doi bolnavi au ajuns la spital cu rupturi de rectum şi că unul din ei a decedat din cauza asta? „Nu, nu ştiu, nu cred.“

Este adevărat că ai înlesnit sex între pacienţi şi iepuri de la mini-grădină zoologică din institut? „Nu; am adus iepuri pacienţilor, dar n-am ştiut ce fac cu ei.“

Este adevărat că, de Yom Kipur 2003, pe când făceai sex cu prietena ta în camera unei paciente, bolnava Mira I. a căzut, şi-a fracturat piciorul

[33] Există, în comerţul de... specialitate, atât vibratoare obişnuite, „simple“ – vaginale –, cât şi vibratoare „duble“, cu utilizare vaginală şi rectală. [n.a.]

şi-ai băgat de seamă numai a doua zi la prânz şi, de frică, n-ai anunţat pe nimeni? „Da, este adevărat.“

Este adevărat că a fost o fractură deschisă, s-a infectat şi că, din cauza asta, piciorul bolnavei a fost amputat? „Nu sunt medic. Nu ştiu.“

Larisa D., îngrijitoare.

Este adevărat că i-ai luat pietrele bolnavei Shoshana N. şi ai lovit-o cu ele-n spinare până a căzut jos? (Shoshana N. ţine-n mâini nişte pietre de cam 500 grame fiecare şi refuză să se despartă de ele; cine vrea s-o enerveze i le ia şi-atunci începe scandalul.) „Este adevărat că i-am luat pietrele, dar n-am lovit-o-n spate; s-a trântit singură pe jos că este alintată.“

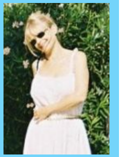
Este adevărat că Shoshana N. a fost internată vreme de 2 săptămâni cu trei coaste rupte fiindcă, după ce-a căzut, ai lovit-o cu picioarele-n coaste? „Nu, nu este adevărat; am încercat s-o ridic, dar n-am lovit-o.“

Susţii deci că bolnava şi cei trei martori mint? „Da.“

Este adevărat că ai aruncat apă fierbinte pe bolnavul Uri D.? „Nu am aruncat, ci am vărsat din greşeală.“

Este adevărat că bolnavul Uri D. a fost internat o săptămână cu arsuri la spital, arsuri pe piept, spate şi picioare în locuri diferite, în faţă şi-n spate? „Da.“

Susţii că din greşeală? „Da.“

Este adevărat că ai stins ţigara-n ochiul bolnavului Shaike S. şi bolnavul şi-a pierdut din cauza asta ochiul? „Da, este adevărat; m-a enervat cumplit.“

Shlomi N. îngrijitor.

Este adevărat că l-ai silit pe bolnavul Eran H. să mănânce excremente de câine? „Da, este adevărat.“

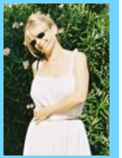
Este adevărat că ai băgat praf de spălat în ochii bolnavei Rahel F.? „Da, este adevărat.“

Este adevărat că l-ai bătut şi călcat în picioare pe bolnavul Uri D.? şi i-ai spart jucăriile după care l-ai obligat să le mănânce? „Da, este adevărat.“

Este adevărat că ai trezit la două noaptea din somn 20 de bolnavi şi le-ai ordonat să ţină-n mâini 20 de lumânări, în timp ce tu descântai curtea institutului că, după părerea ta, intraseră duhurile rele? „Da, e adevărat.“

Este adevărat că ai biciut cu crengi de copac bolnavii Moshe G., Dani M., Tzahu F. fiindcă iar, după părerea ta, intrase-n ei duhul rău şi-a trebuit să-l scoţi? „Da, e adevărat.“

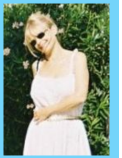
Este adevărat că ai turnat ceară fierbinte peste organele genitale ale bolnavei Sarika K. fiindcă ai hotărât ca-i bântuită de un duh curvesc care trebuie gonit? „Da, e adevărat.“

XV Dacă directoarea adjunctă ar fi avut măcar o singură calitate – în afară de aia de-al fute pe director – toată povestea s-ar fi terminat de mult, dar n-are nici o calitate şi, pe deasupra, mai e şi tâmpită.

Această făptură de sex feminin vorbeşte mult şi scoate din ea tot ce ştie, tot ce nu ştie şi, mai ales, ce n-ar trebui să ştie şi ştie şi spune că ştie şi spune tuturor; aşa stând lucrurile, într-o bună-dimineaţă, o ia gura pe dinainte şi se exprimă-n public la modul „ce să vă mai spun, unii fură milioane şi fug cu ele din ţară şi directorul nostru uite ce suferă pentru 30.000 de shekeli“. „Zbang!“ cu copita-n baltă, mucii-n fasole, oiştea-n gard. Normal că tipu' nega cu tărie că el ar fi furat până şi-un shekel, da' de-odată s-a trezit că tipa l-a vândut cu 30.000 şi n-are cum s-o dea cotita. Pe urmă, ailaltă vacă bătrână – care e casieră la sindicatul părinţilor care şi-aia tot în curte – a zis că-i lipsesc 73.000 shekeli, că nu ştie unde-au dispărut – l-a mai băgat la un colţ, deja-i o sută de mii de shekeli; pe urmă, când l-au luat la întrebări au mai apărut 600.000 şi tot aşa. Şi ştiţi care-i faza cea mai bună din poveste? Că tipii, amândoi, agonizează pe loc, adică la locul de muncă, arată ca nişte bolnavi de AIDS, nu mişcă de frică să nu le radă careva una-n dinţi, da' tot acolo stau, că n-au unde se duce, salariile-s salarii, posturile-s posturi, deşi ei de mult nu mai muncesc, da' aşa-i în Ministerul Muncii! Acu' ziceţi şi voi, nu e bine să munceşti în Israel, în Ministerul Muncii? Una la mână că ai la dispoziţie bolnavi, nebuni şi idioţi de pe urma cărora poţi fura cât vrei; apoi ai buget pe care-l poţi împărţi cum vrei, jumate-jumate; apoi ai lucrători pe care-ţi poţi manifestă sadismul cât vrea buricul tău, şi, când nu mai ai toate astea, tot n-ai pierdut decât ceea ce furai, că timpul trece, leafa merge...

Ce vroiam să spun este că, de pe urma anchetei ăsteia, unii au urcat, alţii n-au coborât, s-a format o clică care conduce-n locul conducerii şi ne învârtim în cerc.

Cum? Păi, aşa: eu sunt şefa clicii, să zicem, am oamenii mei, dacă cineva se agaţă de ei, fac „uuuuuuuuuuuuuuuu! – huuuuuuuuuuuuuu! – muuuuuuuuuuuuuuuuu!“, şi oamenii mei primesc tot ce vor; văzând restul de oameni că ai mei primesc tot ce vor, trec de partea mea; în mod neoficial, eu conduc institutul şi fac ce vreau, şi normal că, la început, fac numai bine tuturor, apoi mi se urcă şi mie urina-n creier şi-ncep să fac pe tâmpita, şi-atunci se scoală o altă Hanny pe picioarele din spate şi-ncepe să facă anchete şi tot aşa! *Roata morii se-nvârteşte: ţac-ţac-ţac...*

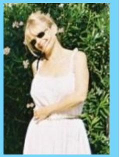
Vă mai ţin la curent.

...Nu mai am timp de taclale, din câteva motive serioase:

1. Că, se pare, am pus punct la poveste înainte de vreme: azi noapte m-au anunţat că directorul a fost arestat, de-acasă, şi că e ţinut în aia, pre-arest, pentru furt şi abuzuri.

2. Că, tot azi noapte, directoarea adjunctă s-a cărat şi nu se ştie exact unde şi poliţia o caută; au căutat-o şi la muncă şi-au sculat toţi bolnavii şi a fost un balamuc ca la balamuc şi poliţia a intrat în panică; de obicei în locuri de-astea întră poliţişti care ştiu cu cine au de-a face, da', fiind noapte şi ideea de-a căuta pe cineva noaptea şi-al aresta fiind abuzivă (apropo, e interzis să arestezi pe cineva după ora 23.00, da', ăia, întârziind cu căutările, s-au enervat), cum ziceam, au dat buzna şi au început să iasă de peste tot bolnavi în pijamale, sunt câţiva care şi-aşa n-au somn; pot descrie-n mare cum a decurs:

Hazan e bipolar, i se fixează-n minte fraze (printre altele) şi umblă repetându-le; îmbrăcat în pijama bordo, Hazan umblă în jur şi strigă: „unde-i roabaaaaaaaaaaa-aaa?“, „cât e ceasul? cât e ceasul?“, „când e anul nou“, „când plouă?“, „liftul nu merge!“, „când mâncăm?“, „toţi au muriiiiiiiiiiiiiiiit!“ – şi tot aşa de la început.

Shoshana e schizo, umblă cu doi bolovani în mână şi vorbeşte neîntrerupt: „de ce-aţi venit, Iudit nu-i aici, curva s-a dus să-l fută pe Moti, nu pot s-o sufăr pe Larisa şi de ce nu mă lăsaţi să dorm, Naomi şi-a rupt degetele, soră-mea mă ia acasă de sărbători“.

Doron e *down-syndrom* şi e şi bipolar, repetă ultimele cuvinte pe care le-a auzit şi are frazele lui statice: „o căutăm pe Iudit, unde este?“, „Na'ama – penis, Na'ama – penis! mama n-are penis! iuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuu! sunt oobosiit, sunt obo-siiiiiiit!“.

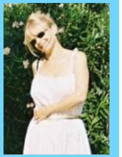
Ilanit are multiple personalităţi, se manifestă pe rând sau de-odată; trezită din somn a coborât şi ea-n curte: „unde-s pungile? – Ilanit adună pungi care foşnesc – „unde-s pungile?“ „Ea vrea roşu, ea vrea roşu“, şi fuge împrejur, săltând ca o căprioară turbată, repetând frazele.

Elinor suferă de sindromu' lu' X împrăştiat – e vândută la zaţul de cafea –, se învârtea-n jurul lor, întrebând: „cafea? cafea? cafea?“.

Noam e *down-syndrom*, are mania de-a arunca totul la gunoi, în pijama şi călare pe bicicletă, profitând de zăpăceala generală, a început să care din secţie şi să arunce la gunoi tot ce-a găsit: covoare, radio, ...; numa' când a aruncat televizorul – şi a explodat ecranul –, au băgat de seamă ce se întâmplă. Şi politiştii, zăpăciţi şi speriaţi de *buuuuuuuuuuuuuum!*, şi-au venit în fire; cel cu grad mai mare a declarat cu glas stins: „aveţi aici toate posibilităţile s-o arestaţi voi singuri; când o prindeţi, vă rugăm s-o aduceţi la noi“!

La ora 6.00, când m-au chemat pe mine, catastrofa era generală, ca treziţii i-au trezit şi pe cei cu somn sănătos.

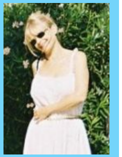
Până la 10.00 am muncit cu personalul să-i liniştim.

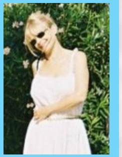
La zece ne-au anunţat că puteam să n-o mai căutam pe aia că au găsit-o ei, de parcă asta ne-ar fi fost singura grijă.

Azi e vineri, după amiază se lucrează cu personal redus, bolnavii sunt neliniştiţi şi probabil o să fie şi mai neliniştiţi spre seară.

Vă ţin la curent.

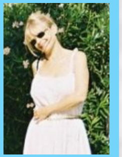

Luana Zosmer

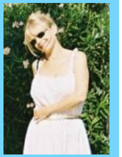
MATTY ŞI CELE ŞAPTE MĂSLINE

Addenda

Herţlia
octombrie-decembrie 2004

Postfaţă la ediţia în limba română[34]

„Afacerea Levzeler“[35]

Mizeria şi blazonul ei

[...] Mizeria care există la Levzeler este deosebită de mizeria din alte locuri, nu prin altceva decât prin încrederea care i s-a acordat conducătorului instituţiei, vreme de 20 de ani: încredere oarbă.

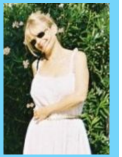
El s-a obişnuit cu cinstea pe care n-o merita şi cu orbirea sistemului: a început să folosească locul ca pe proprietatea lui; bolnavii şi personalul îl deranjau şi nu-l interesau.

Violenţele sau suferiţele lor nu intrau la socoteală; frumuseţea, eleganţa: asta era tot de ce-i păsa

---

[34] **Notă asupra ediţiei** (adaos la versiunea în limba română, 4 decembrie 2004). Ediţia originală a volumului *Matty şi cele şapte măsline* (HANA FRATU **Matty ve šivat ha-zeitim**, Arieh Nir Publishers, Kfar Saba IL 2004; în ebraică modernă / ivrit; ediţia a doua: octombrie 2004) conţine, în afară de textul propriu-zis, o „prefaţă“, scrisă de un psihiatru, şi mai multe „piese liminare“: ≪[...] diferenţa dintre versiunea românească şi cea ebraică este [...] în faptul că – la cea din urmă – sunt ataşate câteva documente: scrisori de la Minister, scrisori între oameni, lucruri care pe cititorul român l-ar lăsa rece [...]≫ (LZ către editor: octombrie 2004). În ciuda acestei modeste aserţiuni, varianta românească a cărţii – re-editată aici – este mai mult decât o simplă traducere: autoarea a *re-scris*, de fapt, *integral* textul în limba română – şi *pentru* un public cititor de limbă română –, pornind de la originalul ebraic. Editorul versiunii româneşti a găsit de cuviinţă – de comun acord cu autoarea – să adauge un număr minimal de explicaţii (glose) terminologice, lingvistice şi / sau istorice, la text, utile – probabil – înţelegerii contextului. Ceea ce urmează (*Postfaţa* la varianta în limba română) conţine o restrospectivă succintă a „cazului Levzeler“ (aici deja „caz“ în termeni de poliţie judiciară şi, de fapt, „afacere în curs“, din punct de vedere juridic local [IL]) şi un scurt comentariu al autoarei asupra „deznodământului“ istoriei celor şapte măsline. [n.ed.]

[35] Luana Zosmer: extrase din corespondenţa cu editorul versiunii româneşti (octombrie-decembrie 2004). [n.ed]

lui. Banii se băgau în mobile, în clădiri, în decoraţii interioare, nu în haine, nu în medicamente, în nimic din ce-ar fi avut legătură cu scopul locului aceluia în sine.

În afară de asta, Levzeler devenise hotelul lui personal, bordelul pe care-l conducea el şi, dacă el avea voie de sex, toţi cei care voiau să facă la fel aveau voie s-o facă, nu conta cu cine, că voia acel cineva, că nu voia: totuna. Al doilea cuvânt pe blazonul directorului, după FRUMOS, era SEXul.

În al treilea rând, veneu furturile: furau ca-n codru, de peste tot, începând de la minora mâncare, până la case şi la banii din contracte; al treilea cuvânt din blazonul acestei nobile instituţii era FURTul.

Deci „casa Levzeler“ – aşa cum o numea el –, avea un blazon; pe blazon scria cu litere mari ceea ce scrie pe orice blazon, crezul familiei: FRUMOS – SEX – FURT.

Blazonul acesta îl văd în faţa ochilor, în lungile nopţi când imi trec prin minte filmul: un film de groază, un film de jale, un film de durere.

Ce s-a întâmplat în Israel când a apărut cartea? Groază, surprindere, părinţi care nu mai dorm nopţile, rapoarte peste rapoarte.

Biata poliţie – care şi-aşa are pe cap explodaţii şi molima de furturi şi droguri – în loc să-şi fi văzut de treabă, a făcut munca impotentului Minister al Asigurărilor Sociale[36]: să fugă după curul curvei şi-al idiotului, să fugă după cei care-i băteau pe pacienţi cu căni de tablă, să vadă cine şi, mai ales, cui trimiteau ei pacienţii – care habar n-aveau ce vor – să facă „papaia“ („sex“, în limbaj Levzeler).

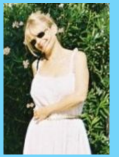
Valurile de ură au răzbit în afară şi s-au întins la cei care au bolnavi acolo sau n-au bolnavi acolo, dar se gândesc că cine ştie...

Nu contează, în Israel, ce spun medicii, cât se roagă peste tot să-şi facă femeile analize, să nu se nască cine nu chiar trebuie să se nască.

Două feluri de populaţie nasc fără să le pese ce nasc şi pe spatele cui cad naşterile: religioşii evrei şi arabii. Din ce în ce mai mulţi religiosi au început să nască *down* şi arabii au născut mulţi dintotdeauna.

Statul e lipsit de bani şi, când au auzit ce se face cu banii contribuabililor la Levzeler, au hotărât

[36] *Misrad ha-Revahah*. În mod curent, din punct de vedere administrativ: *Misrad ha-Avodah ve ha-Revahah*, „Ministerul Muncii şi Asigurărilor Sociale“. V. nota 1. [n.ed.]

că toate institutele de genul acesta trebuie privatizate, ca să fie, dacă n-au cum să fie rentabile, măcar economice, cât de cât.

Acum este o luptă pentru păstrarea lor în cadrul Ministerului, „la stat“; nu se ştie dacă vor reuşi.

Părinţii bolnavilor vor să rămână la stat; dacă devin particulare trebuie să plătească dublu şi, după ce nu mai există părinţii, ca-n orice alt loc particular, bolnavii n-au viaţă lungă.

Dilema e groaznică!

Însă, pentru pacienţii în sine, cei de la Levzeler, orice altă variantă e mai bună decât moartea aceasta lenta-n chinuri: îngropaţi de vii, într-un cavou elegant.

* * *

[...] Şi istoria durează, parcă, la infinit. De la mic la mare, sunt corupţi, aşa de corupţi încât îsi permit totul.

Numai alaltăieri şi ieri am primit, telefoane de ameninţare cu moartea: „dacă nu te potoleşti, te omor!“. Trei telefoane. Cu acelaşi cuvinte. Azi un altul: „lasă că ţi-o plătim noi, nu în mai mult de-o lună!“.

Miercuri se aşteaptă o nouă adunare generală; oamenii „lor“ şi oamenii „ceilalţi“ aproape că se bat în curte; între timp, Ministerul socoteşte şi socoteşte şi socoteşte...

Să ne apere Dumnezeu de-o ţară în care – sub numele de Ţara Sfântă – nu există nimica sfânt!

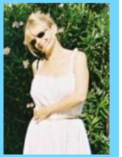
Oamenii se plâng de eutanasie. Când îi ceri unei mame să-şi facă un simplu control, să nu nască un copil nenorocit, nu e eutanasie: e grijă faţă de om.

Sunt locuri, nu în ţara asta – nu încă –, unde nu sunt Levzeler şi nici alte instituţii; oamenii ar trebui să aibă singuri grijă ce nasc; sau cum?

Problema AIDS este şi mai grea. Nu există institute pentru copiii născuţi bolnavi de AIDS. Şi-n Israel, ca şi-n alte părţi, mamele îl lasă-n spitale, ce se întâmplă după aceea? Nu ştiu.

Nu ştiu ce-o să se întâmple nici cu copiii născuţi din cei veniţi aici din Ucraina, cu urme de radiaţii de la Cernobâl.

Nu ştiu nici unde o să fie, peste 20 de ani, toţi cei care se vor naşte, din ambiţia părinţilor, atunci, cu *down-syndrom* sau cu alte boli, fie determinabile în uter, fie încă nu.

Nu ştiu nimic decât ceea ce ştiu acum: acum, aceşti bolnavi trebuie salvaţi!

Mâine? Vedem ce vom face mâine! Sper că mâine nu va fi prea târziu.

Herţlia, octombrie-noiembrie 2004

Breaking news

[...] Habar n-ai ce-a fost azi la Levzeler!

Iadul de pe pământ, pentru unii. Raiul pe pământ, pentru alţii.

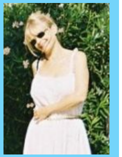
La opt dimineaţa au năvălit 20 de poliţişti: au închis birourile administraţiei şi-au început să încarce în cartoane actele; toate actele! Pe urmă s-au împărţit în camere, pe urmă au început să cheme oamenii.

Pe director şi pe directoare i-au ridicat şi i-au dus la poliţie, împreună cu ăla care a fost cu băgatul degetului. (Dar despre asta n-am povestit şi încă nu e timpul.)

Noaptea asta şi-o petrece – triumviratul – în arestul poliţiei; mâine se duc cu ei la judecător: or să fie eliberaţi pe de-aia... – cauţiune –, cu bani mulţi; or să primească trei luni îndepărtare de Ministerul Muncii şi-or să fie suspendaţi din Minister...

Cam asta-i.

Herţlia, 1 decembrie 2004

Epilog

'Neaţa, v-am anunţat de ieri că azi n-am chef de muncă? Iaca n-am, mi-am propus să dooooorm mult, să-mi treacă frigul din ciolane.

Însă, pe la ora 9 a sunat telefonul, o voce speriată de femeie:

„Unde eşti? De ce nu eşti aici?"

„Sunt în aia mamii mele, cu febră, cu Acamol şi sub plapumă, transpir fără să fac nimica; ce dracu' mă scoli din somn?"

„Sunt o sută de poliţişti în institut, anchetează pe toată lumea, îngrijitori şi pacienţi. Conducerea-i în stare de arest."

„Bine – zic –, dă-i dracu, vreau să dorm!"

Iară telefon:

„Unde eşti? m-au pus directoare pe institut; pe ăia doi şi pe ăla cu degetul în pi... ăleia i-au dus la arest. Io acuma ce fac?"

„Conduci spitalul şi mă laşi să dorm!"

Iar m-am băgat sub plapumă. Iar telefon. Sindicatul general:

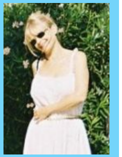
„Ţi-ai găsit când să fii bolnavă!..."

„Hai sictir! mă zbat la cazul ăsta de patru ani! v-au flendurit ca pe nişte păduchi; acu' mă pupaţi în cur: am febră!"

* * *

Mă scol, e inutil să mai încerc să dorm.

Telefoanele sună din toate părţile. Ziare care n-au scris, directori care s-au făcut că plouă, îngrijitoare care au fost urgent chemate la anchetă. Totul. Toţi.

Mică satisfacţie. Prea multe victime-n războiul ăsta! Prea multe victime printre bolnavi:

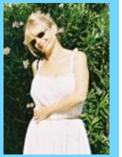
- UD: mâna ruptă, bătut cu o cană de tablă, apoi terorizat de toată lumea.
- DP: Violată cu asentimentul şefei de schimb: au trimis-o cu unul, într-o cameră, să se fută pe podea, ca să se calmeze.
- ON: împinsă de-o altă pacientă, pe care directorul n-a vrut s-o scoată din institut ca să nu primească alt pacient pe care adjuncta nu-l suferea. OK, e înţepenită-n scaunul cu rotile: o fractură de bazin.
- LH: în ghips, cu şira spinării fracturată şi-un picior fracturat, încă în spital.
- HA: moartă, s-a rostogolit cu scaun cu tot pe scări şi si-a frânt toate oasele.
- HB: trimis la un alt institut – unde-a şi murit –, fiindcă o deranja pe-o prietenă de-a adjunctei care lucra în aceeaşi clădire.

Delfinul să ne ajute pe toţi!

Herţlia, 1 decembrie 2004

* * *

M-am tot gândit sâ scriu un alt volum al măslinelor. De unde s-a încheiat primul şi până la sfârşit. Dar, cum nu vedeam sfârşitul, am preferat să aştept. Multe s-au

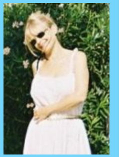

întâmplat de-atunci. Comisii de anchetă şi paracomisii de anchetă. Rahat şi iar rahat şi încă rahat. În vremea asta toţi erau exact la locul lor, nimic nu s-a schimbat. Abuzurile au continuat. Pacienţii au continuat să fie terorizaţi, din prostie sau din neştiinţă sau chiar din rea-voinţă. Unde nu s-au făcut anchete? Probabil că numai în rai. Dar nu sunt sigură că nu s-au făcut acolo. Dacă e adevărat şi raiul există – ca şi iadul, de altfel –, sper ca pacienţii mei să meargă-n rai. Nu de alta, dar acolo n-o să-i mai doară nimica, or să mănânce cât vor, nimeni n-o să le mai facă dietă, n-or să mai fie bătuţi şi nici înjuraţi, n-or să mai primească tone de pastile şi n-or să mai fie arătaţi cu degetul, de după gard de copiii normali, ca la grădina zoologică. Nimeni n-o să să mai râdă de ei, vor fi frumoşi, deştepti şi liberi să plutească-n aer după ce o viaţă întreagă s-au tăvălit pe pământ sau au fost ţinuţi în cărucioare. Sper ca, măcar în cazul lor – şi-al păsărelelor, al câinilor, al pisicilor – raiul să existe.

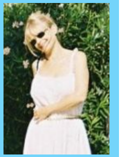
* * *

Prin luna august directorul a primit ordin de evacuare, i-au spus, frumos: „ia mai dute-n pizda mă-tii şi mai fericeşte şi pe alţii, la o şcoală de infractori minori!“. Directorul a întrebat: „Da' de ce, măi, Voineo, Voineo, Voineo?“ şi nu s-a dus. Că şi-a luat avocat şi avocatul a zis: „Halt! ia şedeţi blând, că nu-l aveţi la mână decât cu vorbe. Faptele vorbeşte!“ Deci nu s-a dus. Curva la fel, ţeapană şi nemişcată. Fericire pe toate drumurile!

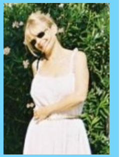
Când au văzut aşa, ăia din Minister au zis în sinea lor tâmpită: „Ia să aducem noi, o persoană neutră; persoana asta neutră o să cerceteze cum devine cazu' şi ce-o să zică dânsa, persoana, aia o să facem.“ Şi dă-i şi luptă împotriva lu' directoru' care el cu familia lui de la paşopt... Şi a scos doamna distinsă un raport, şi directorul cel mai

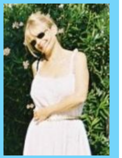
general a zis – exact ca Dumnezeu –: „aşa scrie, aşa va fi!“. *Mit* asta, basta! Ce, cum, câr-mâr. Pe scurt, inteligenţii au dat un ordin cum că directorul rămâne acolo şi toată lumea face ce zice el şi, pe scurt, nimeni nu mişcă. Şi să fie pace şi linişte. Că, dacă are cineva ideea să mişte-n front sau să se başească de să pută la Minister şi să-i deranjeze pe ăia la nas, apoi cu toţii o belesc, prin desfiinţarea institutului. Da-n timpul asta, poliţia cea vigilentă nu dormea, ci muncea. Pe ascuns. Că, fiind ei grupa de anchetarea infracţiunilor grele, nu pot face demonstraţii pe viu. Aşaaaa! şi, între timp, dosarul ăluia bătut cu cana peste mână şi trimis la spital cu aceeaşi mână ruptă, deci dosarul s-a inchis. Toate dosarele, cumva, se închideau. Că fiica directorului lucrează la poliţie şi şeful de staţie de poliţie e pretenul lui bun. Au făcut ei o treabă bună. Nu numai că au închis dosarele, dar le-au şi tocat. Cu mărturii cu tot. Să fie bine şi linişte. Şi să trăiască fericiţi până la adânci bătrâneţi. Şi trai pe vătrai, neneacă! răzbunările curgeau, poliţia cerceta; chefurile curgeau, poliţia controla; sexul se desfăşura, poliţia urmărea. Până ce madam Zombit a intrat în draci şi-a început să dea din picioare; tot dând ea aşa din picioare, a nimerit-o pe una. Numa piele şi os, aia una. Funcţionează cu jumate de plămân şi-n rest suflă cum poate; cu greu, da’ poate. Că pe-ăştia – săracii – îi chinuie Dumnezeu ca pe hoţii de cai. Cum ziceam, a aruncat-o pe-aia de şi-a rupt bazinul şi, la bazin rupt, nici dracu’ n-are ce să-i facă! Dar, ca o paranteză, n-o să credeţi ce putere de suferinţă au *down-syndrom*ii: acu’ două săptămâni s-a rupt în figuri, ieri era pe un cadru cu rotile, făcea primii paşi prin curte. Dacă era unul dintre noi, zăceam cu cracii-n sus tot anul şi nici atunci nu ne reveneam. Da’ – vedeţi voi –, madam Zombit e ţinută acolo împotriva naturii; adică ea tre’ să fie la nebuni-nebuni, la ăia de-o seamă cu ea în turbarea lor; crede-ţi-mă, nu vreţi să ştiţi cum trăiesc acolo; când nu sunt legaţi apoi umblă goi prin curte; că şi-aşa-şi rup hainele de pe ei, la ce bun

deranjul? Dar, deh, doamna directoare nu vrea s-o scoată, fiindcă ar trebui să ia pe altul, da' pe mama ăluia n-o poate suferi, că-i murdăreşte iarba. Înţelegeti? vine femeia – că mai are şi-o fata internată la noi – şi face picnic pe iarbă. Ţ-ţ-ţ! Ce-i asta? Picnic la marginea drumului? Să moară în capcană, furnicile – săracele – şi bieţii gândaci? Să se murdărească bunătate de iarbă pe care un alt nenorocit, de la un alt institut, o curăţă şi doamna directoare zbiară la el de parcă-i sclavul ei personal, moştenit de la maică-sa, servitoarea din Naharia! De-aia n-a dat zombitul, ci l-a păstrat, să nu vină ăla. Bună idee, nu? Da nasolia-i că aia din Minister ne-au cam tăiat macaroana: niet muncitori, niet bani, niet nimica! Şi niet ore suplimentare! Ca-n comunism: faci muncă patriotică. Şi nu poţi să lucrezi cu doi oameni la 24 de pacienţi fără să nu fie accidente. La urmă, s-a văzut că ăia din Minister au dat posturile, dar directorul s-a temut să angajeze oamenii, să nu cumva să fie spioni de la poliţie. Şi iar dă-i şi luptă, până ce, -ntr-o seară, s-a aruncat femeia cu barbă pe geam. *Buum!* Deh, caz complicat. N-aveau bani, dragă, să consume pe ea şi să-i dea o pastilă scumpă, că n-are familie bogătşă doneze bani ca să-i fure directorul şi directoarea. Jos pastila! îi dăm alta, de producţie proprie. Adică israeliană. Ca ventuzele la mort, ca frecţia la picior de lemn. Le-am dat în scris că îi paşte necazu' şi să-i dea pastila, da' ei nu şi nu. Că aia-i bună. Bine, eu am dat în scris, acu' *qui pro quo*, daţi şi voi. Şi-au dat, că directoru' era larg, că pe răspunderea lui îi schimbăm pastila. A dracu' de răspundere are el, că se şi pricepe... Am făcut tot ce-am putut să-i fac rost de pastilă; i-am făcut, dar n-am reuşit să-i fac rost o săptămâna şi-ăsta a fost sfârşitul. Că s-a scuturat de tratament şi-a luat-o cu amok. A început să fugă, să se tăvălească pe jos, hormonii-n floare, are şi barbă ca Rasputin, de altfel. Sâmbăta trecută a sărit în cap. Nimeni n-a băgat de seamă. A auzit-o asistenta că geme, da' nici aia n-a băgat prea mult de seamă. De

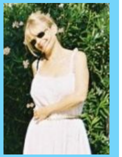
unde geme? După vreo două ore au început s-o caute. Gemea de pe pământ. Şi toate căile de acces la locul unde căzuse erau închise. Ca, în loc să pună gratii la geamuri – cum a fost dispoziţia –, a încuiat porţile, să nu intre careva să-l deranjeze când face sex. Că s-a săturat să fie spionat. Au trebuit să taie gardul. Până l-au tăiat a venit şi Făt-Frums Fiul Iepei, directorul, călare pe motocicletă. Şi salvarea. Au dus-o la spital, cu spinarea frântă. Dar n-au băgat de seamă că are şi-un picior rupt. Ăia de la spital au adus-o înapoi. Nici o fiinţă vie n-a văzut că are-un picior rupt şi vânăt. După ce-a zbierat şi s-a agitat toată noaptea, s-au uitat că picioru-i întors invers. Au trimis-o marţi înapoi la spital. Şi-acolo a rămas. Până-n ziua de azi. Când e vineri. Miercuri a descins poliţia. I-au arestat pe director şi pe directoare. Au confiscat o grămadă de dosare. Toate contractele cu furnizorii. L-au arestat şi pe şeful de la întreţinere. Pentru viol. Asta-i altă poveste. I-au ţinut, pe director şi pe directoare, la puşcărie o zi şi-o noapte. Cu cătuşe la mâini şi la picioare. Politiştii erau – şi mai sunt – foarte supăraţi. A doua zi i-au dus la judecător şi i-au eliberat pe cauţiune. Acuma, orice-ar fi, sunt terminaţi. A venit, în sfârşit, cineva să conducă Levzelerul: o inspectoare. Probabil că va face ordine deplină. E o tipă care vine din armată. Şi sperăm cu toţii că toată lumea o să se liniştească. Sperăm. Deşi mereu au fost şi mereu o să rămână de-aia care nu sunt niciodată mulţumiţi. Ce-o să fie mâine? Ce-o să fie poimâine? Nimeni n-are idee. Directorul şi directoarea sunt în anchetă, o lună n-au dreptul să se apropie de Levzeler; după aia direcţiunea generală îi va pune pe liber, cu sau fără despăgubiri. Cine ştie? Mă întreb şi-acuma de ce a trebuit să se ajungă aici. De ce n-a facut Ministerul ceva, de ce n-au puterea sau dorinţa să schimbe răul? De ce le place raul? De ce-l conservă aşa de bine şi cu drag? Nu e vorba aici de lucrători, se mai descurcă ei. E vorba de bolnavi. Li se fură mâncarea, li se fură banii, li se fură liniştea, căldura sufletească; un

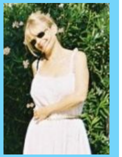
îngrijitor nervos îşi scoate nervii pe ei. Ştiţi ce puţin cer bolnavii? În afară de strictul necesar, mâncarea, spălatul – deşi asta mai rar vor –, bolnavii nu cer nici confort, nici lux, nu le pasă dacă au sau nu grădină sau fântână arteziană sau nobile luxoase. O mână care să-i mângâie. Un umăr pe care să-şi pună capul, să-l ridici când a căzut, să-i spui că o să fie bine, să-i răspunzi la „bună ziua“. Chiar să te şi îmbăloşeze c-o sărutare când vrea să te simtă aproape. Nu-i nici un necaz. Te poţi şterge, dacă chiar ţi-e scârbă, deşi n-ai de ce. Asta-i tot ce vrea un bolnav. Asta-i tot ce vrem majoritatea dintre noi, la o adică. Noi avem ceea ce ne pregătim singuri. Bolnavii au numai ce le dăm noi. Şi, în loc să ne muşcăm între noi, dacă am fi lăsat de-o parte certurile şi ura, dacă am fi fost mai indulgenţi, mai înţelegători, mai buni un pic, le-am fi dat ce vor. Caldură, nu ţipete şi duşmănie. Poate astfel aveam mai mult timp să vedem că madam Zombit e pe cale să intre-n criză şi cealaltă bolnavă n-ar fi suferit; am fi văzut că fata care s-a aruncat pe geam e pe cale s-o facă, am fi văzut multe... Şi Ministerul a văzut multe, şi-a tăcut, trecând peste tot. Toţi au gândit: ce ne pasă! cât timp nimeni nu face scandal, la urma urmei, sunt doar nişte bolnavi de *down-syndrom*, nu copiii noştri.

Povestea a început acum patru ani. S-a încheiat, într-un fel, pentru Levzeler, pentru bolnavi şi majoritatea lucrătorilor, *de jure*, miercuri, 1 decembrie 2004. *De facto?* Habar n-am! Ce sunt eu? Mafalda? Pythia? Sfinxul? Nţ, eu sunt doar un biet om pe-o scară. Şi-un câine, bulucind prin garduri...

Herţlia, 3 decembrie 2004

LIANA MÂNZAT

O insulă pustie...

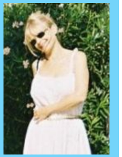
„Filozoful zilei“ (!), Gilles Deleuze, cu statut împământenit – nu numai de „vedetă“ între filozofi, ci şi de „trendsetter“ al comportamentului în societatea actuală –, referindu-se la creaţie în lumea contemporană, atrăgea atenţia asupra faptului că tendinţa din ce în ce mai accentuată de a considera acest proces al creaţiei ca un proces uşor de abordat, este greşită:

> „...nu ajunge să strigi tăios «trăiască multiplul (diversitatea)» sau să dai foc câtorva concepte pop. Singurul lucru care contează este acela de A FACE CEVA împins, determinat, de un (element) extern - o insulă pustie, un roman poliţist, etc.“

[...] *„Matty şi cele şapte măsline“ are, indiscutabil, ca punct de plecare o insulă pustie, una foarte specială – „strălucitorul azil de alienaţi mintali“ – şi, formalizând în continuare interpretarea cuvintelor din citatul de mai sus, are şi alura unui roman poliţist, e drept, cu iz accentuat de reportaj.*

De fapt, motivul pentru care escapada în universul lui Matty este atât de impresionantă îl constituie „trezirea“, „zgândărirea“ fără mănuşi a sentimentului propriu, uitat cu desăvârşire, al neputinţei.

Consider că noi toţi uităm sau ignorăm conştient faptul de a ne fi „aranjat“, cumva, cu viaţa. Ne complacem în fantasma comodă al lui „comme il faut“ şi al lui „common sense“. Avem sentimentul liniştitor de a înota în mainstream, de a face parte din el.

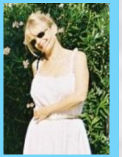

Aceasta fiind baza de pornire, impactul cu Matty este aproape traumatizant, nu lipsit de tragism, chiar dacă autoarea face, cu aparentă nonşalanţă, uz de hazul necazului...

> „La casa de nebuni timpul îşi face de cap, [...] trece, mereu: o zi, o săptămână, o lună, un an, şi-aşa te trezeşti stors de ani [...] nu-ţi mai rămâne nimic de dat, nimic de primit, ci numai să te uiţi în jur, şi-acest uitat în jur [...] devine catastrofal. Atunci începi să vezi cele şapte măsline şi două bucăţi de peşte murat şi râia care sapă canale de mărimea Volga-Don în carnea bolnavilor, râie învechită şi întărită de medicamente [...].“

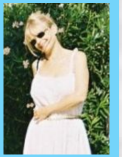
Suntem, ajunşi aici, şocaţi şi încercăm să facem loc amintirilor îngropate, din epoca dinaintea „aranjamentului“ nostru călduţ? Devine acest abrupt „zbor peste cuibul cucului“(!), din nou, acut şi real, mult mai real decât cele 20° C cotidiene, prevăzute pentru camera de zi? Da, sigur că dă – o afirmaţie clară, hotărâtă.

> „Noam [...] în pijama şi călare pe bicicletă, profitând de zăpăceala generală, a început să care din secţie şi să arunce la gunoi tot ce-a găsit [...]; numa' când a aruncat televizorul – şi a explodat ecranul –, au băgat de seamă ce se întâmplă. Şi politiştii, zăpăciţi şi speriaţi de *buuuuuuuuuuuuuum!*, şi-au venit în fire; cel cu grad mai mare a declarat cu glas stins: «aveţi aici toate posibilităţile [...]».“

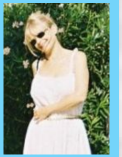

Luana Zosmer

Herţlia
2004

LUANA ZOSMER
Profil

Luana Zosmer (Hana Fratu) n. în Braşov (Kronstadt, România), la 2 noiembrie 1959.

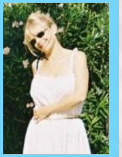
Emigrează – „la 11, către 12 ani“ –, împreună cu familia, în Israel, unde urmează o parte din şcoala elementară şi liceul. Îşi satisface serviciul militar la NAHAL[37].

Studii superioare în Israel şi în Statele Unite: [**1**] facultatea de medicină, specialitatea *psihiatrie* (în Israel), [**2**] specializare post-universitară în patologie legală [*criminal pathology*] (la New York, NY; cursuri de medicină legală / criminologie), specialitatea *forensic profiling* [*forensic psychology and pathology*].

Scrie şi publică texte literare în limbile: ebraică modernă (*ivrit*), română şi engleză.

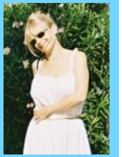
---

[37] NAHAL: acronim ebraic pentru *Noar Halutzi Lohem* – *Tinerii Pionieri Combatanţi* – instituţie genuină, cu caracter mixt, militar si civil, iniţiată de către David Ben-Gurion, în timpul războiului israelian de independenţă (1948). NAHAL-ul combină serviciul militar obligatoriu (într-o unitate de luptă) cu serviciul civil în cadrul unui *kibbutz* sau *moshav* (aşezări colective sau semicolective tipic israeliene).

Bibliografie selectivă

- ŠIRAT HA-KAVED [o *eih sagarti et etzmi be mahon ha-patologi*] [*Romanţa ficatului* sau *Cum m-am închis de una singură în Institutul Patologic*] (în ivrit), Opus Publishing, Tel-Aviv [IL] 1999
- MATTY VE ŠIVAT HA-ZEITIM [*Matty şi cele şapte măsline*] (în ivrit), Arieh Nir Publishers, Kfar Saba [IL] 2004 (ediţia a doua, octombrie 2004)

Cuprins

